

"El vostre país és un parany de guineu que combat amb la hiena i l'engany de la hiena que lluita contra el llop. És una partida d'escacs entre l'arquebisbe i el general. És un parell d'homes: l'un paga impostos i l'altre els cobra. Són uns esclaus que es creuen lliures tot i que llurs grillons rovellats sols han estat mudats per uns altres de ben llunts. El meu país és el jovent enfilant-se per cims de rocam. Vosaltres teniu el vostre país i jo el meu".

(Khalil Gibran, poeta libanès, s. XX).

**DÉU SALVE
EL NOSTRE
POBLE ! ! ! !**

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XVI. NÚMERO 378

1er DE GENER DE 1998

PREU: 200 PTS

La protesta d'una vintena de membres de "Nación Andaluza" contra el 505è. aniversari de la Presa de Granada pels Reis Catòlics, no deslluï la cerimònia de la Plaça del Carme, celebrada el 2 de gener, presenciada per milenars de granadins. Els manifestants, que portaven senyeres andaluses independentistes, xiularen durant la interpretació de l'Himne Nacional i llançaren consignes contra l'exèrcit, foren increpats per una part del públic i sen anaren a l'acabament de l'acte escoltats per la policia.

A partir d'ara i durant dos mesos al Teatre Principal de Ciutat la Companyia Xesc Fortesa interpretarà el drama-còmic CATXIN DENA QUIN ESTIU obra que fou presentada la setmana passada al Restaurant Mediterrani de Ciutat. Com totes les comèdies den Xesc Fortesa, aquesta, serà un èxit total.

Els diïous a les 10'20 del matí, l'editor d'aquest periòdic Mateu Joan i Florit, parla de l'estat de la llengua catalana amb en Jaume Sunyer a través de Ràdio "Voz", una emissora que es troba al dial just devora Catalunya Ràdio. Com que deim veritats com a catedrals, és possible que prest no ens deixin xerrar més, però mes-trestand...

SUMARI

- 2 Foc i Fum
- 3 Missatge de Nadal i Cap d'Any
- 4 Alternativa per Mallorca Qui a ferro mata...
- 5 L'esperit republicà
- 6 L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970).
- 8 Els artistes esquerrans de Terra Santa, en defensa de la tolerància i de la pau Missatge de Nadal i Cap d'Any de Jaume Matas. Discurs Universal (vàlid cada any mentre duri el "xollo")
- 9 L'especulació i el parasitisme dominen l'economia mundial. Les mans al foc (XIV)
- 10 L'Ambició Memòria de Mike Farrell (1963-1964)
- 11 Llibres que cal llegir
- 12 Cronologia de la Història de Catalunya Plena (XV)
- 13 El Llibre dels Fets Vinya Biniali Galícia. Emigració (III) Galego-portugués
- 14 Nit de la Cultura Manifest unitari del 31 de desembre per la sobirania nacional
- 16 Germans o "primos"? el que ens costa ser espanyols
- 18 Sentència contra l'Estel
- 20 Els castellers
- 22 Petits anuncis
- 23 Porno
- 24 Els pobles crucificats, actual servent sofrent de Jahvè (I)
- 25 L'Ekérsito
- 26 Catalunya, país descristianitzat i esclau
- 27 A Francesc Bergues i Picó
- 28 Ara els catalans anan davant

Són els empleats de la perruqueria Gaudí del carrer Conqueridor, al costat del Parlament de Ciutat.

Són els alumnes i les mestresses de la Guarderia Maternal l'Estel al carrer de la Missió de Ciutat.

La presidenta d'Unió Mallorquina ens va convidar als mitjans de comunicació per brindar per un bon any 1998 la setmana passada. A la foto un moment de la festa.

**Especial dedicat a
CIUTAT DE
MALLORCA**
Si vos ha agradat,
telefonau al
26 50 05
i el vos enviarem
cada quinze dies.

* N'Elisabet Iglesias regenta des de fa 15 anys el lloc n. 11 a la **Rambla de les Flors** de Ciutat.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

* L'alarmant augment de dones assassinades pels seus exmarits ha dut a molts juristes a demanar mesures judicials per frenar la violència domèstica, com la creació d'una fiscalia especial i la introducció de jutges especialitzats en aquests temes. Més d'una dona mor a l'Estat espanyol cada setmana a mans del seu exmarit. En molts de casos les víctimes havien presentat denúncies per maltractaments. L'Associació de Dones de Catalunya, proposa l'expulsió temporal de l'agressor del domicili familiar, la prohibició d'acostar-se a la casa de la dona, al seu lloc de treball i als llocs públics que freqüenti. També demana que totes les causes judicials sobre maltractaments, siguin civils o penals i es tramitin per via d'urgència.

Ho va dir en Verger: "Els de Madrid creuen que aquí ens aixecam amb mil duros a la butxaca i que trobam diners com qui troba esclats-sangs, i en Mates va dir que n'Aznar hauria de permetre que a les Balears i altres comunitats puguem tenir la nostra pròpia policia autonòmica. Tanmateix, els seus que comanden a Madrid no els faran puta cas.

El 23 de desembre s'enfrontaren les seleccions de futbol de Catalunya i Bulgària. La formació catalana va comptar amb tots els jugadors nascuts a Catalunya, sempre que els club d'origen els cedís. Molts de clubs es mostraren d'acord amb la iniciativa, llevat de la lamentable excepció de Mallorca. El President de la nostra entitat, el general Beltran no va cedir cap jugador perquè participés en el que ell anomena "selecció regional". I que podem esperar d'un militar espanyol,

encara que hagi nascut a Campanet?

N'Aznar animà als seus a no deixar Euskadi "Aquests són els nostres carrers i aquestes són les nostres terres" va dir el cap del Govern espanyol. El cas és que si els bascos comencen a pegar-los el tir al clotell, més de tres del PP ho posaren en dubte i partiran cap a les seves terres.

* Si els senyors de Mallorca gastassin tants de doblers en la independència de la pàtria, com en regalar iots al rei d'Espanya, (3.400 milions de pessetes) ja seriem independents.

* Àrab: LA ILAH. Català: NO (HI HA) DÉU. LA ILAH= corrupció: (LO) LA ILO. És un càntic de negació de Déu, implícitament, els "lolailos" neguen Déu amb els seus càntics tribals i fanàtics. Atenció als polítics de la dreta mallorquina, tan catòlics ells, es contradiuen de manera flagrant quan subvencionen i recolzen "lolailos" a les Fires d'Abril de Ciutat.

* L'Ajuntament d'Algaida ha convocat el XX certamen de poesia i narració curta, el XX concurs de Glosat i el III Premi d'investigació de Castellet amb motiu d'ela festa de Santa Maria de la Pau de Castellet. El termini de presentació dels treballs acabarà el 20 de març de 1998.

* Sabieu que a l'Aeroport de Ciutat hi ha 12.000 treballadors? Que enguany se realitzaran 145.000 aterratges i enlairaments? Que hi passen 120.000 passatgers en un sol dia. Que te vols directes amb 19 aeroports alemanys i 20 britànics. Que surten 80.000 menjars diaris per mitjà d'empreses de càtering? Idò, tot això i més és el nostre aeroport.

* Les obres de restauració de les Escoles públiques de Llucmajor acabaren el passat mes d'octubre. Finalment s'ha conservat un edifici de Guillem Fortesa que la bona gent de Mallorca defensà a les totes quan el projecte era de demolició. Enhorabona als llucmajorers per poder gaudir, i conservar el magnífic edifici.

* En Vidal-Quadras senador del PP diu que els líders nacionalistes "son els Karadzic de torn" i que "el nacionalisme de CiU, PNV i BNG ens poden dur a una situació similar a la de Bosnia". Tanmateix, el president del grup popular al Parlament català, Josep Curto, ha assegurat que el PP no comparteix les opinions d'en Vidal-Quadras sobre la llei del català i que les seves declaracions li recorden el NODO. La gent del PP se baralla aquí, allà i per tot arreu de l'Estat espanyol.

* La policia nacional ha iniciat recerques per identificar i detenir a un individu que digué ser legionari i

Aleix Vidal-Quadras.

Quan verem aquesta foto, pensavem que en Franco havia resuscitat, però no, era un altre general baixet, panxut i calb com ell.

que a punta de pistola, obligà a daval·lar del tren a dos joves marroquins prop de Barcelona. L'individu s'encarà als dos joves marroquins per que s'eixecassin i deixessin els seients lliures, quan aquests es negaren va treure la pistola i els obligà a baixar del tren. Aquest legionari espanyol, si que ho és de racista!

* L'insubmis Enrique Mur va morir el mes de setembre a la presó de Saragosa. Hi ha indicis clars de responsabilitat penal damunt els encarregats de la presó.

* Ser regidor del PP a Euskadi és de cada dia més difícil. Si jo ho fos, emigraria a terres castellanes.

* El Reial Mallorca del Doctor Menguele va de cada dia pitjor, a l'igual que el València d'en Paco Roig, aquell que va dir que "estava fins el collons dels catalans" i que ja ha dimittit de president. I, és que, els mallorquins poden ser el que vulgueu, però, les banderes nazis al Lluís Sitjar no agraden als mallorquins, que deixen d'anar al camp a recolzar un equip que hauria de ser el seu, i que és dels militars i dels andalusos que hi van a aplaudir "er Betís man que pierda",

però que guanya al Mallorca. Un Mallorca que cada setmana que passa baixa cap a la cua de la classificació.

* És que els militars -cobren molt i no fan res, fa 60 anys que no fan guerra, i quan no hi ha guerra, haurien d'estar quasi tots llicenciats, els militars, dig, poques feines, entren als clubs de futbol, a la política, al mitjà de comunicació, i a altres llocs, on fan més mal que una plaga de llagosta.

Tal com se mostra a la foto, la filla de l'ex-president dels Estats Units, Ronald Reagan, es la protagonista de la portada de la revista "Playboy" del mes passat. En la publicació, Patti Davis afirma que renega de son pare, un home que regí els destins del món i que avui, víctima de la malaltia d'Alzheimer, no recorda res ni coneix a ningú. Perquè ens hi hem d'escarrassar tant si tots acabarem al clot?

* Com el Cap de l'Estat Major de l'Exèrcit, tinent general José Faura Martín, que ha imposat en nom se Sa Majestat el Rei la Gran Creu al Mèrit Militar al directiu del Reial Madrid, Carlos Esdudero de Buron, en acte celebrat al saló d'ambaixadors del Palau de Buenavista, seu del Quarter General de l'Exèrcit espanyol, acte al que assistiren diverses personalitats de la cultura, la política i l'esport. La connexió militarisme-espanyolisme ultra amb el Reial Madrid, el València Club de Futbol o el Reial Mallorca està a la vista. Ω

A la rereguarda

Missatge de Nadal i Cap d'Any

Jaume Mates i Palou

President de la Comunitat de les Illes Balears

En un dia com avui, en què acabam un any i en començam un altre, solem expressar els nostres desigs de felicitat per l'any que ve. la tradició mallorquina ha encunyat una frase per a tan entranyable ocasió. Els nostres padrins deien. "Molts d'anys, que així com l'hem vist començar, el vegem acabar". També, aquesta és una data per fer balanç, per mirar una mica cap enrera i fer propòsits de millora per els dies vinents. Com a president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, vull afegir-me a aquesta voluntat col·lectiva de pau i d'estimació que tots tenim aquests dies, i a la vegada, compartir unes reflexions amb tots vosaltres.

Podria començar, per exemple, amb una pregunta que incita a passar comptes: ha estat un bon any aquest que acaba?. Ho ha estat realment per a tots els ciutadans d'aquesta terra?

Jà crec, de bon de veres, que l'any 97 podrà ser recordat com un molt bon any per a la majoria. I, certament, ha estat bo per a la gent que fa feina (hi ha hagut més pocs aturats que mai): ha estat bo per la indústria en general, pel turisme i, també, per al comerç, on es viu una certa recuperació; a l'engròs, ha estat un bon any per a tots. És cert que encara hi ha gent que no ha viscut aquesta millora i també ho és que n'hi ha que acaba el 97 en pitjors condicions que quan el va començar. Hem de veure les coses tal com són, no com voldriem que fossin. Per això, la meua satisfacció no pot ser completa fins que els beneficis de la recuperació econòmica no deixin de banda ningú, ja que -i ho dic de bon de veres- jo ne'n sent responsable, d'aquestes situacions. Però, en conjunt, a l'hora de fer un balanç rigorós i reflexiu, hem de reconèixer que la tendència general ha estat positiva.

Això és important, perquè tots els discursos de repartiment de riquesa es queden en boira i fum si no hi ha res a repartir. Primer, ens pertoca crear riquesa, perquè "d'allà on no n'hi ha, que no n'hi cerquin".

I, en aquest sentit, l'any 97 ha estat bo, també, per l'enfortiment de l'autonomia. Vet aquí un tema del qual tothom vol xerrar -de vegades sense saber-ne gaire- sense al·ludir a una part fonamental per a l'autogovern: els pressupostos:enguany han passat de 70 a 120 mil milions. Això vol dir poder, poder de gestió des d'aquí per resoldre els problemes d'aquí. Poder nostre, des de ca nostra. I aquest poder neix d'haver-nos fet càrrec de les competències d'educació, i també, del nou sistema de finançament, que és una eina transcendental per a tots els illencs. Aquest nou sistema ens ha permès aplicar una moderada baixada de tributs per a l'any 98, i ha incrementat molt la nostra dotació econòmica. També, he d'afegir que hem resolt d'una vegada el tema de les carreteres: des d'enguany tenim 57 mil milions per acabar amb el retard que duïen les inversions en carreteres.

Naturalment, n'hi ha que s'estimen més veure allò que encara ens falta, i està bé que sigui així, perquè mai no podem estar satisfets de tot, sempre hi ha d'haver coses a dir, i és ver que, tot i que hem avançat molt, ens queden moltes coses per fer. Hem de fer causa comuna en aquelles qüestions que ens afecten com a poble i com a Comunitat: transports, inversions...; allà on sigui hem de fer sentir la nostra veu perquè hem deser tractats com mereixem, com un poble que fa feina, que no demana regals ni almoines, però que vol allò que li pertoca.

Ja vos he dit que pens que el balanç de l'any passat és bo, però també vos dic que podria haver estat millor. I per millorar encara més no hi ha més camí que fer feina. De l'educació vos voldria dir dues paraules perquè l'any 98 que estam a punt d'encetar és el primer any en què el Govern es farà càrrec d'aquesta competència. I vos vull dir una cosa ben clara i llampant: hi haurà tots els doblers que facin falta perquè l'Educació sigui bona. No faltaran els mitjans necessaris per a aconseguir aquest objectiu.

Però, en un dia com avui, voldria recordar també, i d'una manera molt especial, a totes aquelles persones que en uns dies tan assenyalats es troben totes soles, sense ningú que els faci companyia, sentint la mossegada de la solitud i la desesperança. La tristor d'aquestes situacions s'accentua quan veim que no tenen una solució fàcil i senzilla. Dissortadament, a vegades, rere aquest abandó, hi trobam una persona que ha deixat de complir les seves obligacions com a fill, com a germà o com a membre d'una família. Tots tenim el deure de recuperar aquell esperit familiar, tant de casa, que ens obliga a cuidar la nostra gent i, més enllà, a tota la gent desvalguda. Hem de saber que, en aquest sentit, les sagrades obligacions dels temps passats continuen ben vigents: som nosaltres, tots i cada un de nosaltres, els responsables de les nostres famílies. Al Govern li pertoca l'assistència als qui no poden tenir atencions familiars, però que ningú, en una terra com la nostra, on la nissaga i la família són cosa sagrada, no oblidi les seves obligacions.

I, com no?, les meves paraules de gratitud per a tots els ciutadans d'altres llocs d'Espanya que han vingut a les illes a fer-hi feina, que ens donen una mà per construir una autonomia que és seva i que en aquests moments ens acompanyen: aquestes illes són casa de tots, en teniu les portes obertes. Apreciam i valoram qui ha donat el millor de si mateix, que s'ha integrat aquí; que ens ha donat riquesa econòmica i cultural. Lluitaren perquè els vostres fills no hagin d'emigrar, perquè visquin en un ambient de tolerància, convivència i pau en un lloc com les Balears.

A l'hora dels bons desigs per a tothom el vostre president no es vol quedar curt. Són aquets: que tengueu un molt bon 1998. Que aquest any, ja en el batiport d'un nou segle, sia l'any en que els ciutadans de les Illes Balears siguem capaços de decidir el nostre futur. Un any amb menys injustícies, sense gent marginada, amb famílies més unides, sense violència ni vides esbandides de manera estúpida a les carreteres. Un any en què ni menorquins ni eivissencs -ni manco encara els formenterencs- hagin de tenir la sensació de viure enfora de tot, com deixats de la mà de Déu.

Ens queden moltes coses per fer, és ver, però, mirau: jo estic segur que les farem totes, i que les farem bé. I sabeu perquè? Idò perquè tenim el millor que podem tenir, un poble orgullós d'ell mateix, alliberat ja per sempre dels complexos que tant de mal li podrien haver fet. Un poble que ha sabut redreçar el rumb de la seva història i que ha canviat unes illes pobres, terra d'emigració, en un país modern, on tothom que ve s'hi voldria quedar per sempre.

Tenim, en efecte, la cosa més principal: un poble amb seny que sap fer feina i, per això, no hem de tenir por al futur.

Per tant, molts d'anys a tots, felicitats i gràcies per l'esforç que hau sabut fer. Que el nou any 1998 sia, de bon de veres, un any de progrés i benestar per a tothom, sense exclusions ni intoleràncies. Felicitat Any Nou!

Alternativa per Mallorca

PER JOSEP SERRA.
PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

“Alternativa per Mallorca és un moviment cívic independentista” i “Alternativa per Mallorca està formada per militants a títol individual” són dues expressions que sintetitzen a la perfecció la constitució i els objectius d'aquesta nova organització que apareix en un marc caracteritzat per la incapacitat del nacionalisme polític d'arribar a acords electorals i de gestió sòlids.

La submissió de la Nació Catalana a Espanya justifica un discurs i uns plantejaments extremadament racionals i ben allunyats de posicions radicals com les que defensen els sectors ultraespanyolistes, uns plantejaments centrats en la idea que volem ésser qui som (Nadal Batle deia “som mallorquí perquè som català”) i com som, per a la qual cosa cal rompre la dependència, cal trencar el jou espanyol.

Alternativa, com a moviment cívic, no contempla en principi la participació directa dins la política

institucional, però en cap moment deixa de reconèixer que la mobilització en defensa de la cosa nostra entra en el terreny més àrid de la política: s'ha de fer pedagogia, però també cal fer sentir que ens xuclen la sang i cal identificar públicament els qui ens vampiritzen i cal denunciar els seus còmplices i cal desterrar els silencis que acompanyen aquestes actituds d'agressió i d'infàmia.

Com a independentista, Alternativa per Mallorca també es defineix com a progressista, ja que entre els nostres no hi ha feixistes ni reaccionaris. Dir-se progressista vol dir apuntar-se a aquelles tendències i actituds que juguen a favor dels individus i de les seves característiques globalment considerades: la dignitat personal passa tant per un llit i un plat de sopa com pel respecte a la llengua pròpia, el progrés radica tant en la defensa de la terra i del medi ambient com en

la denúncia de la injustícia del servei militar (o substituïts) i dels exèrcits com a mercaders de la mort.

Alternativa actuarà a Mallorca, però ho farà amb la plena consciència que la nació catalana s'ha de considerar com un tot, com una unitat no només en l'aspecte lingüístic sinó també en l'aspecte polític: reivindicarà “la sobirania nacional com a única sortida digna” per a la uni-

tat nacional que constitueixen tots els territoris catalans.

“Català, única llengua oficial”. S'entén bé, no?

Internacionalització del fet nacional català. La consciència que són moltes les nacions del món que encara pateixen la dependència d'una altra nació més poderosa que els impedeix d'ésser sobiranes i poder decidir per elles mateixes, és

un punt extremadament important en el programa d'Alternativa. La ponència ideològica aprovada pel congrés constituent insisteix en la necessitat de cercar aliats i referents allà on sigui, sempre amb la finalitat d'aconseguir amics que puguin ajudar-se des del respecte mutu i el reconeixement explícit, cosa que per ara no podem ni tan sols esperar d'Espanya, a hores d'ara l'únic adversari que tenim i que hem d'aïllar o com a mínim posar en evidència internacionalment si volem tenir en un futur opcions d'accedir a la nostra independència per la més pacífica i democràtica de les vies que coneixem: el referèndum d'autodeterminació sota el seguiment de l'ONU.

Un projecte molt ambiciós, és cert, però un projecte que camina, i això sempre és molt més que la inactivitat o el silenci marcats pel temor al què diran. Alternativa proposa de fer coses amb un objectiu comú (la independència) entre persones provinents de diferents partits polítics, organitzacions o simplement a títol individual. Això també pot semblar molt difícil, però en realitat és d'una extrema facilitat si hi ha la voluntat, la imaginació i la disciplina necessàries. Ω

Qui a ferro mata...

MIGUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ I FERNÁNDEZ

L'espanyolisme és una greu malaltia que pateix una gran part de la classe política estatal. Alguns dels símptomes més clars que fan veure que una persona sofreix d'espanyolisme aguda, són els alts graus de cinisme i hipocresia que demostra en cadascú dels seus actes quotidians.

El govern del PP té aquest mal, això ja ho sabem tots, però és que la cosa ja és encaparrant, com sinó explicar el projecte del Govern espanyol per a fomentar “l'esperit militar” en les escoles de tot l'Estat? El ministre de defensa, Eduardo Serra, està malalt, i ens vol encomanar els seus virus als ciutadans que encara romanem sans. Volen fer conèixer les “Fuerzas Armadas” (les seves, clar) als jovenets, entre ells als catalans. I és que el senyor ministre diu que cal “fomentar la consciència de defensa” Vaja!, però no ens deien als catalans que no havíem de defensar la independència del nostre país, Catalunya, amb les armes?; alhehores, amb quina barra ens diuen ara que sí hem de defensar la independència d'això que ells diuen “Espanya”, a trets? No ho entenc. Això és una contradicció. No oblidem que “l'exèrcit” espanyol, durant segles, ha assassinat milions

de persones per tot arreu, inclosos infinitat de catalans; i volen que ens posem el seu uniforme? Això és com dir-li a un negre que es faci militant del Front Nacional de Le Penn.

Segons Eduardo Serra, occir en nom de Catalunya deu ésser “terrorisme”, però fer-ho en nom d'Espanya serà un “sà exercici patriòtic”. En què quedem, senyor ministre, és legítim agafar les armes en defensa de la pàtria, o no? Perquè si diu que sí, alhehores no podrà criticar l'existència d'organitzacions armades que lluitin contra l'Estat espanyol en defensa de la pàtria (per exemple, de la pàtria catalana). Com pot l'Estat criminalitzar la lluita armada independentista (contra ell) i, ensem, voler fer passar per herois als “militars” espanyolistes? Però mira que arriben a ésser falsos. Si els espanyolistes tenen dret a defensar per la força la independència d'allò que ells consideren el seu país, per què els catalans no tenim dret a fer el mateix amb el nostre?

Si del que es tracta és d'inculcar “l'esperit militar” als xiquets en les escoles, a Catalunya estaria bé fer xerrades en les que els ponents foren, per exemple, en Josep Guia o en Carles Castellanos (professors universitaris, independentistes,

defensors de la lluita armada), o en Pere Bascompte (ex-dirigent de Terra Lliure). Així es podria “fomentar la consciència de defensa” entre el jovent català; no en creu, senyor ministre?

El PP se les vol donar de molt pacifista, però aqueixa màscara (com tantes altres) sols la utilitza amb fins electoralistes, per a guanyar vots, tot i que en el fons són uns apologetes del terrorisme. No oblidem que el PP ha fet un document en el que s'anima, no a treballar per trobar una eixida al problema de la violència a Euskadi, sinó a aprofitar el dolor que provoca el conflicte per a treure profit electoral, animant al fanatisme i l'enfrontament; demostrant així que no els interessa que ETA desaparegui, ans al contrari.

L'Estat espanyol és una pura contradicció, per una banda condemna i criminalitza la violència independentista dels altres, però ell s'autoatribueix el dret a la legítima defensa de la seva sobirania, com queda clar en l'article 8.1 de la seva Constitució: “Les Forces Armades (...) tenen com a missió garantir la sobirania i independència d'Espanya.” Molta barra és el que tenen a Madrid.

El propassat mes d'agost, sortiren els resultats d'un estudi realitzat pel propi Ministeri de Defensa en el qual s'hi deia que quasi un 10%

dels soldats beuen més del compte a diari, xifra que es dispara els caps de setmana, arribant al 36'2% del total. A més a més, el 10% dels mariners, segons l'estudi, són drogadicte. I això són xifres oficials, perquè les reals poden ésser més alarmanants, encara. Però no podem oblidar que aquests borratxos i drogadicte porten armes, i fa unió de l'alcohol, les drogues i les armes formen un còctel explosiu. Recordem el cas recent del sargent Juan Carlos Miravete que, sota els efectes de l'alcohol, assassinà, l'any 1996, al soldat José Luís González (el sargent fou damnat, tan sols, a un any de presó) i que fa poc matà al caporal Samuel Ferrer. Els llops es mosseguen entre ells.

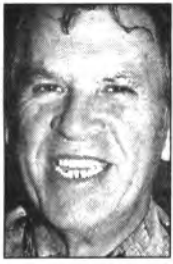
Moltes baralles i assassinats són provocats per militars espanyols. Aquest és el futur que el senyor Serra

vol per als joves?

Per a l'any 1998, l'Estat esmerçarà més diners en investigació armamentística que en investigació universitària, potser és això el que es coneix com a “el Espiritu de Ermua”?

Els catalans som un poble pacífic i, si el senyor ministre envia mercenaris a les nostres escoles a entabanar als nostres nois, i a rentar-los el cervell per a que se'n vagin a un tuguri ple de borratxos i drogadicte, més li val anar amb compte, perquè els nostres xiquets potser acabin aprenent la lliçó i agafant les armes per a defensar la independència nacional, la de la nació catalana, és clar. Ja ho canten els Brams: “Si un dia prenc les armes, amb tota seguretat, ens estarem apuntant, des de bàndols oposats.” Ω

No al racisme espanyol
No al racisme anticatalà
Racistes go home
ABC racista
Anson racista

L'esperit republicà La qüestió alemanya

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

Ha anat *in crescendo*. Primer varen ésser unes poques veus d'alarma que assenyalaven que la colònia alemanya a Mallorca era de cada vegada més nombrosa i que compraven cases i terrenys. Aquest darrer any, el contagi alarmista per la "qüestió alemanya" s'ha estès als diversos mitjans de comunicació de cada vegada amb més intensitat. **Darrerament es manifesta una de frenesí sobre la "qüestió" de manera tal que esdevé com una competició per veure qui fa les crítiques més dures i les denúncies més solemnes. Ningú frena, tothom empeny. És com si s'haguessin begut el seny. Ja és com un repicar de campanes, el so de les quals ve a dir, en resum, que els alemanys compraran tot Mallorca, i que Mallorca serà un *land* alemany.** Són uns mals jocs florals, on periodistes i intel·lectuals posen a prova el seu enginy per trobar una frase brillant i definitiva. L'objectiu no se sap ben bé quin és, però, en conjunt, esdevé una molt sospitosa campanya anti-alemanya. I tant sospitosa! Basta veure que els mitjans espanyols es mostren disposats a donar tota la corda que faci falta. **Quina gràcia veure que nacionalistes catalans i nacionalistes espanyols, per aquesta vegada, van de bracet!**

Campanya espanyolera anti-alemanya, diria jo. Però, també, una fantàstica campanya contra els propis mallorquins. És això que es diu "l'auto-odi". Així, el moderat nacionalista En Miquel Paieres arriba a auto-inculpar-se per les suposades vendes de terres als alemanys. Tota la seva pretesa moderació l'ha llençada d'un sol cop (això sí, cap a la banda de la dreta, que és per la que sent inclinació). En Paieres, en un rapte poètic, compara la terra de Mallorca a una mare, i, llavors els mallorquins que venen la terra als alemanys són com si venguessin la seva mare. Però En Paieres no s'atreveix a acusar directament als venedors mallorquins; prefereix auto-inculpar-se; i, així, passa a definir els mallorquins com "els qui venem la pròpia mare": Ell mateix s'hi inclou entre els venedors de mares.

Valga'ns Déu! La gran majoria de mallorquins no té terres venals. Els mallorquins que tenen qualche cosa per vendre venen al millor postor. Però, igualment, aquells no catalans que tenen terres venals a Mallorca - espanyols, bascos, alemanys, anglesos, francesos, americans... - també miren de vendre al preu més alt. **No venen la seva mare. Van a una agència i posen preu a la seva propietat. No posen clàusules per motius de nacionalitat. És impensable que un hom digués "venc aquest terreny amb la condició que el comprador no sigui alemany". A què ve aquest "patiment" d'ara, de just ara mateix, per que els alemanys compren cases per viure-hi? A què treu cap aquest "patiment" d'ara, quan resulta que en aquests darrers trenta anys les transaccions immobiliàries han estat vertiginoses? A què treu cap aquest**

"esqueix de vestidures nacionalista" per la venda de terres als alemanys, alhora que no han dit res per la venda de terres als espanyols a gran escala? Això, companys, no quadra. S'ho hauran de fer mirar.

Ja ens teniu aquí, propietaris i desposseïts, dreta i esquerra, catalans i espanyols, tots fent una falsa pinya (tal vegada la bufa del bou) contra una suposada futura amenaça "teutònica". Ja posats, no s'estan de fer campanya contínua contra tota la nació germànica, contra el poble alemany i la cultura alemanya. Dia sí, l'altre també, ens surt un espontani que fa la seva aportació a la campanya; com la d'aquell batlle d'un poble de Llevant, un "catalanista" ultramoderat, poruc de sempre, va l'homenet i li engega que "ja no sabrem a quina nació som, si els rètols no estan en cap de les dues llengües oficials".

O sigui, En Cagallaunes troba que s'ha de mostrar preocupat per sis rètols en alemany. Però ell ja sap amb quina de les dues llengües de la comunitat serien escrits aquests sis rètols i amb quina de les dues llengües són escrits els sis milions - 6.000.000 - de rètols dels comerços de la Catalunya insular.

Al proper article miraré d'aprofundir el tema i intentaré exposar les relacions profundes entre Catalunya i Alemanya. Intentaré fer veure que la gran nació alemanya és - excepció feta del període de 1933-1945 - un aliat objectiu dels interessos culturals i polítics de Catalunya. Ω

Als empresaris de Balears que treballen per la qualitat, "SA NOSTRA" ofereix un servei que no té preu.

L'Euro passarà a ser la moneda única d'una bona part dels països que formen la Unió Europea, entre els quals, amb tota probabilitat, es trobarà Espanya. I d'això, no en queda tant de temps. L'1 de gener de 1999 ja es podran efectuar a Balears tot tipus de transaccions amb euros, encara que fins al 2002 no existiran en forma de bitllets i monedes. Unes fites que, sens dubte, seran històriques, ja que introduiran importants canvis dins el funcionament de la nostra economia. Canvis per als quals les **empreses i comerços** de Balears han d'estar ben preparats, per aprofitar al màxim els aspectes favorables des del pri-

mer moment i aconseguir que l'Euro les faci més fortes i més competitives. I per això, "SA NOSTRA" compta amb un servei que pretén ajudar-lo a adaptar-se als canvis de la moneda única amb tota naturalitat, sense cap problema. Un servei que aclarirà tots els seus dubtes, donant resposta a les seves preguntes.

Informant-lo des de Balears perquè tregui profit d'Europa.

Per a més informació sobre l'Euro, pot adreçar-se a qualsevol oficina de "SA NOSTRA", al servei fon@SA NOSTRA", tel: 901 18 00 18 o al Gabinet per a la Moneda Única, tel: 17 19 38, fax: 17 17 89, e-mail: euro@sanostra.es

**"SA
NOSTRA"**

CAIXA DE BALEARS

euro "SA NOSTRA"
Un servei únic a Balears

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). IV part

1974: el Tribunal d'Ordre Públic Franquista (TOP) segresta la guerra just acaba de començar (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI, ESCRIPTOR

Anys setanta: novel·listes i narradors a les Illes. La lluita antifeixista i pel redreçament nacional i social del nostre poble

En altres capítols d'aquesta història personal i col·lectiva de la lluita antifeixista a Mallorca ja he parlat de la importància que tenia, per a un militant revolucionari de finals dels anys seixanta i començaments dels setanta, que la Brigada Social (la policia política del règim) et tengués certa "consideració" per allò que publicaves llibres i col·laboraves en els suplementos de cultura dels diaris de Ciutat. Aquestes coses, per a un escriptor que no es distingís en la lluita per la llibertat del nostre poble, no significaven res (perquè no es jugava anys de presó, insults, cops a comissaria, tortures); per a nosaltres, en canvi, era bàsic garantir el mínim de bufetades físiques (el feixisme i els seus servils no ens podien colpejar moralment, car nosaltres ens consideràvem a mil quilòmetres de les seves baixeses humanes). Joan Triadú, a començaments dels anys setanta, parlà sovint de nosaltres a les pàgines de la revista montserratina *Serra d'Or* ("Panorama de narració breu: el conte com a revelació" i, per l'octubre de l'any 1975, "Panorama de narració breu: les veus solitàries d'una forma lliure"). Maria-Aurèlia Capmany també analitzaria les nostres obres (les de Blai Bonet, Gabriel Janer Manila, Jaume Vidal Alcover, Antònia Vicens, Guillem Frontera, Llorenç Capellà, Maria-Antònia Oliver, Pau Faner, Antoni Serra, Biel Mesquida, Antoni Lluc-Ferrer, Carme Riera i Miquel Àngel Riera) en "Novel·listes i narradors a les Illes". En el primer dels estudis abans esmentats, i en l'apartat "Una altra revelació: Miquel López Crespí", Joan Triadú parla del meu primer recull de contes, *A preu fet*, que acabava de publicar a l'Editorial Turmeda. Deia el crític de *Serra d'Or*: "Els qui vam començar a treure el nas cap a l'any 1940, no crec que puguem deixar de pensar si n'han tingut, de sort,

els joves que ara tenen entre vint-i-cinc i trenta anys, els quals s'han trobat amb editorials (alguna, almenys), concursos amb abominables premis (algun en guanyen) i articles i entrevistes als diaris, al costat dels anuncis dels seus llibres (alguns anuncis amb fotografies). Però tot això no s'hauria de dir ara. És millor esperar i tenir en compte sempre que cadascú se sent el seu mal... Així, com Josep Albanell, l'escriptor de sa Pobla (Mallorca) Miquel López Crespí, que se'n va als vint-i-quatre anys d'edat, obtingué el premi "Llorenç Riber", fou finalista del "Ciutat de Manacor" i obtingué el premi "Joan Ballester" a la II Festa de les Lletres celebrada a Campos. També fou premiat com a autor de teatre. Al llibre de narracions *A preu fet* (Llibres Turmeda, Col·lecció Gavilans, de narrativa, Editorial J. Mascaró Pasariu, Palma de Mallorca 1973), un llibre breu, Miquel López Crespí inclou els contes del recull que dona títol al llibre i un altre recull titulat *Somnis dúctils*. En conjunt, una altra revelació i una nova aportació mallorquina a la narrativa d'avui. Per què "mallorquina"? Quina significació té el fet de dir-ho, si és que en té cap? López Crespí almenys aporta el seu mallorquinisme (i no em refereixo al llenguatge que els mallorquins es distingeixen per dominar molt bé, menys enganyats pel castellà) en forma d'un romanticisme declarat de la millor mena, sense vergonya, i que porta a la crítica directa, al'inconformisme jove i de carrer. Els mallorquins s'adrecen al lector com a un company de confidències, cabòries i tresqueres. Conviden i no se'ls pot dir que no. L'amor tractat com un afer personal, dolorós i "que-tot-hom-s'hi-pot-trobar" quan s'és com s'ha de ser, sobretot els escriptors joves, etc., en llur prosa pren una vida nova i una vehemència que no és retòrica sinó abundor i proximitat.

'Els contes de López Crespí, doncs, tenen aquestes qualitats. Hi ha moments en què la visió del món és expressada d'una manera més elu-

Els escriptors Miquel Ferrà Martorell, Maria Antònia Oliver, Miquel López Crespí i Antònia Vicens.

siva (com en el conte 'Amor'..., tan valent) i esquiven tot excés d'expressivitat. És un món que té camins, bé que en aquests reculls no en predomini encara ben bé cap, entre la lírica i la sàtira, que en el món en què vivim tot s'ho té prou guanyat".

La Brigada Social, que ens seguia els passos, ens controlava en tot el que podia (domicili, correspondència, etc).

Feia anys -d'ençà el 1969- que diverses publicacions de les Illes i del Principat (també algunes de l'Espanya) es feien ressò de les meves activitats literàries i de les dels altres companys de generació (Antoni Serra, Llorenç Capellà, Gabriel Janer Manila, Miquel Ferrà Martorell, Maria Antònia Oliver, Antònia Vicens, etc, etc). No cal dir que aquests articles parlant de les nostres incipients obres (articles com l'abans esmentat de Joan Triadú, altres d'Antoni Serra, Josep M. Llompart, Agustí Pons, Francesc Candel, Blai Bonet, etc, etc), a part d'encoratjar-me, com he explicat al començament de l'article, servien

per a aconseguir que la Brigada Social ens "respectàs" una mica. Escric "respectàs" entre cometes perquè, aleshores, en plena dictadura, els antifeixistes no teníem cap garantia -ni una!- de ser "respectats" de caure en mans de la "social". Ara sembla que aquesta cosa tan senzilla i tan fàcil -sortir en els diaris- no tenguí cap importància. Però en aquells moments era molt útil per a la nostra seguretat personal. Tenc al davant un article publicat per Francesc Candel en el diari *Última Hora* el disset d'agost de l'any 1973 i que es titula "Una novel·ística mallorquina". Aquest article de Candel anava il·lustrat amb fotografies de Joan Manresa, Antoni Serra i jo mateix (s'ha de recordar que l'amic Joan Manresa acabava de publicar *Primer banyador blau marí*, i Antoni Serra *La gloriosa mort de Joan Boira*). Candel comentava, doncs, aquests darrers llibres editats a Mallorca (*A preu fet*, entre ells). Sabíem que la Brigada Social, que ens seguia els passos i controlava en tot el que podia (domicili, correspondència, etc), n'estaria assabentada: entre les seves feines hi havia

retallar els articles de la premsa il·lenca que feien referència a "actes subversius" -normalment conferències o presentacions de llibres- o a "destacats elements perilluosos" -indiscutiblement els escriptors d'esquerrres i procatalanistes: els tres autors abans esmentats.

El TOP, el Tribunal d'"Ordre" Públic franquista, decretava el segrest del meu llibre, per "atentar contra la normal convivència ciutadana de los españoles" (!)

Amb el recull de narracions *La guerra just acaba de començar*, guanyava el premi "Ciutat de Manacor 1973" de narrativa, el més prestigiós que es concedia a les Illes, juntament amb el "Ciutat de Palma", de novel·la, poesia i teatre. El cert és que, just acabat d'editar-finançat per l'Ajuntament de Manacor-, el TOP, el Tribunal d'"Ordre" Públic franquista, decretava el seu segrest, per "atentar contra la normal convivència ciutadana de los españoles(!)". Vist amb perspectiva, ara que han passat prop de vint-i-quatre anys d'aquella persecució, crec que va ser la mateixa Brigada Social qui degué enviar un "dossier" ben adobat (amb l'història que devia incloure les meves detencions per les pintades a favor de la llibertat pels presos polítics, la correspondència amb els països de l'Est d'Europa, les reunions amb les Joventuts Comunistes que fundàrem a començaments dels anys seixanta, etc, etc). El cert és que en un determinat moment de la història que estem contant -l'Ajuntament de Manacor acabava de fer-me arribar els mil exemplars de l'edició- tot estava en perill. Els apreciats exemplars, si no hi trobàvem una solució ràpida i urgent, podrien acabar capolats per alguna tritadora de la social o, el més segur, podrien i menjats per les rates en algun tètric soterrani de la social a Madrid. La meua seguretat física -sempre hi havia la possibilitat d'acabar a la presó si et jutjaven- també perillava. Però en aquell temps -començament de l'any 1974- actuàrem eficaçment. D'una manera semies-

EPII

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970) IV part

de **M. López Crespí**

Cada quinze dies a **L'ESTEL de Mallorca** (d'agost del 1997 fins a l'agost del 1998)

Per demanar números endarrerits, telefona al **26 50 05**

J. Martínez Aliér
c/o Ruedo ibérico
6 rue de Latran
Paris 5

28 Juny 1974

Miquel López Crespi
Antonio Marqués Marqués 38
Ciutat de Mallorca

Estimat Miquel:

Uns amics m'han fet arribar a aquesta adreça uns cinc llibres teus, que he llegit amb molt d'interès. M'agrada molt. Si està prohibit del tot, com em sembla que ho està, potser et seria útil posar-te en contacte amb les edicions catalanes de París, 18 rue Jobbé-Duval, París 15.

Tinc notícies de que Ruedo ibérico prepara un número dels Cuadernos dedicat a la censura a Espanya, i específicament a la censura sota el govern Arias Navarro i el tandem Pío Cabanillas - Ricardo de la Cierva. No et dono més detalls perquè no els sé tots, i perquè no em sembla apropiat fer-ho per carta. Penso que si poguessis fer un article (en català) sobre el teu llibre, el premi, la prohibició, el procés judicial, etc. aniria molt bé a aquest número, i donaria una contriacció illenca molt honorable.

Una abraçada,

J. Martínez Aliér

Quan el TOP dictà el segrest de l'obra de M. López Crespi, les mostres de solidaritat de part dels sectors progressistes del Principat o de l'estranger foren nombroses.

pontània, tots els amics de Ciutat, pobles, Barcelona -i fins i tot de París!- es mobilitzaren per a vendre els mil exemplars de l'edició. Aleshores jo treballava de delineant a la cooperativa progressista d'arquitectes del carrer Estudi General (amb els amics Gabriel Oliver, Neus Inyesta, Carles García Delgado, Manolo Cabellos; l'arquitecte del Brasil, però d'origen català, Joao Vila; na Joana M. Roca; etc). Anàrem fent paquets de cinc exemplars i es començaren a vendre i repartir arreu. La memòria pot enganyar-me, però entre els més actius venedors del llibre perseguit pel TOP record els germans Noguera Vizcaíno (en Pere i en Gabriel), en Bernat Homar (aleshores director d'un grup de teatre afeccionat), na Neus Santaner (actual dirigent de l'STEI), l'amic del PCE Jaume Bonnin, diverses agrupacions del PSUC principatí que havia conegut en el temps que havia treballat a la llibreria l'Ull de Vidre, membres dels grups Comunismo i Lluita de Classes (de Barcelona i Menorca), il'amic J. Martínez Aliér, de l'Editorial Ruedo Ibérico, el qual, en assabentar-se de la persecució contra el meu llibre, m'escrigué des de París (carta del 28 de juny de 1974) dient-me:

"Estimat Miquel:

"Uns amics m'han fet arribar a aquesta adreça [Ruedo Ibérico, 6, rue de Latran, París 5] uns cinc llibres teus, que he llegit amb molt d'interès. M'agrada molt. Si està prohibit del tot, com em sembla que ho està, potser et seria útil posar-te en contacte amb les Edicions Catalanes de París, 18 rue Jobbé-Duval, París 15.

"Tinc notícies que Ruedo Ibérico prepara un número dels Cuadernos dedicat a la censura a Espanya, i específicament a la censura sota el govern Arias Navarro i el tandem Pío Cabanillas-Ricardo de la Cierva. No et dono més detalls perquè no els sé tots, i perquè no em sembla apropiat fer-ho per carta. Penso que si poguessis fer un article (en

català) sobre el teu llibre, el premi, la prohibició, el procés judicial, etc., aniria molt bé a aquest número i donaria una contribució illenca molt honorable.

"Una abraçada.

"J. Martínez Aliér (París)".

En el fons, vist amb perspectiva, el Tribunal d'Ordre Públic (TOP) quasi en va fer un favor en processar-me per La guerra just acaba de començar! El llibre s'exhaurí en poques setmanes

El que sí record, ara que han passat els anys, és que aquest sistema de lluita contra la repressió politico-cultural funcionà a la perfecció. En el fons, vist amb perspectiva, el Tribunal d'Ordre Públic (TOP) quasi en va fer un favor en processar-me per La guerra just acaba de començar! El llibre s'exhaurí en poques setmanes i, sense por d'exagerar, esdevingué un petit mite de la resistència cultural d'aquells anys tenebrosos. Militants del PCE (el PSOE no existia encara, almenys nosaltres, els lluitadors d'aquells anys, no el trobàvem per part ni banda) del tipus Jaume Bonnin, es comportaren molt dignament, venent un llibre que (basta llegir alguna de les narracions) no anava gaire en la línia de renúncies i claudicacions davant la burgesia que Carrillo defensava en aquell moment.

En Jaume Bonnin, des de Cartagena, on complia el servei militar, m'havia escrit, de seguida de llegir el llibre (carta del 16 de març de 1974) el següent, emocionat:

"Cartagena, 16-III-74

"Estimat amic:

"He rebut el teu darrer llibre. Gràcies. L'he llegit tot d'una tirada, al sol, assegut a la coberta. Acabàvem d'arribar de fer un tomb amb el vaixell de dos dies i ha estat una sorpresa molt agradable.

"L'he llegit aviat i el tornaré a llegir encara. Ara ja més tranquil. M'ha paregut magnífic. Sobretot

des d'un punt de vista estilístic. Ideològicament sorgeixen les diferències, que quan escrigueres el llibre em semblen més grosses que el que darrerament pensava.

"No les vull discutir aquí perquè no és el mitjà més adequat. Ja hi haurà temps de fer-ho. Així i tot voldria dir-te que em sembla que prens una actitud molt pessimista cap a la gent de Ciutat. Efectivament són la genteta que contes, però no creus que no hi ha res més?

...

"He mostrat un parell de coses a uns companys. Hi ha hagut una incredulitat total respecte a que fos un text publicat legalment. La veritat és que, a pesar de tots els 'peròs' que t'hi posaré, és el document més fort que he llegit mai damunt la influència del feixisme a l'Illa, damunt la nostra gent. Un dels companys és de l'Opus. Vaig xerrar un dia amb ell i és d'una tal manera reaccionari que no m'arribava a creure que xerri seriosament. Segons ell a l'Opus el consideren 'progressista'. Per a nosaltres no hi hauria paraules per a situar-lo. Tot el que els preocupa és una mena de salvació metafísica i estranya per a unes minories selectes econòmicament i socialment. L'hi he fet llegir un parell de retxes [de La guerra just acaba de començar] i no se'n podia avenir.

"Poca cosa més per ara. Et tornaré escriure quan hagi rellegit el llibre. Suposo que et durà molts problemes amb tot déu. Sort! Malament no estiguem del tot d'acord, crec que tots dos provam de lluitar pel mateix.

"Jaume Bonnin".

De seguida alçaren veus de crítica en contra d'aquest element "esquerranista i perillós" que, pel seu compte, "s'atrevia a criticar la gloriosa construcció del socialisme tant a l'URSS com en els altres països socialistes"

Però no tohom dins del carrillisme illenc era tan obert culturalment com Jaume Bonnin. Els sectors més endarrerits políticament i

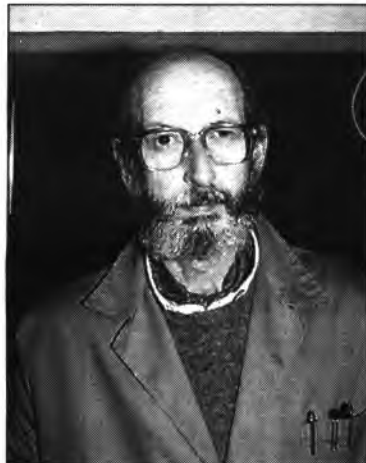
culturalment, els més lligats al recent passat feixista, els més compromesos en l'abandonament de la lluita pel socialisme, l'autodeterminació i el leninisme, de seguida alçaren veus de crítica en contra d'aquest element "esquerranista i perillós" que, pel seu compte, "s'atrevia a criticar la gloriosa construcció del socialisme tant a l'URSS com en els altres països socialistes". Per entendre la ràbia del carrillisme cal llegir, per exemple, la narració "La nostra herència", on, entre moltes d'altres coses, el protagonista del conte demostra que la seva herència cultural no té res a veure amb el pretès "socialisme" de les castes parasitàries de l'URSS, la nova burgesia "roja" que viuen de la plus-vàlua popular com a vulgars capitalistes disfressats amb la bandera del proletariat universal. Però, com dèiem de bon començament, les actituds favorables al llibre, tant a nivell de premsa diària com a nivell de venda personal directa i militant, sobrepassaren en tot moment l'estret dogmatisme carrillista. Els ajuts de tothom foren inabastables. La solidaritat, de primera, sense que es pugui posar cap límit. Quan la Brigada Social va trucar el timbre de caméva amb l'ordre de segrest del llibre, es va adonar que... ja no n'hi havia cap ni un! En pocs dies tots els exemplars havien estat distribuïts i venuts, tant a les Illes com a la resta de Països Catalans, l'Estat i l'estranger. Hagueren de menjar morena, els agents de la dictadura. Els hi havíem fet la punyeta! Amb els companys, el recordat Guillem Oliver, en Joan Vilà, i altres amics d'aquella època de lluites i esperances, ho anàrem a celebrar. Mai no havíem cantat les cançons de la resistència amb tanta alegria i fervor! Eren poques les alegries que teníem els antifeixistes; i aquella, vèncer les disposicions de la dictadura, aconseguir que el segrest del llibre no es fes efectiu, aconseguir distribuir-lo en poques setmanes, ho era, un triomf, un gran triomf de l'antifeixisme i de la cultura mallorquina; i així ho celebràrem. Ω

Fa 45 anys que en Miquel Carrió va obrir la Botiga de Maletes Carrió a la Plaça de sa Quatera de Ciutat.

Na Margalida Ramon de Lloseta fa 6 anys que regenta la Botiga de Berenars a Llongueta. Despatxa berenars a partir de 175 ptes.

N'Albert de Sicília Gràcia regenta des de fa 42 anys la Botiga de Vases Samo a la barriada de Sant Miquel de Ciutat.

En Rafel Perelló, d'ascendència llubiner, regenta des de fa 3 mesos el Forn Can Vallori, al carrer Vallori de Ciutat. La seva padrina, na Maria Garau va obrir aquest forn fa 30 anys. A més de pa i pastissos, despatxa cafe i altres infusions per mullar-hi les coques dolces.

RECORDA

Quan hakis llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent

EL PAÍS HO NECESSITA

Els artistes esquerrans de Terra Santa, en defensa de la tolerància i de la pau

PER MARINA FERRÀ-HAMELYNCK

Des de que començà el procés de pau fins ara, han crescut les accions per aconseguir un enteniment real entre àrabs i jueus.

Aquestes actuacions per a una verdadera pau, i Déu, Al·là o Yahveh volgués que efectiva, han començat al món de la cultura i de l'espectacle.

D'aquí han sorgit diversos grups musicals on es barregen principalment artistes palestins i israelians. Les característiques són les següents: La mescla d'instruments occidentals i orientals, com per exemple, laud "oud", "santur" antic instrument persa, la flauta, el violí, la guitarra, i diversos instruments del magreb i locals. Així com diversos tipus de música (el jazz, la sefardí, les europees clàssiques, el flamenc, la yiddish i la musulmana).

El resultat ha estat satisfactori i molt emotiu. Un producte que ens arriba al cor parlant dels paisatges d'aquesta Terra Santa que tots excepte alguns grups minoritaris desitjam en calma.

D'aquests grups podem citar: Habreira Hatibit, Bustan Abraham (jardí d'Abraham), batiat amb el nom del patriarca de les dues cultures, és a dir, Ibrahim en àrab o Abraham en hebreu, i que va actuar al festival de Cançons de la Mediterrània l'any 1995, Orient-Occident, Ishtar i el seu grup "Alabina", que uneix en aquesta cantant "sabrá" d'origen jueu-espanyol i a un conjunt gitano anomenat "Los Niños de Sara" i que amb un mis-

satge d'amor i tolerància entre els pobles conjunta la tradició flamenca i oriental, i Yardenna Arazzi, que també participà a Cançons de la Mediterrània l'any 1991 i que és una famosa participant als mítings de l'esquerra Israeliana, etc.

En plena legislatura laborista es va fer la primera coproducció Hebrea-palestina i aquesta ens vol mostrar les conseqüències nefastes d'una guerra fratricida. En aquest documental rodat entre dues dates claus, el 13 de desembre de 1993 (data inicial de la retirada israeliana de Gaza) i el juliol de 1994 (tornada de l'exili del president de l'Organització per a l'Alliberament de Palestina, ara de l'Autoritat Palestina, Yasser Arafat) veim tant palestins com israelians cantant els seus drames familiars provocats per les tensions en un testimoni que ens fereix la sensibilitat, al que trobam dos nens palestins de dotze anys d'aquests que tiren pedres als soldats, un kibutznik que perdé el seu fill a la guerra del Líban del 1982, una família de refugiats de Iericcó amb un fill a la presó o un jove de Jerusalem a punt de complir el Servei Militar...

Ja fa alguns anys dos feministes àrabs i dos jueves analitzaven la situació de la dona a la seva obra dramàtica "Eshet Afrà", "dona" en hebreu i "terra" en àrab respectivament, tot cercant punts en comú. Podríem afegir el grup jordà "Mirage" que va cantar per la pau a la firma de l'acord de pau del seu país

Yardenna Arazzi, Ishtar i "Bustan Abraham" a la recerca de la pau i lluitant per la tolerància.

amb l'Estat d'Israel.

Dins el camp de la literatura i ja per acabar, citarem a Itamar Leví, autor de "Lletres del sol i lle-

tres de la lluna" on ens narra la vida d'un al·lot palestí de dotze anys, Amos Oz, Rachel Elboim Dror... Ω

Da un any que en Lluís Calcina, natural de Catalunya ha obert el **Taller d'Artesania** i mobles petits, al carrer de can Vallori de Ciutat. En Lluís també pinta paisatges a l'oli.

Fa 3 anys que els Germans Marquès regenten la **Bodega Marquès** a la barriada des Sindicat de Ciutat. Son pare va obrir aquesta bodega l'any 1954.

Fa 3 anys que na Maite Rodríguez regenta el **Bar Can Sales** a la barriada Velazquez de Ciutat.

Fa 13 anys que en Josep Vidal regenta al **Restaurant Casa Miquel** a la barriada de l'Olivar de Ciutat. Son pare, en Miquel Vidal va obrir aquest lloc l'any 1934. Despatxa menús a 850 ptes.

MISSATGE DE NADAL I CAP D'ANY DE JAUME MATAS Discurs Universal (vàlid cada any mentre duri el "xollo")

"Molts d'anys, que així com l'hem vist començar, el vegem acabar" és el lema elegit pel nostre (tot i que no ho sembli) President, que deu lamentar que la dita popular no continuï amb un "...i comenci com l'hem acabat i sigui sempre així pels segles dels segles.

"L'any 97 podrà ser recordat com un molt bon any per a la majoria [...] ha estat un bon any per a tots". Sobretot, diria jo, un molt bon any per als corruptes, els prevaricadors i els espoliadors d'aquesta terra nostra: per a ells no va simplement bé, sinó molt bé (han tengu "molt bon any").

A continuació amolla tot un paràgraf que realment exigeix tenir un fetge com una ratjada: "Tots els discursos de repartiment de la riquesa es queden en boira

i fum si no hi ha res per repartir. Primer, ens pertoca crear riquesa, perquè allà on no n'hi ha, que no n'hi cerquin". O sigui, que ara resulta que som pobres quan no fa ni quatre dies resulta que érem la primera comunitat d'Espanya en renda per càpita i, fins i tot, tal vegada la primera d'Europa, molt per davant de Catalunya, que ocupa la tercera posició en el rànquing del territori de l'euro. Ara resulta que hem de crear riquesa perquè no n'hi ha! El que no ens diu és quin tipus de riquesa, tot i que coneixent els seus gustos diria que pel camí del creixement turístic i urbanístic associats, que no és precisament el que més ens convé a la majoria dels mallorquins i de les mallorquines, però que sí satisfà els interessos d'aquells que han fet bandera de la

seva cartera.

També es fa el pinxo en el tema de l'autonomia, on confon la capacitat de gestió amb la capacitat de decisió d'una manera flagrant: el President Matas no vol reconèixer que les disposicions que permeten al Govern Balear gestionar unes desenes de mils de milions no deriven especialment de la seva voluntat d'autogovern, sinó de les concessions gracioses dels governants espanyols de Madrid. Autogovern, senyor Matas, significaria que nosaltres poguéssim decidir que volem fer realment amb els nostres doblers i no haver-nos de plantejar que podem fer amb els diners que ens retornen (ben pocs, per cert) des de la capital espanyola.

"Hi haurà tots els doblers que facin falta perquè l'educació sigui

bona" és una mentida com una catedral, ja que els doblers que hi haurà són els que hi ha hagut fins ara i que ens col·loquen a la cua d'inversió per estudiant en el conjunt de l'escola pública de tot l'Estat. Els doblers que caldria afegir-hi perquè realment tenguéssim un escola pública de qualitat els tenen a Madrid i allà tallen i cusen al seu gust.

En un discurs marcat per la parauleria buida, ja veureu si no com el de l'any que ve serà el mateix i més o manco amb les mateixes paraules i arguments típics i tòpics, hi trobam una frase que val la pena d'incloure entre les nostres màximes: "no hem de tenir por al futur".

Feliç Any Nou, President. Ω

GUILLEM DE BERGUEDA

L'especulació i el parasitisme dominen l'economia mundial

PERE FELIP I BUADES

Darrerament els cracs s'han disparat. Ha fet fallida la tercera gran entitat bancària japonesa. L'arribada d'aquesta gran crisi al Japó posa directament a l'ull de l'huracà als EUA, ja que el Japó és el principal creditor i un gran mercat dels Estats Units. A la cimera dels caps d'estat i de govern d'Àsia i del Pacífic, en Clinton ha exigint que se faci pagar la crisi a la població i ha anunciat que els EUA intensificaran la guerra comercial que enfonsa aquests països. Mentrestant, els sindicats coreans, igual que els de les Amèriques a San Francisco han plantat cara a aquests plans de "lliure comerç", de privatització i de des-reglamentació.

El passat dia 20 de novembre saltava a la premsa internacional el darrer capítol del crac de la Borsa, o més ben dit, de la interminable successió de cracs que sacsegen el sistema financer internacional que té l'epicentre a l'Àsia.

D'aquesta manera, Corea del Sud, onzena potència econòmica mundial, pateix avui les tempestes financeres. La seva moneda, el won, ha perdut el 12% del seu valor front del dolar en tres setmanes. Set trusts industrials han declarat suspensió de pagaments els darreres mesos i nombrosos bancs estan a punt de fer bancarrota. Aquesta crisi ha provocat una forta recaiguda de la borsa de Toquio i els seus efectes s'han deixat sentir, en menor mesura, a Londres, Frankfurt, i París.

A la crisi financera a seguit la crisi política. El ministre de Finances ha hagut de dimetir i el seu successor, Lin Chan Yul, cerca "ajuda" al Japó, als EUA i al FMI.

Corea ja va passar al primer pla de l'escena mundial amb l'extraordinària vaga de treballadors contra la reforma laboral imposada per l'OCDE, com a condició per entrar en aquest club.

Aquesta crisi, ha descobert el caràcter artificial del desenvolupament industrial del país, basat en l'endeutament dels seus grans trusts industrials. L'endeutament d'aquests trusts de 3 a 5 vegades superior als seus fons propis, ha estat possible gràcies a l'enteniment entre grups industrials, la banca i el poder polític.

Això explica el perquè de la crisi financera i desmentir, a través de l'exemple d'un país, l'opinió fabricada pels governs i els mitjans de comunicació de que la crisi financera i de la Borsa no té res a veure amb l'economia real i que no tindrà efecte sobre els treballadors i els pobles.

No existeix l'economia especulativa al marge de l'economia productiva. Els beneficis, inclosos els beneficis de la borsa, només tenen un origen: la plus-vàlua producte de l'explotació del treball humà. Els bilions tornats fum en la crisi de la Borsa seran recuperats, o al manco intentaran recuperar-los a l'altre extrem de la cadena de l'economia capitalista: el cost del treball. A la

crisi de la borsa segueix una acceleració de totes les mesures de privatització, des-regulació, flexibilització i, per això, desintegració de les organitzacions sindicals.

Quan n'Aznar, a la Cimera de l'Ocupació de Luxemburg, diu que per a combatre l'atur donarà privilegi el "diàleg social", saben que vol dir: recuperar els 750.000 milions de pessetes que els grans bancs espanyols han "perdut" en aquesta crisi, és implicar les organitzacions sindicals en la reducció del cost del treball. Amb el cinisme i l'hipocresia de que, ara, això se fa en nom de la lluita contra l'atur.

La crisi financera posa al descobert que la pervivència del règim de propietat privada dels mitjans de producció exigeix a la humanitat sacrificis intolerables. Les organitzacions obreres, que se fundaren per lluitar contra aquest règim, no poden defensar les conquestes socials més elementals sense enfrontar-se a aquest règim, i en darrera instància, sense acabar amb ell.

La crisi financera iniciada a l'Àsia, és la crisi del sistema financer mundial. De l'epicentre asiàtic ha arribat fins el cor del sistema financer: Wall Street als Estats Units i la City de Londres. Aquesta crisi, com a reflexe de la crisi del sistema capitalista, es, en certa manera, repetició ampliada del crac de Wall Street del 17 d'octubre de 1987 i de la de fa tres anys (caiguda incontrolada del peso mexicà).

S'imposa una regla: el creixement vertiginós de l'economia especulativa desemboca en l'enfonsament bancari i de la borsa. En volen fer pagar les conseqüències als treballadors i a la població.

Les grans institucions bancàries han deixat enormes quantitats de doblers que s'han invertit de manera prioritària en la Borsa i en l'especulació immobiliària en comptes d'invertir-se en la producció.

Es va formar una "bolla" especulativa: els capitalistes agafen cada vegada més diner per especular, els preus pugen a nivells sense relació amb el valor real, el baix nivell dels tipus d'interès alimenta aquesta especulació.

Però en el sistema capitalista el benefici té com a únic origen el valor creat per l'explotació de la força del treball. Se diu plus-vàlua. L'especulació no crea cap valor, es un mitjà que tenen els capitalistes per apropiarse d'una part de la plus-vàlua sense passar directament a la producció.

Si es produeix, per ex., una pujada salarial, producte de la resistència obrera (com a Corea), o una inestabilitat política, els fons es retiren en cerca de llocs millors per a invertir, provocant d'aquesta manera enfonsaments en cascada. I aquestes crisis tenen encara un altre efecte, les privatitzacions posen les empreses públiques a la venda. En un primer moment, milers de petits accionistes, inclús treballadors compren accions, esperant un benefici. A la primera caiguda, venen ràpidament, i d'aquesta manera allò que era empresa pública queda controlada per un o uns pocs grups financers (normalment monopolis internacionals) al mínim preu.

Hem conegut, com a mínim, des de fa 20 anys l'anomenada econo-

mia del deute. Efectivament, mitjançant el deute extern s'han saquejat i destruït les economies de continents enters: Àfrica, Amèrica Llatina, Europa de l'Est. Arrel d'això, les Borses del món enter han progressat de forma considerable. Més del 210% en cinc anys a Wall Street (Nova York), el 330% la de Zurich, més de 140% la de Londres i per damunt del 100% la de París.

Si els beneficis especulatius són majors que els beneficis industrials, a sant de què, invertir en la producció? Millor dit, els beneficis industrials s'han d'igualar als especulatius, a costa, això sí, del cost del treball. Per això, el tancament d'una fàbrica és una bona notícia per a l'accionista, doncs el diner anirà a l'especulació que aconseguirà més beneficis.

Els fenòmens que coneixem donen el vertader significat a l'anomenada "mundialització". Cada dia se juguen a les borses al voltant de 1,4 bilions de dòlars (10 vegades el pressupost de l'Estat espanyol per a 1998), el 98% d'aquests intercanvis no té res a veure amb la venda o compra de mercaderies: es tracta exclusivament d'intercanvis especulatius que circulen d'una banda a l'altra del planeta. Hem arribat a un estat en que els fenòmens de l'especulació i el parasitisme dominen l'economia mundial. Quan la Borsa puja, exigeix acomiadaments, re-estructuracions i sobre-explotació a fi d'alimentar cada vegada més els beneficis especulatius. Quan la borsa baixa, exigeix encara pitjors atacs a fi de recuperar el terreny perdut. Quina altra sortida queda als treballadors i als pobles que trencar amb el règim de la propietat privada i els mitjans de producció que està duent la humanitat a la barbàrie? **Ω**

LES MANS AL FOC (XIV)

El retorn del Sant Crist

PERE GRI

Després de les paraules del nou batle de Porreres, Damià Moll, el nou secretari habilitat Rafel Rosselló va donar compte que en dies passats havia estat detingut el depositari municipal Bartomeu Vaquer. Realment, l'únic que es decidí en aquella sessió plenària celebrada el dia 24 d'agost, va ser "atendre el pagament, que no es pot ajornar més, de les obres d'ampliació i reforma de la Casa Quarter de la Guàrdia Civil".

Malgrat la situació d'urgència permanent en que vivia el poble, ja dins al tardor del '36, la comissió gestora provisional organitzà una sèrie de celebracions: el dia 4 d'octubre va tenir lloc la benedicció i col·locació a les escoles nacionals de la imatge del Sant Crist, a més n'encarborà la "bandera nacional". Ben segur que a aquells dies es va recitar l'...

de petit, escoltant com ho deien els capellans: "Vertaderament és digne i just, equitatiu i saludable, que en tot temps i lloc, et donem gràcies a Tu, Senyor Sant, Pare omnipotent, Déu etern; perquè, per l'august misteri de l'Encarnació del Verb, un nou raig del teu resplendor ha il·luminat els ulls de les nostres ànimes; a fi de que, coneguent a Déu davall de formes visibles, siguem atrets per Ell al amor de l'invisible. I per tant, amb els Àngels i Arcàngels, amb els Tronos i Dominacions i amb tota la Milícia de la Cort Celestial, cantem l'himne de la Teva glòria, dient sense aturar-nos: Sant, Sant...".

Hi va haver també aquests dies una visita de l'Arquebisbe de Mallorca per a l'acte de la confirmació.

El dia 12 d'octubre, es celebrà el "Dia de la Raza", una festa que, segons es va poder comprovar més endavant, substituïa els actes que es celebraven els últims anys d'exaltació a la República.

L'endemà d'aquesta festa, la Corporació prenia un acord, simbòlic però decisiu, que deia el següent: "Seguidament i amb la finalitat d'oblidar la infausta República que ha regit els destins d'Espanya des del dia 19 d'abril de 1931 fins a la nit del 19 de juliol proppassat en que l'Excm. Senyor Don Francisco Franco és posà al capdavant del Moviment Nacional en contra del Comunisme, s'acordà per unanimitat canviar el nom de la Plaça de la República, amb el de Plaça d'Espanya". Unes setmanes abans, s'havia fet l'enderroc de l'inici del projecte d'urbanització de la plaça, que havia començat a dur a terme la comissió gestora anterior del Front Popular. L'últim acord pres per la Corporació presidida per Damià Moll fou el següent: "Reconstruir les lletres que varen ser espenyades per la Comissió Gestora anterior en el rètol existent en el frontispici del Cementiri Municipal".

Aquells dies, a mi, em feren tota classe d'acusacions, tant vertaderes com falses. Encara que no em jutjassin els injusts tribunals d'aleshores, em va jutjar de ple, la gent del meu poble. Però jo sabia que res acabaria pel caire que llavors havia pres.

Si em permeteu la immodèstia, el meu cas es pot comparar al del Filòsof Bertrand Russell, qui el 1940 va haver de suportar un judici (que alguns han comparat amb el de Galileu) a la ciutat de Nova York arrel d'una convidada que li fou cursada pel Departament de Filosofia del City College. En aquella ocasió, les forces conservadores s'oposaren al seu nomenament, geloses per defensar "la salut, la seguretat i la moral públiques". No obstant això, la seva vida va transcórrer entre l'estudi, les conferències i la docència universitària. Una activitat política que en el seu país no aconseguí mai el suport popular ni institucional, ja que per tres vegades fou candidat al Parlament i en totes tres ocasions fou derrotat a les urnes. Morí el 1970, quasi centenari.

Jo no vaig tenir cap participació activa en el nou règim, ni en el

moment de la seva implantació ni en els anys que durà. Per això vaig haver de renunciar a publicar llibres, presentar-me a càrrec electius, i a moltes altres coses que m'hauria gradat fer. Així i tot, us he de confessar que em vaig saber adaptar molt bé: mai em va mancar el calor familiar i el sustent de les classes a l'escola privada, si be vaig haver de canviar els continguts que explicava als alumnes. Vaig estar molts d'anys de professor al Col·legi de Sant Francesc de Ciutat, on tenia alumnes que més tard han destacat en molts d'àmbits de la societat, tant en la religió, com en la cultura, les arts o l'economia. Però dins meu, sempre hi és present el record de les meves vivències de la Guerra Civil, així com l'anhel, en el meu esperit, de conservar el record de molts de companys i coneguts, morts en aquells enfrontaments entre germans.

En el següent capítol, em referiré a en Climent Serra, el mestre d'obres que havia de construir l'escola pública de Porreres i que encara no havien afusellat i que va ser reclamat que es presentés a l'Ajuntament per qüestions de contracta. **Ω**

L'Ambició

RECULL DE RICARD COLOM

"Qui no té vergonya el món és seu" (Refrany català).

"L'Evolució d'Espanya és lenta i l'espanyol comparteix encara el parer del Cid i dels conqueridors que l'única manera digna de fornir-se d'or és furtar-lo, o trobar-se'l com a tresor. La recerca del tresor constitueix encara avui en dia una idiosincràcia general espanyola. (Els aristòcrates de debò no fan res)".

(Herman, comte de Keyserling, filòsof i literat alemany 1880 a Koeno, Estonia-1942).

"Els baals eren els deus de la fecunditat. Els atribuïen les collites, les pluges, els sols... Idols, baals del nostre temps: la idolatria del poder, dels diners, del luxe, del sexe".

(Sermó del 25-2-1979 de Monsenyor Romero, arquebisbe salvadorenc assassinat pel terrorisme de l'Estat crioll).

"El gran problema de l'Amazònia és que pateix agressions sistemàtiques... per les grans multinacionals. La Volkswaguen del Brasil, la Crysler, la Chevrolet, la Pirelli i d'altres guanyen a muntó més diners exportant carn o fusta de les immenses hisendes que tenen a la part de l'Amazònia, que no fabricant cotxes... Hi són presents i actuen sobre el mapa com si fos un territori buit, quan en realitat és troba totalment ocupat, pels indígenes, als quals consideren com a zeros en el sentit econòmic: allò que no existeix".

(Com celebrar el 5è. Centenari, Leonardo Boff, teòleg profeta perseguit per la Cúria vaticana).

"Es així com correm darrera els rics, i els anomenam benefactors i protectors dels cristians. Per atènyer allò que delectem, els atribuïm tota mena de virtuts, encara que ells sien d'allò més perversos". (Nil l'Asceta, a l'Egipte bizantí del s. IV ó V).

"La sang serveix només per rentar les mans de l'ambició".

(Lord Byron, 1788-1824, escriptor anglès que lluità per la independència grega de l'ocupació turca).

"L'avantatge del dret diví o de la legitimitat immutable dels reis és que posa un límit a l'ambició dels rics".

(Gilbert K. Chesterton, 1874-1936, autor britànic).

"El mestre s'assegué i escoltà absort com el cèlebre economista explicava ses idees al voltant del desenvolupament.

Per tant, hauria de ser el creixement l'únic que havíem de prendre en comptes en una teoria econòmica? -li demanà.

Ço és. Tota creixença és bona de mena.

I no és això mateix el que pensa la cèl.lula cancerosa? -feu el mestre".

("Qui pot fer resplendir l'alba?" d'Antoni de Mello, 1985).

"Al món n'hi ha prou per a satisfer les necessitats de tothom, però no per a satisfer l'avidesa de cadascú".

(Mahatma Gandhi, 1869-1948, pensador i activista polític independentista i líder religiós de l'Índia).

"...si bé el tararot actua pels fruits dels seus actes, el savi ha d'actuar, sense encadenament, pel bé de la humanitat".

(Bhagavad Gita, llibre sagrat clàssic de l'Índia, s. IV-II a.C., època d'Alexandre Magne i successors).

"El camí de la vida pot ser el de la llibertat i la bellesa, nogensmenys ens extraviam. La cobejança enverina l'ànima dels homes... i ens ha fet avançar a pas d'oca cap a la misèria i la mort. Crearem l'època de la velocitat, però ens hi sentim a dins enclaustrats. La màquina, que produïa abundor, ens ha deixat en la penúria...".

(Charles Chaplin al film "El Gran Dictador").

"L'ambició és malaltia sense guariment: s'enfila arreu i no s'accontenta amb res".

(Juan de Mariana, historiador i filòsof espanyol).

"...l'home acabat d'arribar al poder per la revolució, no té més preocupació que la d'esdevenir aristòcrata".

(Gregori Marañón, autor madrileny).

"Ser algú, esdevenir algú, vol dir esdevenir un altre distint de si mateix".

(François Mauriac, escriptor occità del s.XX).

"No tenia cap ambició ni feia res per a ser aplaudit. No se sentia humiliat per no respondre a un desafiament. Quan no sentia patxoca de fer quelcom, no ho feia, i no era pas per por al fracàs, car es trobava segur de les seves possibilitats".

(Rosamond Lehman).

"Per que obrir-se pas a cops de colze per la vida i empenyer, ansiós, els altres, enmig de baralles, protestes i inacabables discussions, i foradant el tènue bri de teranyina, cobejós i frustrat en l'ambició, per acabar unint-se amb els morts?".

(Jubran Khalil Jubran, artista i autor libanès, 1883-1931).

"No podem admetre que l'art de viure degeneri en el simple negoci de viure".

(Lin Iutang, escriptor xinès del s. XX).

"Tothom no pot pas tenir ambicions. Els ambiciosos tenen els ronyons de ferro, la sang més forta i el cor més encès que la resta de gent. La dona estima millor els ambiciosos car són forts i ella, quan és bella, també s'hi sent i estima al fort, fins i tot si corre perill que sa vida quedi feta malbé per ell". (Honoré de Balzac, novel·lista francès, Tours 1789-París 1850).

"Car jo conec les vostres sovintejades revoltes i grans pecats, sé que afligiu el just, i rebeu suborn, i als tribunals feu perdre llur causa als pobres". (Amós 5:12, s. VIII a.C. Amós fou un bover i col·lidor, profeta de Jahvè a Israel i Judà, fou sovint amenaçat i acusat de traïció pels rics panxacontents i els sacerdot mercenaris). Ω

Memòria de Mike Farrell (1963-1964)

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL, ESCRIPTOR

Mike Farrell era jo mateix, és a dir, la contracció americanitzada, a manera de pseudònim, de Miquel Ferrà i Martorell. No em vaig batiar jo. Em batiaren els d'aquella editorial que contractava les meves novel·letes. Es tractava de l'Editorial Rollan, de Madrid, que va tenir primer la seva seu a la Torre España i llavors canvià les oficines i els obradors al Polígon Industrial de Pinto. Eren els anys seixanta i bona part de la cultura popular estava en mans de les editorials de quiosc. El subgènere es dividia en altres subgèneres, segons la temàtica més sol·licitada del moment: Oest, Bèl·lica, Policiaca i Rosa o Sentimental. I com a Mike Farrell, escriptor de novel·les de guerra, vaig entrar a formar part d'aquell equip de plomes camuflades que signaven com Trini de Figueroa, Emiliano Santos-Zapata, Donald Curtis, Al Rolcest, Ray Lester, Nylhama, May Carre, Alf Regaladie, Meadow Castle... Només escriptors com Marcial Lafuente Estefanía, José Mallorquí i Corín Tellado, i potser algun altre, feien servir el seu nom autèntic.

A les meves novel·les (Los héroes también mueren; Misión en Bulgaria...) hi havia, juntament amb una trama més o menys cinematogràfica, el missatge antibel·licista i antifeixista. D'això se n'encarregava un personatge, Clem Gaetan, que potser qualche dia hauria de resucitar. A més del plaer d'escriure i de veure publicat el que havia escrit, guanyava duros. No molts. Però tampoc les necessitats d'un jove de vint-i-dos anys, fadrí i bohemí, en aquell

temps, no eren moltes. Amb un paquet de "celtas" i algunes reunions dominicals a casa de les amigues ja n'hi havia prou... Vaig fer un gol i me'n feren un. "Misión en Bulgaria" tenia per herois contra els nazis, els guerrillers comunistes i fins i tot, a la portada de la segona edició, el dibuixant, mostrava dos partisans búlgars, home i dona, armats amb metralleres i lluint l'estel del marxisme. La censura no se n'adonà. I aquella novel·la fou publicada als Països Baixos, en holandès, el 1974. (Les edicions en castellà són respectivament del 1964 i el 1972). Un altre títol, "Los héroes también mueren", que conta batalles dels guerrillers finlandesos, es traduí al portuguès i fou editat a Lisboa. Una altra novel·la, de la qual desaparegué l'original, sobre la lluita entre castristes i anticastristes a la badia de Cochinos va ésser definitivament censurada. Aleshores, és clar, es tractava de no dir res, de no filtrar en els escrits cap tipus d'ideologia política, de fer versos musicals i totalment inofensius i de no embrutar el cervell del lector de les novel·les de "duro" (el preu que tenien) amb idees de mesianisme democràtic i crítica antifeixista. Això d'anomenar la corda a casa del penjat era mal assumpte...

I va ésser per a mi, aquella experiència, bona o dolenta?

Com exercici d'escriptura, experiència de literatura de quiosc, experiència dels primers contractes d'edició, alguns doblers i uns pocs viatges a Madrid... la cosa, no estava gens malament. Ω

VIATGES TUENT, S.L.

BONES FESTES

Santiago Russiñol, 13 - A

07012 PALMA

Teléf. 72 10 01 — Fax: 72 82 11

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

Edicions Columna Publica *Estiu de foc, una novel·la de la guerra antifeixista a les Illes*

(Aquest és un capítol de la novel·la *Estiu de foc* que acaba de publicar el nostre col·laborador Miquel López Crespi (sa Pobla, 1946) a l'Editorial Columna. L'obra és un homenatge a tots els mariners i soldats de la República, als combatents d'Estat Català, als comunistes del POUM i del PSUC, als nacionalistes d'ERC, als

militants anarquistes de la CNT-FAI, als voluntaris estrangers -alemanys, turcs, anglesos, francesos...- que moriren en el Port de Manacor l'any 1936 lluitant per deslliurar les Illes del capitalisme, del feixisme espanyol i mallorquí, de l'opressió d'Espanya i del nacionalcatolicisme que beneí l'assassinat de tres mil mallorquins).

Ens fem conscients de contra qui lluitem. Si caiem presoners, ens espera el pitjor. Mercenaris de la Legió, aventurers italians, senyors de casa bona, la púrria dels amos de possessió que mai no han vinculat l'espina davant un solc i que ara afusellen diàriament, preservant així llurs riqueses i propietats. Qui s'atreveix a dir que aquesta és una guerra en defensa de la democràcia formal, capitalista? Cada vegada es veu més clarament que és una pugna entre pobres i rics, entre explotats i explotadors. Azània, Besteiro, Prieto, el mateix Companys... lluiten per unes classes socials que ja no existeixen en la pràctica: la burgesia, els terratinents. La major part dels burgesos s'han exiliat o estan amb la reacció!

Avancem enmig d'un fort martelleig de metralladora. La Rosa, l'Antònia -una de les mallorquines més valentes que mai he conegut- arriben, suades, i ens informen de l'assalt a Son Carrió.

És la Rosa qui ens diu:

- "Per la dreta van progressant els homes i les companyes de la Txapàiev juntament amb unitats del POUM i d'Estat Català. Tot marxa a la perfecció. Només hi ha dos ferits que hem evacuat de seguida. El foc s'està intensificant. No vol dir que nosaltres tinguem tanta sort. Per Son Manxo, forces de la CNT i del PSUC aturen qualsevol intent de penetració feixista. El Jaume I no para en l'incessant martelleig de les posicions enemigues".

En no tenir artilleria de campanya, els trets de la flota són els únics que ens defensen i ens permeten anar avançant progressivament. Fora de la relativa protecció de les nostres trinxeres, mentre correm cap a Son Carrió sentint xiular les bales enemigues, ens demanem: "¿Què passarà el dia en què estiguem fora de l'abast de la pro-

tecció dels vaixells?". No ho vull pensar. La Irene dispara sense parar, protegida per la soca d'un ametller. Em fa senyals que m'aturi. A la dreta sembla que hi ha una metralladora enemiga que ens barra el pas. Companys de la CNT que treballaven al Moll de la Fusta inicien el contraatac i, com si la ruixada de bales no els pogués fer res, corren ajupits cap a la tanca rere la qual s'amaga el servidor de l'arma mortal.

L'esclat de les bombes de mà ens fa copsar que som a punt d'entrar en un combat cos a cos, amb la baioneta armada. Totes pensem el mateix i, instintivament, passem la mà pel tall d'acer. Revisem l'esquifida provisió de granades que tenim a l'abast. Ara ja fa més de mitja hora que dura el combat a la nostra esquerra. Al final es fa un silenci momentani. La qual cosa ens indica que el niu de metralladores ha estat pres per la CNT. L'Aurora, suant, plena de pols, esgarrinada per cara i braços, s'apropa a la soca des d'on ens protegim i obre i tanca la mà dues vegades. Això vol dir deu morts. Deu companys de la CNT han hagut de donar la vida perquè nosaltres puguem continuar l'avenç. Tan immens sacrifici per a conquerir cinquanta metres més de terra mallorquina! Trenta ferits. Els portalliteres passen ben a prop, blasfemant, mentre criden:

- "No tireu, no tireu! Som els portalliteres. Portem els ferits a la platja, per a embarcar-los al *Marqués de Comillas*!".

Encara tinc ben present al cervell l'esgarriós relat del mallorquí. Disparo amb fúria, amb la intenció de venjar els centenars i centenars de companys que cada dia moren estripats a un voltant del camí, a qualsevol cuneta de Mallorca. Noto calfreds per tot el cos, com si, en lloc de fer tanta calor, nevéssim a vint graus sota zero.

Avanço disparant, sense divisar els legionaris. Però ja els veig, rere les tanques, fent punteria amb els nostres cossos. Tiren com bojos. Només hi ha una manera de prendre la posició amb el menor nombre de baixes possibles: córrer sense aturar-se, perdre la por de la mort. Al meu costat l'Anna, la Caterina, la Irene, dues mallorquines -l'Antònia i la Maria. I l'Elisa, la Mònica? Penseu també en la Gabriela i en l'Aurora... Ja no hi ha temps per a la reflexió. És hora d'apressar la marxa. Hi ha combatents de la CNT, del POUM, que van caient al davant. Els que no estan greus ens diuen: "Endavant, endavant, ara és el moment. No els deixeu un segon de descans. Ja aguantarem com puguem!". Llancem bombes de mà. Ara ja som a pocs metres de la trinxera. Qui ha aconseguit fer callar els legionaris? Nosaltres amb els nostres trets? No se sap mai qui ha fet la feina de debò en un avenç d'aquestes característiques. Sé que he exhaurit tots els carregadors del meu fusell. Estic acabant igualment els de la pistola. Per uns segons em preoccupo. "Què faré al centre d'una zona enemiga si he acabat les bales del fusell i de la pistola, si ja no em resten granades per a llançar?". Cinc metres al meu davant, l'Enric, un company de la CNT, ha clavat la baioneta al pit d'un oficial feixista que el mira sorprès, sense creure encara que sigui real aquesta certera visita de la mort amb casquet de confederal. Ara, per a treure l'acer del cos enemic ha de fer força amb el peu. Sembla que no se'n pugui sortir. Finalment, veig caure al terra, enmig d'un gran basall de sang, el cadàver de l'oficial. Porta la sorpresa pintada al rostre. Observo que legionaris, soldats i guàrdies civils retrocedeixen, fugen. Alguns llancen les armes al terra. Altres, els que estan copats, envoltats per les milícies, aixequen a poc a poc els braços, resignats davant la inesperada derrota. Un soldat, alliberat de la presència dels seus oficials, s'abraça a un dels milicians que va amb el pit a l'aire, les cartutxeres damunt la carn i amb un capell de palla amb les sigles UHP. Crida, sense poder contenir l'emo-

- "Jo també som esquerrà. Es feixistes han afusellat el meu germà. M'he hagut de presentar voluntari a l'exèrcit per tal de salvar la pell".

Mentre veig que els expedicionaris van ocupant una a una totes les posicions que l'enemic deixa abandonades a Son Carrió m'adono de la fila tan curiosa que fa el nostre improvisat exèrcit. N'hi ha que s'han posat plomes damunt dels barrets, altres s'han pintat les sigles de llur organització sobre els casquets. Es poden veure estrelles roges de cinc puntes, el roig i el negre de la CNT, les grans lletres del POUM. Un company d'Estat Català s'ha pintat les quatre barres al rostre. Quan passa per l'indret on som, en veure la interrogació reflectida en el rostre de tots nosaltres, comenta:

- "Si em maten, vull morir amb la meua bandera. Potser no n'hi hagi cap a la trinxera. Així, pintada sobre el meu rostre, m'acompanyarà per sempre en el llarg viatge cap a l'eternitat". És curiós. Aquí tothom és agnòstic, ateu militant, i ens senyem, parlem de l'eternitat. Quin món més estrany!

Ningú que no hagi viscut aquests combats pot copsar el valor de les milícies proletàries que avancen, sense morters, quasi sense metralladores, i vencen dia a dia unitats militars perfectament ensinistrades per a la guerra, unitats de l'exèrcit regular i legionaris amb anys d'entrenament i alguns amb l'experiència de les campanyes contra el moro a coll. Aquí, als camps de Mallorca, els treballadors de Barcelona, València, Maó, estan demostrant com poden fer fugir els regiments que comanden els mercenaris italians enviats per Mussolini. Els dies anteriors, la Legió, amb ajut de la Guàrdia Civil, havia provat de rompre les línies republicanes en cinc o sis ocasions. Mai no ho aconseguiren, i ara, amb l'esperat atac cap a Son Carrió, els hem fets abandonar les posicions i corren a la desbandada, perseguits per les heroiques columnes dels obrers en armes.

Ah! Si tinguéssim l'artilleria adequada, alguns avions, uns tancs per a protegir els nostres avenços...
Ω

M. López Crespi,
Premi de Poesia
"Joan Tur"
(Barcelona 1997)

L'escriptor de sa Pobla guardonat a Barcelona

L'escriptor de sa Pobla i col·laborador del *Diari de Balears* i l'*Estel de Mallorca* (entre moltes altres publicacions), Miquel López Crespi, acaba de guanyar un dels més importants premis de poesia que són lliurats al Principat. Es tracta del Premi de Poesia "Joan Tur 1997" que s'atorga a Barcelona. El jurat, format per destacats intel·lectuals principatins i presidit per l'escriptor Francesc Candel, destaca la qualitat del poemari guardonat. El premi comporta igualment la publicació de l'obra de l'autor de Sa Pobla. El llibre del nostre col·laborador porta el títol *Absències*. Fa poc temps que Miquel López Crespi guanyava també alguns premis de poesia a Alacant, Castelló, València i Tarragona.

Miquel López Crespi publica narrativa, teatre, poesia, novel·la i memòries

L'autor de sa Pobla ha publicat darrerament diverses obres de narrativa, teatre, poesia i assaig. Entre els llibres més destacats podem citar: *Els poemes de l'hora-baixa* (poesia, Andorra 1994); *Crònica de la pesta* (narrativa, Girona, 1993); *El cicle dels insectes* (poesia, Edit. Moll, 1992); *L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970)* (memòries, El Tall, Ciutat 1994); *Històries del desencís* (narrativa, Moll, 1995); *Punt final* (poesia, Edit. Moll, 1995); *L'obscurànsia del cor* (poesia, UIB 1996); *Vida d'artista* (Premi de narrativa de la Generalitat de Catalunya, Girona 1995); *Planisferi de mars i distàncies* (Edit. Columna, 1996); *El cadàver* (teatre, Pagès Editors, Lleida); *Revolta* (poesia, Edit. Moll) i *Estiu de foc* (novel·la, Edit. Columna 1997). Algunes de les seves traduccions han estat guardonades i publicades a Madrid, Bilbao, Sevilla, València, etc. Entre aquestes traduccions al castellà que han rebut guardons internacionals podem destacar el Premi Internacional de Literatura "Camilo José Cela" concedit a l'obra *El mecanismo del tiempo*. Aquest llibre conté -en castellà- les millors narracions de M. López Crespi que ja havien estat publicades, en la seva versió original catalana (Editorial Moll, Llibres del Segle, etc., etc.). Ω

Redacció

el lleu de tots
mereix un respecte
FORA FUMS!

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA PLENA (XV)

La plenitud política: Jaume II el Just

PER RICARD COLOM

13.8.1291: El nou rei, Jaume de Sicília, arriba a Barcelona on manifesta obertament sa voluntat de comandar totes les terres que foren de son pare. El germà petit accepta de fet quedar com a lloctinent de Sicília.

El rei prohibeix a les Corts de Barcelona que pagès de mas o borda sota algun senyor pugui canviar d'amo sense permís del seu senyor.

1291: El rei es trasllada a Lleida i a Saragossa, on es coronat.

1291: **Cau sant Joan d'Acre**, darrer reducte llatí al proper Orient.

Mor Jaume de Montjuïc, veu la llum la seva versió catalana de la Bíblia.

10.1291: Torna a la Cort l'ambaixador Abrahán Abengalell, amb les mans buides.

29.11.1291: Concòrdia de Monteaugudo, vora Tudela, entre Jaume II i Sanç IV de Castella. El català qui es en guerra contra l'eix franco-papal, s'hi ha de conformar amb poc: 500 llances castellanes en cas d'atac francès, i comprometre's a ajudar Castella cas de ser envaïda pels nord-africans i oblidar de moment el regne de Múrcia. Jaume II acorda casar-se amb l'infanta castellana Isabel de 8 anys, i dóna amplis poders a Sanç IV per a negociar amb l'eix franco-papal.

Marroc queda assignat a la influència castellana, l'est del riu Mulaia a

La Història que la Ministra Aguirre ens vol escapar, silenciar i segrestar.

Cridam a tots els professors d'Història a la desobediència civil contra la manipulació espanyolista: Ensenyau la nostra història i negueu-vos en rodó a la "Formacion del Espíritu Nazional" dels talibans de la caverna.

D'esquerra a dreta: moneda àrab d'or, moneda de bronze, moneda romana, denari iber, quinzet valencià de plata.

la catalana (devers l'actual Algèria).

1.12.1291: Jaume II pren Isabel per muller, a Sòria. Isabel passa després a la Cort catalana en espera d'arribar a l'edat per a consumir el matrimoni.

hivern 1291.1292: Roger de Lloria saqueja les costes de Tlemcen per reclamar-hi tributs.

1291.1295: Mestre Bertomeu-introductor del gòtic ple en l'escultura catalana-realitza el monument fune-

rari de Pere el Gran, de disseny original, a Santes Creus.

1291-1292: Corts a Barcelona.

1292: Jaume II autoritza atacs corsaris per a pressionar Ifríqija sense rompre-hi relacions.

Sobrada desaparició de l'Escola de la Trinitat (franciscana) de Miramar (Mallorca).

6.1292: El rei tramet l'ambaixador Guillem Alomar a Ifríqija per obtenir or: la compra de la pau amb els

corsaris catalano-sicilians. Com de costum Ifríqija s'hi resisteix.

d.10.1292: Galeres catalanes comandades per Berenguer de Montoliu col·laboren amb les castellanes a la conquesta i defensa de Tarifa contra el soldà Abu Jaqub.

1292: Les armes catalano-sicilianes obtenen èxits al sud italià: Balasc d'Alagó, governador i capità general de la Calàbria, derrota els franco-angevins prop de Montalto, i Roger de Lloria reconquereix Cotrone, que havia fet defecció.

Sanç IV, més interessat per l'aliança franco-papal que no per la catalana, treballa pel retorn de Sicília als angevins quíelfs (a canvi de la renúncia de Carles de Valois a la Corona d'Aragó).

12-1292 a 1.1293: El Just fa retornar sa flota de Tarifa per fer compatible la pau amb Castella i una política africana pròpia.

1293: El comte-rei envia dues ambaixades a l'emir Abu-Zacaria de Bugia, soldanat hàsida independitzat de Tunis feia 8 anys i que amenaçava d'expandir-se: pressiona així Ifríqija alhora com desplega la

influència catalana a Bugia.

Ço inquieta Ifríqija i Tunis vol reprendre les negociacions.

1.1293: Jaume II s'aplega amb son sogre a Guadalajara, i comença a desconfiar-ne.

primavera 1293: El Just envia ambaixades a Granada i Marroc per solucionar rivalitats entre castellans i granadins i una pau amb el Marroc.

Les negociacions s'allarguen i Granada i Marroc s'aproximen cap a un front anticastellà. La diplomàcia catalana hi augmenta el seu prestigi i ensem afavoreix la penetració comercial catalana.

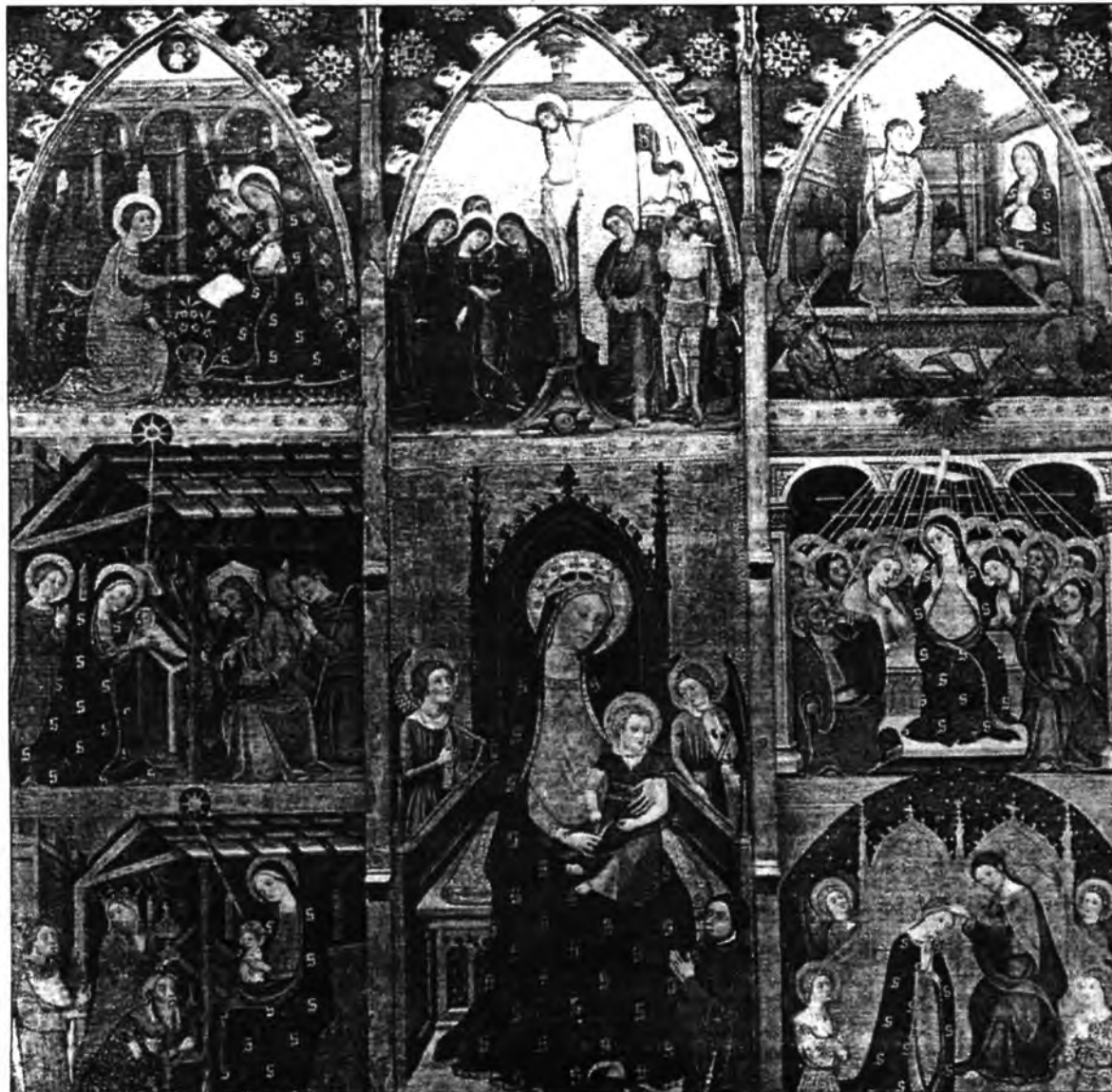
6 a 7-1293: Sanç IV pressiona son gendre, reunits a Logronyo, a fi que torni Sicília: Jaume respon amb evasives i sols admet com a molt que l'illa passàs a son germà Frederic. Jaume veu el doble joc del castellà i creu que s'entendria millor directament amb l'angeví. Refredament de les relacions amb Castella: Sanç també veu el doble joc del Just amb Granada-Marroc.

1293-1394: Ramon Llull ensenya a la Universitat de Nàpols.

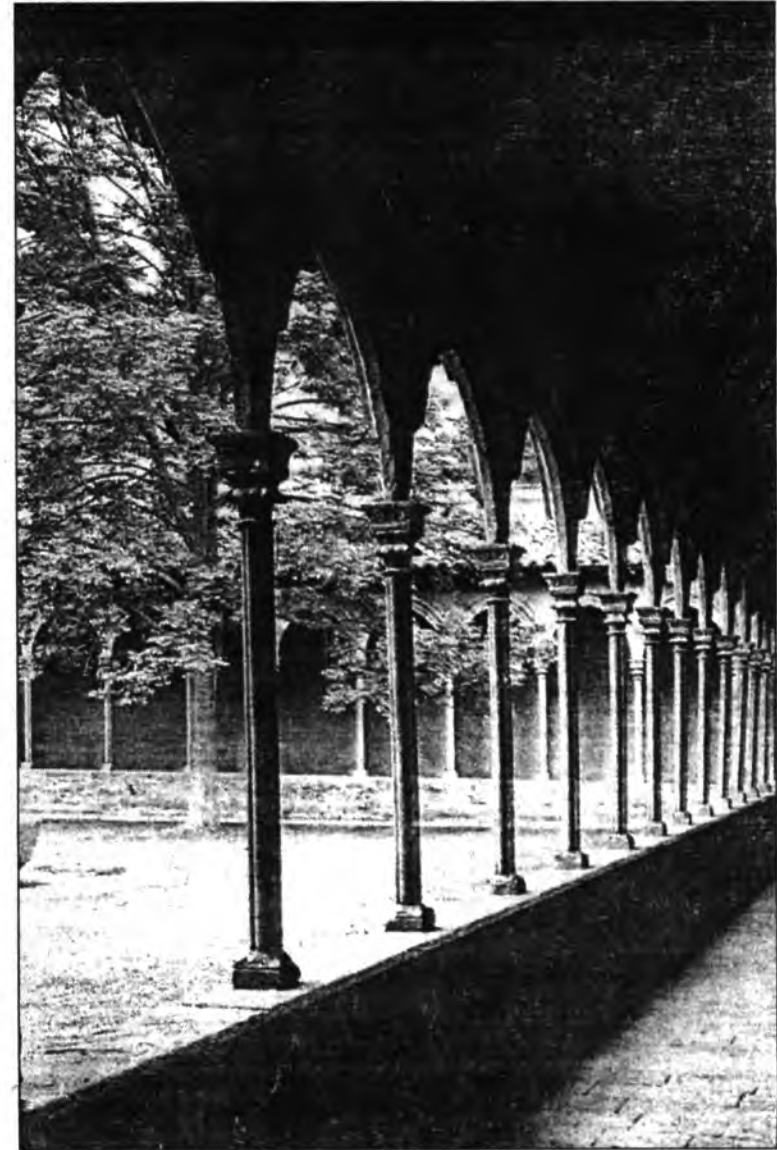
1293-1313: **Trencament de relacions amb França.**

El rei francès pressiona i entrebanca la venda de draps als mercaders catalans. Però just gràcies a aquest boicot **apareix una forta indústria drapera catalana** que continuarà fins a l'actualitat.

7 a 12.1293: Una esquadra de vaixells catalans patrulla l'Estret a sol·licitud de Sanç IV. Ω

La Seu d'Urgell. Museu Diocesà, retaula d'Abella de la Conca.

Sant Joan de les Abadesses. Claustre

El Llibre dels Fets

Els Rei En Jaume, nascut a Montpeller el 1208 i mort a València el 1276, fou conte de Barcelona i rei d'Aragó, de València i de Mallorca. Fou l'autor del **Llibre dels Fets**. El seu contingut es pot dividir en quatre parts.

La primera part, narra uns fets esdevinguts entre 1208 i 1228: l'engendrament de Jaume I, la mort de son pare Pere el Catòlic, les lluites internes d'Aragó i el seu casament amb Elionor.

La segona part, la guerra d'Urgell, les conquestes del regne de Mallorca i de València i el descans del rei a Montpeller.

La tercera part narra els problemes amb Alfons de Castella i les campanyes contra els sarraïns rebels de València.

La quarta conta les últimes conquestes per les nostres terres, la guerra de Múrcia i la seua malaltia i mort.

Il·lustració per al Llibre dels Fets (Biblioteca Universitària de Barcelona).

SABIES QUE...

Quan el Rei En Jaume tenia tres anys fou promès en matrimoni a la princesa Amícia? Després no es casaren per problemes amb el para d'ella, Simó de Montfort.

Quan tenia cinc anys va quedar orfe i es convertí en rei d'Aragó, comte de Barcelona i senyor sobirà de Montpeller?

Als tretze anys es casà amb Elionor de Castella, filla d'Alfons VIII? Amb aquest enllaç, el Rei En Jaume volia assegurar-se descendència; Elionor, buscava, més que els encants d'un rei tan jove, els seus regnes.

Acabada la conquesta de Borriana, tornà a Barcelona, on el 1335 es casa, ara amb la princesa Violant, filla del rei d'Hongria? Fins que el 1251, any en que morí, la Reina Violant tingué nou fills.

Vinya Biniali

Negre 1996

La DO Binissalem està d'enhonorabona ja que, de mica a mica, veu com la llista de cellers que la formen en va engrandint. L'últim, de moment, que ha realitzat la incorporació, feta amb molt de gust, d'un antic celler el segle passat, ubicat al bell mig del poble de Binissalem, ha servit com a lloc per a la vinificació d'aproximadament 100.000 litres de vi.

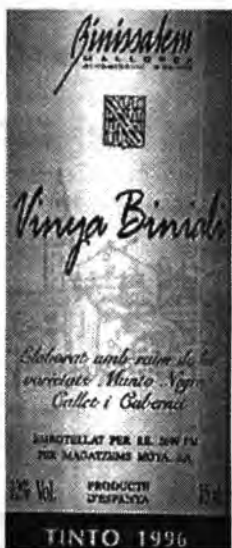
Vinya Biniali és un vi negre jove elaborat amb les varietats de callet, l'obligada Manto Negro i Cabernet Sauvignon. Aquesta última varietat la conrea el mateix celler.

El vi obtingut és de color granat fosc; en nas dona interessants tocs varietais amb un fons de mel. La boca és equilibrada i el taní és l'adequat per a un vi jove. El final és net i recorda la fruita.

El seu preu aproximat és de 500 ptes.

Vins Nadal. C/ Ramon Llull, 2 08350 Binissalem. Tel. 511058.

Francesc Grimalt

Galícia. Emigració (III)

"Este vaise i aquel vaise, e todos, todos se van: Galícia sin homes quedas que te poidan traballar."

Aquests versos de Rosalía de Castro descriuen de manera molt semblant a com l'Informe FOESSA defineix la situació de Galícia: "...juntament amb altres regions, Galícia és la bossa de pobresa més impressionant d'Europa."

Es pot dir que Galícia pateix socialment i econòmicament una dependència típicament colonial, total i absoluta. Galícia no pot disposar del que es seu, no li està permès administrar els seus bens ni la seva cultura, ni la seva llengua, ni els seus recursos naturals. Aquesta situació es reflecteix de moltes maneres: per exemple, per l'alt percentatge d'emigració, típic de països colonitzats. Tanmateix, cal dir que el 80% de la població gallega viu, o més ben dit, malviu al camp. La distribució de la població activa gallega durant l'any 1971 donava els següents resultats: Agricultura: 52,4%; indústria: 22,7%; serveis: 24,9%. La renda per càpita era de 44,885 mentre a les restes de l'Estat espanyol era, el mateix any, de 70,761. Cal dir, però, que el 91,4% de la població activa en el sector agrícola i pesquer no és assalariada i que, en molts de casos els treballadors industrials treballen també al camp, o viceversa. L'activitat pesquera gallega representa quasi el 40% del total de l'Estat. El finançament del desenvolupament galleg ha estat en bona part de l'estalvi personal (un 82%), constituït gràcies a les remeses d'estalvis enviades pels emigrants. Els crèdits oficials són molt i molt reduïts.

Aquest estalvi personal, però, és canalitzat en un 90% a través de les caixes d'estalvi i dels bancs cap a inversions fora de Galícia.

El desenvolupament hidroelèctric a Galícia, per exemple, va ser finançat en gran part gràcies a aquest estalvi popular... Què n'han tret els gallegos? Expropiació de les seves terres i res més. A La Corunya, l'any 1963 es varen produir 3.000 milions de kw/hora, dels quals només se'n varen consumir a Galícia 826; la resta fou exportada a Castella, Portugal i a França. El sector industrial a Galícia està monopolitzat pràcticament per una sola família que posseeix el 90% de la indústria hidroelèctrica gallega, la indústria naval, química, metal·lúrgica, bacallanera, etc. i una bona part del banc Pastor. El que no és d'aquesta família pertany als monopolis internacionals, especialment als americans, francesos i canadencs.

Ja tenen raó els gallegos quan diuen: "Galícia és rica, els pobres som nosaltres." L'explotació del poble galleg va clarament lligada a l'opressió nacional de Galícia; són realitats paral·leles. Desposseïts, en molts de casos, de les seves terres, condemnats a l'emigració i a l'exili, impedit culturalment, marginats i dominats políticament, expropiats i, finalment, negats i reprimits els seus drets nacionals i populars.

A Galícia el feudalisme encara existeix tot i que aquest sigui aparentement diferent... Un feudalisme multinacional que fomenta l'emigració, l'expropiació i la misèria; un feudalisme encapçalat per les famílies més poderoses, finançat per les institucions de l'Estat centralista i abonat pels interessos econòmics del capital internacional. Ω

Galego-portugués

Quem viu um Seat Arosa?

Infelizmente e apesar da pressão popular, o carro está a ser comercializado com o topónimo castelhanizado por toda a parte. Se bem no território "autonómico", os galegos "objetores de consciência" linguísticos podemos, teoricamente, eleger placas com o topónimo correctamente escrito. Mas só teoricamente, porque, segundo esta a denunciar A Mesa, os concessionários não dispõem, de momento delas. Há sinalar, que alguns destes concessionários conscientes dos custos de imagem que tudo isto lhes pode supor para o futuro, tentam galeguizar a sua publicidade como nunca antes fizeram. Desde A Mesa rejeitou-se a solução dada pela SEAT, enquanto o MDL continua a fazer chamadas à sociedade para que boicote o carro. A verdade é que som pouquíssimos os "Arosas" que circulem pelas estradas galegas. Umha lição não apenas para a SEAT, mas em geral para qualquer empresa: o mercado galego castiga aos que não respeitam os seus direitos linguísticos, a sua identidade cultural.

O MDL felicitou publicamente ao povo pela resposta dada à SEAT boicotando o seu produto. Mais um passo no progressiva consciencização da Galiza.

Assembleia Nacional do MDL

O 5 de Julho o Movimento Defesa da Língua celebrou a sua II Assembleia Nacional. O acto tivo lugar no Auditório do Museu do Povo Galego. Decidiu-se nesta Assembleia implantar a filiação exclusivamente individual. O que não tem necessariamente que implicar a dissolução dos diferentes grupos reintegracionistas que até agora formavam parte do MDL.

Convidou-se este ano a membros de Euskal Euskaraz, que comentaram a problemática normalizadora em Euskal Herria.

Umha das resoluções finais da Assembleia foi solicitar a entrada da Galiza na Comunidade de Países de Língua Portuguesa, apesar de não gozar de natureza jurídica de Estado, tendo em conta a próxima admissão de Timor Oriental.

Relevo na presidência da Academia

A demissão do octogenário Garcia Sabell por cansaço físico, abre a "guerra" sucessória dentro da Real Acad-

mia Galega. Dous som os nomes que mais soam, Constantino Garcia e Francisco del Riego.

O asturiano Constantino Garcia, actualmente presidente do Instituto Ramon Pinheiro (o organismo público que mais dinheiro recebe dos arçamentos destinados ao galego) antes o fora do Instituto da Língua Galega, desde onde impulsionou a castelhanização do galego-português na Galiza, consagrada logo na actual normativa "oficialista". É, sem dúvida, o candidato de Fraga. Francisco del Riego tem umha avançada idade, sendo um dos escassos sobreviventes do galeguismo histórico. O seu labor intelectual goza de amplo reconhecimento.

Um terceiro candidato podeira ser o teólogo Torres Queiruga, representante de umha linha de achegamento à Lusofonia, formulada aida de maneira tímida e abstracta, não e propriamente um reintegracionista, pois lembremos que, após o falecimento de Carvalho Calero e paz Andrade e a posterior demissão de Marinho del Valle, o reintegracionismo desapareceu da RAG.

A Mesa advirte

A Mesa advertiu à empresa Telefónica que não vamsen indiferentes e que podem actuar contra ela "com a mesma contumácia que usamos frente a SEAT se não retira a proposta de enviar as facturas só em castelhano se o cliente não solicitar que sejam redigidas em galego. Afirmou que não vams tolerar "que se nos considere objectores de consciência linguística no nosso país, quando o galego é o idioma maioritário de Galiza e quando as vontades colectivas, legais e institucionais, apontam face a sua recuperação".

Galego-português na escola de Berço

Uma proposta do BNG aprovada em Madrid consegue que se reconheça a necessidade de o galego se converter em matéria escolar no Berço Ocidental, onde até agora só umha escola tinha como possibilidade de estudo. Os territórios administrativamente asturianos e samoranos de língua galego-portuguesa penderam de medidas similares.

Baixada do Minho

O 23 de Agosto, organizado pelo MDL de Tui, tivo lugar a I Baixada de Rio Minho em canoa. Foi umha convoca-

tória aberta a galegos e portugueses, que tentou ser símbolo da irmandade entre as duas nações. O percurso começou em Tui, finalizando nas Eiras, comarca do Roçal, polo tramo do Minho que divide, ou melhor, que une a Galiza e Portugal. Figureram-se visitas às zonas velhas de Tui e Valença. Jantando numha das ilhas do rio, não se sabe se galega ou portuguesa...

"GZ" nas matrículas

O periódico bimestral Gralha tirou o ano passado um autocolante para carros, com as letras "GZ" como abreviatura de nome Galiza, justificavam a eleição destas letras frente ao "G" empregado até agora, no facto de as duas letras serem mais concordes com as convenções internacionais, pois existem outros países cujo nome também começa por "G". Alfas é mais um jeito de defendermos o nome correcto de país. Agora que as matrículas terão de levar, além do logotipo e a bandeira da "UE" e o "E" do Estado espanhol, aletras da nação ou região, tenta-se des de i Gralha unificar a postura de todas as organizações culturais e políticas galegas do âmbito nacionalista, para umha reivindicação conjunta do uso do "GZ".

Notícias breves

No dia da Galiza da feira do Livro de Vila Verde (Portugal) discutise sobre a questão do galego-português na nação galega. A Câmara Municipal da cidade vai realizar o 11 Encontro galaico-português, que decorre no 25 de Outubro, no salom nobre da Biblioteca Prof. Machado Vilela.

Galiza Novas começaram umha campanha de galeguização de nomes e apelidos.

O Departamento de normalização linguística do Ingabard (Instituto Galego de Bacharelato a distância) organizou umha mostra sobre o emprego do galego em publicações, autocolantes, publicidade,...

A Coordenadora de Equipas de Normalização manifestou o Julho que só três de cada dez grupos escolares recebem as matérias estipuladas em galego e mesmo há centros nos que em nenhuma classe se cumpre o decreto de ensino em galego. A Coordenadora formou-se em novembro do passado ano a partir dumha reunião convocada pela CIG-Ensino e a Asociación Socio-Pedagógica Galega que reuniu em a Compostela cem ensinantes. Ω

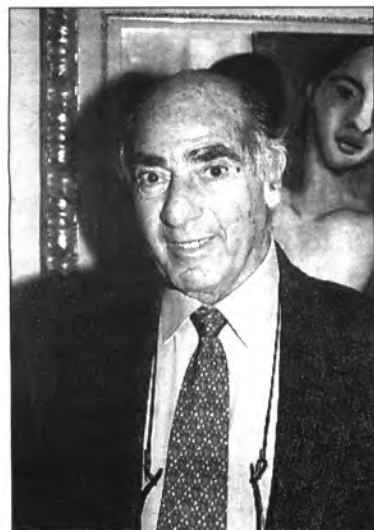
N i t d e l a C

Fa 35 anys que la Família Pomar regenta la **Joieria Nicolau** davant s'Hort del Rei de Ciutat.

Fa 50 anys que en Bernat Paieres regenta la **Perruqueria Paieres** davant s'Hort del Rei de Ciutat. El seu padrí, Bernat Paieres va obrir aquesta barberia fa un centenar d'anys.

Fa 40 anys que en Miquel Miró va obrir la **Joieria Miró** a la Plaça del Rosari de Ciutat.

Fa 48 anys que en Jeroni Fiol regenta el **Taller de Reparació de Cotxes Fiol** a sa Calatrava de Ciutat.

El divendres a vespre del 19 de desembre, va tenir lloc al Casino de Mallorca, la gran festa de la Cultura i lliurament dels Premis 31 de desembre. No entrarem aquí a parlar dels premis, cosa que ja han fet els diaris i els altres mitjans de comunicació. Parlarem de com verem aquesta festa, una de les més importats per promoure la cultura de la nació catalana.

Personalitats de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera. Gent del Principat, de la Catalunya Nord, d'Andorra i de la Franja de Ponent, ens reunirem per compartir taula i nació.

L'event fou transmès en directe per TV3 i per satèl·lit, a través de TVC, a tot l'Estat espanyol i a Europa.

Hi va haver actuacions de la Banda de Música de Santa Margalida, escenificacions teatrals a càrrec de Com Teatre, ball de saló amenitzat per l'Orquestra de Mallorca, tot pre-

sentat per l'actor Jordi Dauder de Catalunya, Juli Mira del país Valencià i Margalida Blanquer de Mallorca.

La festa, organitzada per l'Obra Cultural Balear, fou patrocinada per la Caixa d'Estalvis SA NOSTRA, el Govern Balear, l'Ajuntament de Santa Margalida, l'Ajuntament de Ciutat, l'Ajuntament de Calvià, la Fundació Jaume I i l'Associació Voltor.

Hi va haver parlaments del President del Consell de Menorca, del President de la Generalitat de Catalunya (en vídeo) i del president de l'Obra Cultural Balear. El President de la generalitat valenciana i el President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, ni hi eren, ni varen enviar cap vídeo, demostrant d'aquesta manera de quin punt se calcen.

També hi va haver la presentació del llibre **10 anys de Premis 31 de desembre**, sponsoritzat per GESA, SA NOSTRA i el Consell de Mallorca.

En Joan Oliver, de "Bon Dia Catalunya" amb n'Elisenda, la seva dona.

En Josep Carod Rovira i el nostre col·laborador Josep Serra, tots dos d'ERC.

També hi trobarem en Mateu Monsolí, de "Nissaga de Poder", que tothom se pensava que havia mort, però que aquests dies ha resuscitat. Les joves mallorquines li feren un cassé.

En Miquel Company, president de l'Associació de Premsa Forana i la seva dona Joana Obrador.

Tots els premiats a la tradicional foto de família

La gala va acabar amb el cant de l'Himne Nacional de Mallorca, cantat per tots els assistents.

Nit de la Cultu

ultura

En Josep Guia i la seva dona Maria Conca, del País Valencià. Aquest matrimoni ben avingut, acaba de treure a la llum el llibre "Els primers reculls de proverbis catalans" que ha obtingut el XVI premi Sanchis Guarner a la unitat de la llengua catalana dotat amb mig milió de pessetes que atorga la Fundació Jaume I.

I els col·laboradors de L'ESTEL DE MALLORCA, els qui cada quizena ens envien les seves col·laboracions.

Em Maties Oliver de l'Associació Voltor i n'Oriol Pujol, fill del president de la Generalitat de Catalunya.

El Consell de Mallorca pagarà la multa a n'Anson

Tot d'una que la presidenta del Consell de Mallorca Dona Maria Antonia Munar va saber que la magistrada Caterina Moragues havia posat una multa de 250.000 ptes. a L'ESTEL DE MALLORCA per l'article signat per Josep Palou contra n'Anson a la secció Galeria de Fantasmies va decidir que el CIM feria provisió de diners a fi de pagar-la.

Aquesta bona notícia fou comunicada per la presidenta del CIM a l'editor de l'ESTEL durant la Gran Gala de la Nit de la Cultura que se va celebrar al Casino de Mallorca el passat dia 19 de desembre.

Manifest unitari del 31 de desembre per la sobirania nacional

Les entitats sotassignants, reunides en la Comissió Unitària del 31 de desembre, volem fer públiques les següents reflexions:

L'any que és a punt d'acabar s'ha caracteritzat per la consolidació del PP. Això ha anat acompanyat de diversos projectes de "re-espanyolització" dels mitjans de comunicació públics i als intents de restablir el paper preeminent de l'himne espanyol, de recuperar una "història unitària d'Espanya" i d'introduir l'esperit militar a les escoles. A nivell nacional, s'han reproduït els atacs contra la nostra llengua, sobretot al País Valencià, però també al Principat.

El PP balear sembla temptat per l'exemple valencià. Si bé no es poden oposar obertament a la unitat de la llengua, la defensa de les seves "modalitats" hi juga el mateix paper. El govern Mates ha demostrat que la seva política lingüística consisteix en fer ben poc i deixar que la llengua vagi morint. Dins aquesta estratègia es poden inscriure l'oposició a l'equiparació del català al castellà en el projecte de reforma de l'estatut i la negativa explícita a qualsevol casta de mesura favorable a la integració dels castellanoparlants.

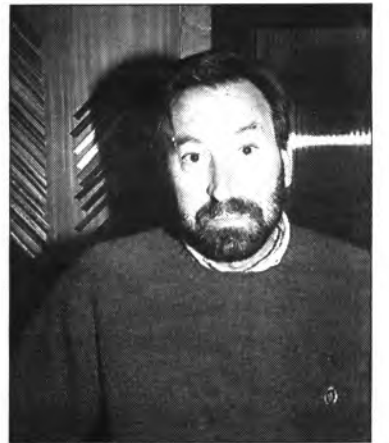
Enguany ha estat un tema recurrent la reforma de l'estatut. Una vegada més, pareix que el PP i el PSOE s'han posat d'acord, a nivell estatal, per fer una reforma limitada dels estatuts de via lenta, com varen fer fa poc tems. Si no espavilam, tornarem a quedar en el vagó de coa de tot l'Estat; i això en els moments que simples regions espanyoles aconseguirien nivells de descentralització molt més elevats, ha d'esser motiu de reflexió per a tothom la nul·la reacció que hi ha hagut fins ara des dels sectors que es reclamen del nacionalisme. Sense una mobilització popular molt més contundent que les fetes fins ara no arribarem a uns nivells mínims per assolir, no ja la sobirania, que no l'aconseguirem mai amb la constitució espanyola, sinó un marc que ens permeti avançar en qual-que sentit.

Des del punt de vista ambiental, 1997 haurà estat l'any en què Mallorca va arribant al límit de les seves possibilitats. Acabat el macro-aeroport, exhaurits els nostres recursos hidràulics i energètics, la situació s'ha desbocat. Ha començat un procés d'urbanització imparable de les zones rurals, impulsat pel govern balear gràcies a les seves lleis permissives. Com a colofó, els nostres governants ens han preparat un pla d'autopistes (principalment la de Llevant), que té com a objectiu augmentar la urbanització de la nostra illa. Hem d'expressar el nostra rebuig a aquests atemptats ecològics, que posen en greu perill el benestar de les futures generacions.

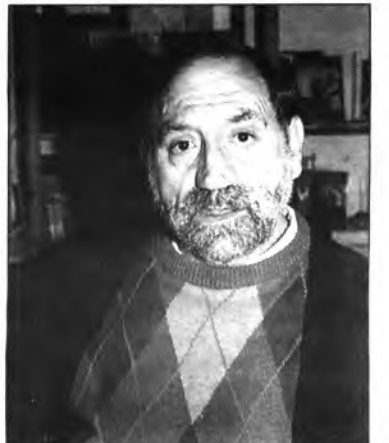
1997 també ha estat un any en què hem hagut de lamentar algunes agressions protagonitzades per grups ultres contra joves mallorquins. També ha estat l'any en què s'ha començat a denunciar tímidament la presència de grups feixistes en al camp del Mallorca. Fins ara, la connivència policial ha estat palesa. Hem de denunciar també la passivitat de la virreina Cirer davant la violència feixista. El seu exemple ha demostrat que posar bombes contra l'editorial Moll, apallissar gent, amenaçar telefònicament els botiguers que retolen en català o fer pintades amenaçants contra centres escolars no representa cap delictes, mentre que manifestar-se pacíficament contra la construcció d'una autopista, sobretot si es promulgada pel PP, sí que ho és. La violència policial s'ha manifestat en uns quants casos més. Les entitats que signem el present manifest denunciem les agressions, tant feixistes com policials, que s'han produït enguany, i ens solidaritzam amb totes les víctimes.

Per acabar, feim una crida a recuperar l'esperit unitari, que és l'únic que ens permetrà respondre els problemes plantejats en aquest manifest, i convidam tothom a participar a la manifestació unitària que partirà dels Passeig del Born de Ciutat de Mallorca, el dimecres dia 31 de desembre a les 18 hores.

COMISSIÓ UNITÀRIA 31 DE DESEMBRE: Alternativa per Mallorca, BEI, ERC, Grup Blanquerna, JEN-PSM, Lobby per la independència, Maulets, PSM-Nacionalsites de Mallorca, Revolta, Sa Sargantana, ESTEL.

En Llorenç Crespi de Ciutat regenta des de fa 7 anys la Botiga de Vases Daus al carrer Ramon Llull de Ciutat. Abans estava al nº 16, ara s'ha mudat al nº 5.

N'Antoni Rotger de sa Calatrava que abans tenia sa Botigueta, s'ha mudat al carrer de Ramon Llull, davant sa Casa de Cultura. Ara te una llibreria on ven llibres i moltes més coses.

En Ferran Ruiz d'Esporles és el director de Ràdio Popular amb seu a Can Blau de Ciutat. També dirigeix les emissores de Manacor i d'Inca.

N'Antoni Pons de Binissalem és un dels amos de l'Editora D17 que acaba d'editar el llibre "30 anys de la Companyia den Xesc Fortesa". Un llibre amb moltes fotos que agradarà sens dubte als aficionats al teatre. Aquest llibre està subvencionat pel Consell de Mallorca.

CENTRE D'ESTUDI DE JUDO

Renshinkan

— LLEVANT MALLORQUÍ —

Tlf. 55 15 84
Mòbil 989 68 68 97

" Pondrà el mayor cuidado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin dará las providencias mas templadas y disimuladas para que se consiga el efecto, sin que se note el cuidado "

Instrucció secreta als corregidors de Catalunya, inspirada per Joseph Rodrigo Villalpando, fiscal del "Consejo de Castilla" i redactada per l'Abad de Vivanco Angulo, el 5 de maig del 1716

Aquesta tàctica que es va aplicar a l'idioma, ara es fa servir per a l'espoliació econòmica. Amb la vilès de fer creure a tothom de l'Estat, i als catalans també, que som nosaltres que saquegem Espanya. Catalunya subvenciona la quasi totalitat de l'Espanya de parla castellana. Li subvenciona un nivell de vida que no podria sostenir, si no fos per la forçada sobrecàrrega dels impostos que paguem nosaltres. Ho saben molt bé els qui dirigeixen Espanya. I justament per això indueixen a que: Alfons Quintà (Avui, 12/10/96): "Renegar contra els catalans, és encara una senya d'identitat espanyola"

L'elaboració d'un informe periòdic sobre el que cada autonomia aporta i rep de l'Estat és un mandat que el govern va rebre del Congrés el juny passat, en forma de motió aprovada al debat de política general. Però l'executiu no té cap interès a fer públiques aquestes xifres.

Avui, 17 de setembre 97

J. Antich en La Vanguardia (1 de juny de 97) repeteix frases del president Pujol pronunciades a Madrid, i comenta: «Jordi Pujol afronta sin amilanarse la siempre repetida mentira de la insularidad de Catalunya». I afegeix: Josep Antoni Duran i Lleida hace unas semanas dijo al Rey «No se trata de que Vd., señor, sea menos Rey de los españoles, sino de que sea más Rey de los catalanes».

La economía catalana crece por debajo de la media española en los últimos 20 años.

Títol de la pàg. 81 - La Vanguardia, 8 de juny 97

Desde los años cincuenta, Cataluña ha perdido 36 puntos en relación con los otros territorios del Estado.

J. Huguet Blosca (El País - 19 de setembre 97)

Cataluña ha recibido sólo un 9% de la inversión total del estado en infraestructuras desde 1982.

Títol de la pàg. 82 - Vanguardia - 8 de juny 97

GERMANS O "PRIMOS"? EL QUE ENS COSTA SER ESPANYOLS

... porque gobierne quien gobierne España, ya les va bien que los ciudadanos de aquí paguen mucho más y reciban mucho menos que la media española.

No se necesita ser nacionalista para pagar más y recibir menos. Basta con vivir y trabajar en Cataluña.

Josep Miró i Ardevol (La Vanguardia - 14/2/96)

Ramon Trias Fargas fa 10 anys deia que el déficit fiscal de Catalunya era d'un bilió de pts. (un milió de milions). Catalunya ho paga de més del que rep de l'Estat. Cada any, (i en fa deu) paguem de més un Ave complet a Madrid.

Josep C. Vergés (Avui 3/2/96)

Catalunya és el gran rebost fiscal de l'economia espanyola, i (reconèixer) que un ciutadà català paga un 24 % més d'impostos que el ciutadà mitjà espanyol desestabilitzaria l'engany. L'engany que permet tenir aglutinat tot el nacionalisme espanyol en defensa d'una pàtria explotada pels catalans. Mentida secular.

Martí Anglada (Avui - 18 de març 97)

Tenemos cerca del 16% de la población del Estado. Contribuimos con un 20,5% a la creación de la riqueza total y nos recaudan cerca del 24% del total de los impuestos. Se nos detrae más proporción de impuestos que la riqueza que producimos y se nos invierte mucho menos de la proporción que democráticamente nos tocaría por habitante.

... Cataluña tiene un deber de solidaridad interior con los sectores más desfavorecidos de su sociedad, con estos 750.000 ciudadanos catalanes pobres según los estándares europeos, y con las comarcas deprimidas del Pirineo y del Ebro.

Se pagan 4 puntos más de la riqueza que se crea. A lo mejor porque el fraude a Hacienda es menor o porque las inspecciones de Hacienda son más duras.

J. Huguet Blosca (La Vanguardia - 11 juny 96)

Entre els mesos de gener i abril d'aquest any les pensions mitjanes del País Basc foren de 86.200 ptes. seguides de les d'Astúries amb 84.300, les de Madrid amb 81.600, Catalunya 70.900 ...

R.B. (Avui - 6 d'agost 97)

Catalunya paga un bilió de pesetas més de lo que recibe en gasto público. El estado nos descuenta a todos un mes y medio de sueldo por solidaridad.

Josep C. Vergés (El Periódico)

Catalunya recuperaria 780.000 milions amb un concert com el basc. La solidaritat de via única ... no és més que una e poliació. ... Andalusia té 1.500 Km d'autopistes lliures, vuit

vegades més amb la meitat de cotxes. ¿Una golejada de setze a un és solidaritat?

Bladi Anasagasti (Avui - 6 d'agost 1997)

La empresa pública Santa Bárbara que emplea a 2.000 personas, pierde al año 27.000 millones. Más de 13 millones por obrero. Las empresas del sector del carbón que emplean a 25.000 personas han de ser subvencionadas con 210.000 millones cada año. 8'50 millones por obrero. Total, que pagando todos los jornales completos y cerrando las empresas ahorraríamos 150.000 millones al año.

Ferran Solà Rubió (La Vanguardia - Cartas de los lectores 2/8/96)

Allà on no hi ha res, ni infraestructures, ni base comercial, la inversió d'una pta. no pot tenir la mateixa rendibilitat que en els llocs on ja hi ha aquesta infraestructura. Aquests són els fets. El que no es pot fer és pressionar massa els (països) rics, perquè les regions més febles estaran molt interessades que els cavalls més forts segueixin galopant.

Hans Dietmar Sauer, President del Landvolkshaus de Baden-Württemberg.

... puede ser inevitablemente que nos pase como en Italia donde en nombre de la solidaridad se han abocado ingentes recursos del norte hacia el sur durante casi 50 años. Unos recursos que no han servido para equiparar el bienestar y la riqueza del sur a la del norte, sino para aumentar las diferencias. Ahora, en el norte, el 25% de los votantes acaban de apoyar a un partido que se presenta bajo el eslogan de «Roma ladrona».

Enric Lluch (El Periódico - 30 maig 96)

... no té cap sentit que cada un de nosaltres regali cada any 140.000 ptes de mitjana. O que un treballador català que té uns ingressos bruts de 2,5 milions l'any, subvencioni amb 100.000 ptes. sectors de població d'Extremadura o d'Andalusia que guanyen més que ells.

Josep Miró i Ardevol (Avui - 5/11/96)

La red de metro de Madrid es un 50% más extensa (tanto en longitud como en número de estaciones...) el n° de habitantes de esta red es casi el mismo 2,9 millones para Madrid (que agregó trece municipios de su entorno) y 2,8 millones para el ámbito metropolitano de Barcelona.

J.Y. Roca (La Vanguardia - 1/15/97)

En Madrid se invierten 100.000 millones en el plan de metros - sin contar el de Barajas - y en Barcelona 30.000 millones.

Pasqual Maragall (La Vanguardia 18/9/97)

En total, las 3 vías (o rondas) de circulación de Madrid habrán tenido un coste no inferior a los 330.000 millones de pts. su-

fragados por los presupuestos generales del estado.

Jose Me Castro (La Vanguardia - 13 Enero 97)

¿Porqué se pagó con dinero de todos los españoles una nueva conducción de agua a Madrid que costó 14.000 millones de pts? J. C. Vergés (El Periódico 8 d'agost 96)

Les obres del Teatro Real de Madrid han costat sobre els 30.000 milions de pts. I ni la Comunitat de Madrid, ni l'Ajuntament no hi han posat ni un duro. Han estat pagades al 100% per tots ... la qual cosa també és un greuge comparatiu ... amb el Liceu. (I amb la catedral de Burgos?)

Enric Pedrosa (Full de l'Ass. Narcís Roca i Ferreres - gener 1997)

L'Estat espanyol ha rebut entre els anys 90 i 96, 256 obres d'art, en concepte d'impostos. A Catalunya n'ha vingut una.

Ignasi Aragay (Avui - 22 de juny 97)

... el projecte de presupostos per al 97 preveia que si un espanyol mitjà rebia 100 ptes. d'inversions, un català en rebria 40. En canvi, un de Madrid, per exemple, en rebria 190.

Joan Oliver (Avui - 7 novembre 96)

El déficit fiscal de Cataluña está entre los 800.000 millones y el billón de ptes. anuales entre 1989 y 1992. Y todo ello sin ... otros factores... como la adquisición obligatoria de valores públicos estatales de nuestras cajas de ahorro.

Professor Martí Parleda

La llei de reforma del mercat de valors ... va instal·lar a Madrid tots els serveis. És a dir, l'estalvi d'un senyor d'Olot va a parar a Madrid.

Joan Horadell (Avui - 22/9/97)

Espana perdió todas las colonias menos una: Cataluña.

Joan Basse (Revista de La Vanguardia - 22 juny 1997)

Aquest bilió de Pts. (dotze zeros) anual que es sostreu a tot el nostre poble, és la suma de molt diverses partides. Demanem als nostres economistes que es responsabilitzin d'aclarir-nos quants llocs de treball perduts poden representar.

AMICS DE JOAN BALLESTER

Delegació d'Òmnium Cultural

Apartat de Correus 5.069 - 08080 Barcelona
Envieu-nos el vostre ajut per a seguir publicant:
Aprofiteu aquesta oportunitat per a quan caldrà.

Nigèria: islamització des del poder

L'estat jacobi de Nigèria, culpable del genocidi contra els igbos de l'antiga Biafra (1967-70) és un dels estats més corruptes del món, però molt ric en petroli i poblat.

Fa anys que viu sota una Dictadura militar menada majoritàriament pels hausas musulmans del Nord sobre els iorubes i igbos cristians del Sud.

Els països musulmans petrolers hi inverteixen milions de dòl.lars per escampar-hi l'islam. Però es troba molt controlada l'entrada de líders o activistes cristians.

Les autoritats volen introduir-hi a poc a poc les lleis islàmiques (Xaria). La mateixa UNICEF, col·laboradora de la premsa anticatalana (Las Provincias) ha promès 18 milions de dòl.lars per ajudar les escoles coràniques a Nigèria. Moltes escoles nigerianes fundades per missioners cristians tenen entrebancat l'ensenyament confessional cristià.

Estats occidentals i organitzacions humanes han denunciat assassinats i abusos de la Dictadura nigeriana contra opositors i grups separatistes.

Es anaceptable l'actitud de la UNIFEF envers aquesta Dictadura militar semi-integrista.

AJUDA EVANGÈLICA DELS PP.CC. Q

Evangelí segons sant Lluc

Magnífic Magníficat Lc 1:46-55

Maria ha estat a l'escola de l'Esperit Sant. descobrint que Déu obra en ella meravelles i que, malgrat la seva petitesa, la seva pobresa, l'obscuritat del seu rang i el menyspreu de què es troba envoltada: Maria aprèn de l'Esperit Sant que a Déu li agrada d'exaltar els petits i abaixar els grans, desfer els orgullosos i enaltir els desgraciats, desfets per la prova" (Martí Luter).

La meua ànima magnífica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa. Des d'ara totes les generacions em diran benaurada, perquè el Totpoderós obra em mi meravelles.

El seu nom és sant, i l'amor que té als qui creuen en ell s'estén de generació en generació.

Les obres del seu braç són potents: dispersa els homes de cor altiu, derroca els poderosos del soli i exalta els humils.

Omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res.

Ha protegit Israel, el seu servent, com ho havia promès als nostres pares; s'ha recordat del seu amor a Abraham i a la seva descendència per sempre. Q

Els infants aprenen allò que veuen

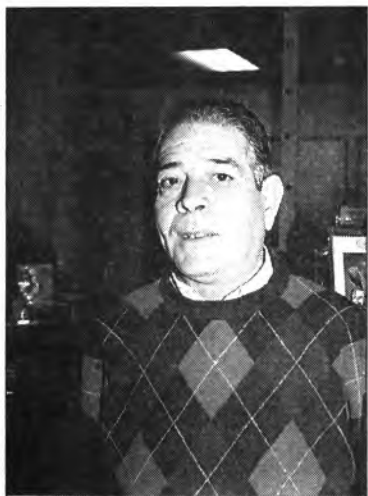
Si un nin viu una crítica, aprèn a condemnar.
Si un nin viu amb hostilitat, aprèn a moure brega.
Si un nin viu amb burles aprèn a ser tímid.
Si un nin viu amb vergonya aprèn a sentir-se culpable.
Si un nin viu amb tolerància aprèn a tenir paciència.
Si un nin viu amb recolzament aprèn a tenir confiança.
Si un nin viu amb elogis aprèn a apreciar.
Si un nin viu amb justícia aprèn a ser just.
Si un nin viu amb seguretat aprèn a tenir fe.
Si un nin viu amb aprovació aprèn a estimar-se.
Si un nin viu amb acceptació i amistat aprèn a trobar
L'AMOR EN EL MÓN

En Xesc Nigorra de Sant Joan és un dels perruquers més famosos de Ciutat. Fa 30 anys que amb en Joan Flaquer fundaran la Perruqueria Joan & Xesc a la barriada de l'Olivar.

En Pep Iglesias i na Maria Cantarelles regenten des de fa 15 anys un lloc de flors a La Rambla de Ciutat.

N'Andreu Martinez d'Albacete regenta des de fa 16 anys la **Botiga Dulcelandia** a la Plaça dels Patins de Ciutat.

Fa mig any que na Conxa Morlà de Menorca ha reobert la **Llibreria des Call** que abans regentà en Lleonart Muntaner. Està especialitzada en llibres d'art, arquitectura, fotografia, decoració i escacs.

En Joan Vicenç Martinez regenta des de fa 4 anys el **Bar Toni** a la Plaça de Santa Eulària de Ciutat. Despatxa berenars i cafès.

Fa 2 mesos que en Francesc Gayà, d'ascendència santjoanera i algaidina, ha obert la botiga d'informàtica **Infosistem** a la Costa d'en Muntaner de Ciutat.

En Josep Martinez de Castella, fa 10 anys que regenta el **Restaurant Tierra de Aranda** als baixos del "Círculo Mallorquí" de Ciutat. Els rostits de porcella i de xot és l'especialitat de la casa. Se menja a partir de les 4.000 ptes. a la carta.

Fa 5 anys que na Sandra Quesada regenta la **Botiga de 100 Joker** a la barriada de la Plaça dels Patins de Ciutat.

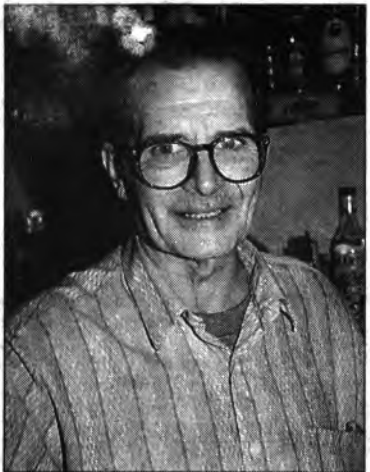
Fa un any que na Catalina Marquès de Binissalem regenta la **Botigueta des Call**, despatxa els aliments naturals i els productes dietètics.

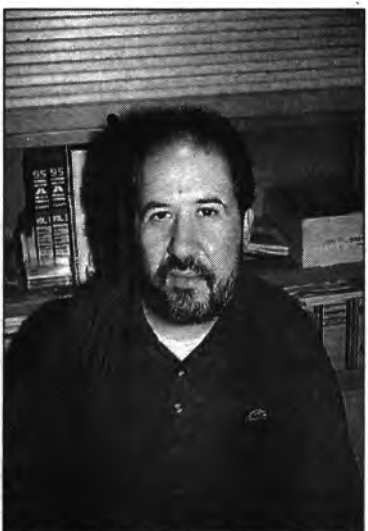
N'Eladio Guijarro i en Joaquín Baena regenten des de fa 2 mesos el **Restaurant Es racó de l'Artista** a la barriada de Santa Eulària de Ciutat. Despatxen les Tapes i el pa amb oli. Menús a 1000 ptes.,

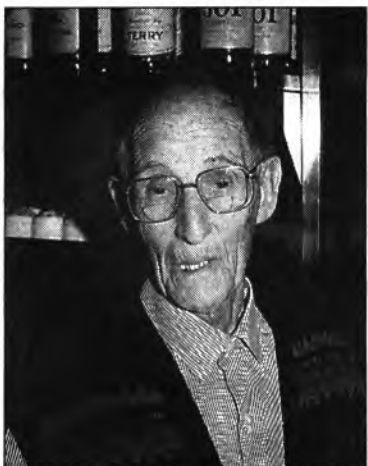
Fa 11 anys que en Carles Enguix de Múrcia, fa de sabater ataconador a la Costa d'en Muntaner de Ciutat.

N'Àngel Caselles d'Esportes regenta des de fa 30 anys el **Bar ca n'Àngel** a la barriada de Sant Jaume de Ciutat. Lloc ben mallorquí on se respira bon ambient.

Fa 5 anys que en Jaume Roig de Ciutat va obrir l'**Agència de Viatges Tuent** a la barriada dels Instituts de Ciutat.

Fa 50 anys que n'Antoni Botey regenta el **Café modern** a la Plaça de Santa Eulària de Ciutat.

En Bibià, en Manel, na Joana i en Toni són els amos del **Restaurant Vegetarià Raixa** a la barriada de sant Francesc de Ciutat. El menú de 4 plats val 1.350 ptes.

Na Dolors Martí de Lleida fa 20 anys que regenta al **Botiga Mecanotren** a la barriada del Carme de Ciutat.

En Pere i n'Aina regenten des de fa 1 any la **Pambolieria Es Racó de l'Art** al carrer de les Caputxines de Ciutat.

Fa 7 anys que en Tomeu Ramis regenta el **Bar Cristall** a la Plaça del Rei en Jaume de Ciutat.

En Josep Sitjar regenta des de fa 30 anys l'**Impremta Soler** al carrer de Santa Eulària de Ciutat. A la fotografia amb un dels seus operaris.

Fa 10 anys que na Joanaina Amengual de Bugar va obrir la Botiga de **Mobles de jardí Amengual** a les Avingudes de Ciutat.

ADMINISTRACION
DE JUSTICIA

Sentència contra l'Estel

Primera Instancia número Once
Negociado 3
Palma de Mallorca

General Riera, n° 113, bajos.

Número: 462/96

Procedimiento: AUTOS SOBRE PROTECCION DE LOS DERECHOS
FUNDAMENTALES DE LA
PERSONA

De D/ra. LUIS M. ANSON OLIART

Procurador/a Sr/a. MIGUEL BORRAS RIPOLL

Contra D/ra. JOSEP PALOU MAS y MATEU JOAN FLORIT

Procurador/a Sr/a. AUREA ABARQUERO BURGUEA y AUREA ABARQUERO
BURGUEA

SENTENCIA

En Palma de Mallorca, a Dos de Septiembre de mil
novecientos noventa y siete

La Sra. Dña. CATALINA M. MORAGUES VIDAL,
MAGISTRADO-JUEZ del Primera Instancia número Once de Palma
de Mallorca y su Partido, habiendo visto los presentes autos
sobre Protección de los Derechos Fundamentales de la Persona
n° 462/96, al amparo de lo prevenido en la L.O. 1/82 de 5 de
Mayo, seguidos ante este Juzgado, entre partes, de una como
demandante D. LUIS M. ANSON OLIART con Procurador D. MIGUEL
BORRAS RIPOLL y Letrado Sra. González, y de otra como
demandados D. JOSEP PALOU MAS y D. MATEU JOAN FLORIT con
Procuradora Dña. AUREA ABARQUERO BURGUEA y Letrado Sr.
Mulet, y en el que ha sido parte el Ministerio Fiscal, y

ANTECEDENTES DE HECHO

PRIMERO: Que en fecha 27 de Junio de 1.996 y
procedente de la Oficina de Reparto, tuvo entrada en este
Juzgado escrito del Procurador Sr. Borrás mediante el cual se
formulaba demanda de protección civil del derecho al honor,
a sustanciar por el trámite de incidentes contra D. Josep
Palou Más y D. Mateu Joan i Florit, en la que, luego de
alegar los hechos y fundamentos de derecho que estimó
oportunos, se solicitó se dictara sentencia por la que:

a) Se declare que se ha producido por los codemandados
una intromisión ilegítima en el derecho al honor del
demandante, con la publicación en el periódico "L'Estel de
Mallorca. El diari dels mallorquins" del 15 de Enero de
1.996, de la columna genéricamente titulada "Galería de
Fantasmas", y en concreto "Luis M. Ansón", firmada por D.
Josep Palou.

b) Se declare que se han ocasionado graves daños
morales a mi representado, por los cuales debe ser
indemnizado.

c) Se condene a los codemandados a estar y pasar por
las anteriores declaraciones.

d) Se condene a indemnizar al actor en la suma de
quince millones de pesetas, solidariamente, a los
codemandados, o en su caso, en la suma en que se determine
por el órgano jurisdiccional competente, y se fije
definitivamente en ejecución de sentencia.

e) Se condene a los demandados a la publicación de la
sentencia condenatoria, a su costa, en el Diario "L'Estel de
Mallorca. El diari dels mallorquins".

f) Se condene expresamente a los codemandados al pago
de las costas.

SEGUNDO: Que se ordenó lo conducente a fin de emplazar
a los demandados para que comparecieran en autos, y
contestaran a la demanda, compareciendo el Procurador Sra.
Abarquero en nombre y representación de D. Josep Palou y D.
Mateu Joan i Florit, mediante escrito por el que contestaban
y se oponían a la demanda, alegando que las expresiones
contenidas en la columna publicada en el ejemplar de
"L'Estel de Mallorca" del 15 de Enero de 1.996 no tenían el
ánimo inequívoco de menospreciar ni desacreditar al Sr.
Ansón, ya que dichas expresiones tienen un significado
puramente literario, burlesco y satírico que no pueden ser
traducidas literalmente al castellano ya que pierden su real
significado; que la columna publicada es un mero ejercicio
de estilo o literario que tanto por la absurda cantidad de
las expresiones utilizadas como por su banalidad manifiestan
que el autor del texto no ha querido dirigir un insulto
formal al Sr. Ansón, sino un uso autorreferencial que
demuestran las facultades expansivas y expresivas del idioma
catalán como forma de expresión y ello en un contexto de
debate ideológico con una persona que es notoriamente
adversa al uso de la lengua catalana; que la columna de
autos se enmarca en un debate político e ideológico más
amplio en torno a las medidas de política lingüística
adoptadas por el Govern Balear durante el mandato del
presidente Sr. Cristóbal Soler; y finalizaba solicitando se
desestimara la demanda, con expresa imposición de costas a

la parte actora.

TERCERO: Que el Ministerio Fiscal se personó en los
autos y contestó a la demanda haciendo suyas las alegaciones
de la parte actora, entendiéndose que se ha producido una
vulneración del derecho al honor del demandante Sr. Ansón
por lo que se solicitaba se dictara sentencia estimatoria de
las pretensiones del actor.

CUARTO: Que abierto a prueba el juicio se propusieron
por las partes las que tuvieron por convenientes,
practicándose las admitidas con el resultado que obra en
autos, uniéndose a los mismos.

QUINTO: En el plazo conferido se solicitó por las
partes la celebración de vista, que tuvo lugar el día y la
hora señalados al efecto con la asistencia de los letrados
de las partes que presentaron sendos informes que han sido
unidos a los presentes autos.

FUNDAMENTOS DE DERECHO

PRIMERO: La parte actora D. Luis M. Ansón formula
demanda sobre protección de derechos fundamentales, por
intromisión ilegítima en su honor, por el cauce procesal de
los incidentes al que se remite la Ley 62/78 de 26 de
Diciembre sobre Protección Jurisdiccional de los Derechos
Fundamentales de la persona, por considerar que el contenido
de la columna aparecida en la página 12 del periódico
"L'Estel de Mallorca. El diari dels mallorquins" del día 15
de Enero de 1.996, que bajo la denominación genérica de
"Galería de Fantasmas" lleva por título "Luis M. Ansón",
junto a una foto del mismo, constituye una intromisión
ilegítima en su honor incardinable en el apartado 7º del
artículo 7 de la Ley Orgánica 1/82 de 5 de Mayo.

SEGUNDO: Se plantea en el presente litigio el
conflicto entre el derecho al honor garantizado en el art.
18.1 de la Constitución y el derecho a "expresar y difundir
libremente los pensamientos, ideas y opiniones" garantizado
en el artículo 20.1 de la Constitución Española.

El Tribunal Constitucional a partir del año 1.987
(S.T.C. 159/1987) ha venido estableciendo que no hay una
posición apriorística de superioridad de los derechos
contemplados en el art. 18.1 de la C.E. y que mas que una
"confrontación" de derechos de lo que se trata es de una
tarea de delimitación del alcance de cada uno de ellos,
teniendo en cuenta que el hecho de que el art. 20 de la C.E.
"garantiza el mantenimiento de una comunicación pública y
libre", otorga a las libertades del art. 20 una valoración
que trasciende a la que es común y propia de todos los
derechos fundamentales, aunque, matiza el Alto Tribunal, que
tal "valor preferente" (preferred position) no es
equivalente a "jerárquico" ni "absoluto" (Ss T.C. 178/1993 y
171/1990); siendo importante reseñar que la posición
preferencial del art. 20 C.E. sobre el art. 18 de la C.E.
procede de la naturaleza de las libertades de expresión e
información, que no son sólo derechos individuales, sino que
tienen, además, un contenido institucional en cuanto que "su
ejercicio sirve para la formación de la opinión pública
libre que es algo consustancial a los pilares de un Estado
democrático de Derecho".

La cuestión que se plantea, es pues, hasta que punto
puede apreciarse que determinadas expresiones o
informaciones son ejercicio de un derecho fundamental,
reconocido y protegido por la Constitución, o por el
contrario, se extralimitan del ámbito constitucionalmente
protegido; es decir que aunque el pleito se presenta como un
conflicto entre derechos fundamentales invocados por las
distintas partes, ello no quiere decir que los dos derechos
-el honor y el derecho a expresar y difundir libremente los
pensamientos, ideas y opiniones-, hayan podido quedar
afectados simultáneamente; de lo que se trata es de
determinar, en cada caso, el alcance de cada uno de los
citados derechos.

TERCERO: El Tribunal Constitucional ha definido el
derecho al honor como "el derecho al respeto y al
reconocimiento de la dignidad personal que se requiere para
el libre desarrollo de la personalidad en la convivencia
social, sin que pueda su titular ser escarnecido o humillado
ante uno mismo o los demás (S.T.C. 219/92), siendo el
denominador común de todos los ataques o intromisiones
ilegítimas en el ámbito de la protección de este derecho, el
desmerecimiento en la consideración ajena (art. 7.7 de la
L.O. 1/1982), como consecuencia de expresiones proferidas en
desmérito o menosprecio de alguien o que fueran tenidas en
el concepto público de "afrentosas" (S.T.C. 223/92).

La libertad de expresión por consistir en la
formulación de opiniones, juicios o menciones personales que
no aspiran a sentar hechos o a afirmar datos objetivos,

tiene como límite la ausencia de expresiones inequívocamente injuriosas o vejatorias, sin relación con las ideas u opiniones que se expresan y que resultan innecesarias para la exposición de las mismas.

En el supuesto de autos debe resaltarse que:

a) La columna aparecida en el ejemplar del día 15 de Enero de 1.996 del periódico "L'Estel de Mallorca" no contiene información alguna, ni opinión del columnista relativa a la lengua catalana, ni argumentación alguna referida al debate que se alega por la parte demandada existía en aquel tiempo motivado por las opiniones vertidas en el Diario "ABC" sobre tal cuestión y sobre la política lingüística del "Govern Balear".

b) Que la columna citada y que obra a la página 12 del periódico aportado a los autos, folios 21 a 32 ambos inclusive, es única y exclusivamente una relación de "expresiones" o "calificativos" referidos sin género de dudas al actor Sr. Ansón, cuyo nombre y apellidos aparece claramente en el encabezamiento de la columna, por lo que no cabe duda alguna a quien se refieren.

c) Que, entre otros calificativos referidos al Sr. Ansón, se le llama "Nazi", "Rata de cleveguera", "enculador de mandrils", "Llepeconys de la cussa de la reina", "gargall de tuberculos", "merda de ca bord", "cabró", "fetus contrafet", "Degenerat oíós", "xaper d'urinari del Santiago Bernabeu", "estúpid", "imbècil", "excrement d'elefant", "idiota", "mentider", "lladre", "macarró", "menstruació de rata traginera", "merdós" y otros, son claramente vejatorios y resultan proferidos gratuitamente y desvinculados de cualquier información u opinión sobre debate lingüístico o político alguno, y en consecuencia no tienen relación con la formación de una opinión pública libre y son claramente ofensivos y despectivos hacia la persona del demandante y no tienen nada que ver con la crítica, por dura que sea, de una conducta, sino que aparecen como meras exteriorizaciones de sentimientos personales ajenos a la información sobre hechos o a la formación de una opinión pública responsable; resultando, a mayor abundamiento, descorazonador que dicha "columna periodística" se confunda por los demandados con la defensa de una causa tan noble y legítima como la aplicación y desarrollo del art. 3 del Estatuto de Autonomía de las Islas Baleares.

d) No puede ser acogida, tampoco, la alegación de los codemandados referida a que la "columna" de autos es un ejercicio meramente literario de carácter burlesco, demostrativa de las facultades "expansivas y expresivas" de la lengua catalana, ya que, sin negar tales facultades deberá recordarse y como ya se puso de manifiesto en el Auto de fecha 21 de Febrero de 1.997, resolutorio de dos recursos de reposición interpuestos por la parte demandada, que este órgano judicial no es el marco idóneo de discusiones político-lingüísticas-literarias, debiendo debatirse tales cuestiones al margen del presente procedimiento judicial y en el ámbito idóneo para ello.

Las expresiones y calificaciones contenidas en la columna de la que es autor el codemandado D. Josep Palou en el periódico "L'Estel de Mallorca" del que es director y editor el codemandado Sr. Mateu Joan i Florit, se colocan, por tanto, fuera del ámbito constitucionalmente protegido de la libre expresión y deben ser consideradas intromisiones ilegítimas en el honor del Sr. Ansón, y en consecuencia procede estimar la demanda formulada en tal sentido.

CUARTO: Respecto al segundo de los pedimentos contenidos en el Suplico de la demanda: que se condene a los demandados a indemnizar al actor en la cuantía de 15.000.000 pesetas, o en su caso, en la suma en que se determine por el juzgador, debe señalarse que a tenor del art. 9.3 de la L.O. 1/1982, la existencia de perjuicio se presumirá siempre que se acredite la intromisión ilegítima y que los criterios o bases de determinación para fijar la indemnización correspondiente no podrán ser otros que los señalados en el citado artículo 9.3 de la L.O. 1/1982, y en tal sentido obra en autos (folio 307) certificación expedida por el Director-Editor de "L'Estel de Mallorca", el codemandado Sr. Mateu Joan i Florit, en el que consta que la tirada del citado diario es de 4.000 ejemplares, teniendo 3.125 suscripciones; siendo el precio de dicho diario según se observa en la primera página del mismo de 200 pesetas cada ejemplar y que la citada publicación es de ámbito estrictamente insular; es en base a tales circunstancias y teniendo en cuenta que posiblemente, el mejor restablecimiento del derecho vulnerado se consigue a través del reconocimiento judicial de la ilegal intromisión acaecida, se estima procedente fijar la cuantía indemnizatoria en 250.000 pesetas; condenando a los demandados a abonar, con carácter solidario al actor la citada cantidad.

QUINTO: Que a tenor de lo dispuesto en el art. 523 de la L.E.Civil, aplicable como norma genérica al no realizarse específica regulación de las costas en el procedimiento establecido para incidentes, al ser estimada la pretensión actora en cuanto a la declaración pretendida, aunque se fije una indemnización inferior a la pretendida inicialmente, las costas procesales deben ser impuestas a los demandados condenados D. Josep Palou Mas y D. Mateu Joan i Florit.

VISTOS los artículos citados y los demás de general y pertinente aplicación.

F A L L O

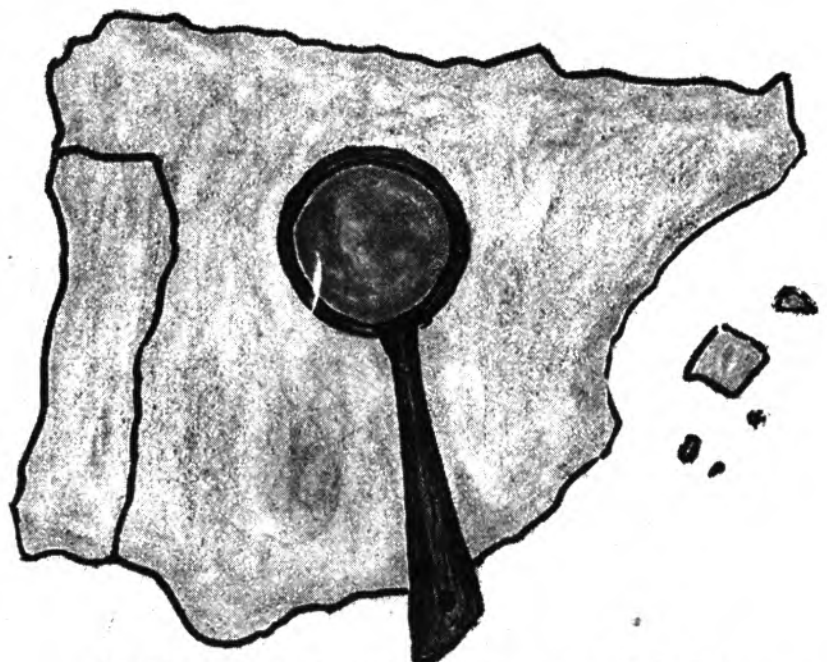
Que resuelvo ESTIMAR Y ESTIMO la demanda formulada por el Procurador Sr. Borrás Ripoll, en nombre y representación de D. LUIS Mª ANSON OLIART contra D. JOSEP PALOU MAS Y D. MATEU JOAN I FLORIT representados por la Procuradora Sra. Abarquero y en su consecuencia debo DECLARAR Y DECLARO que por los citados demandados se ha producido una intromisión ilegítima en el derecho al honor de D. Luis Mª Anson Oliart mediante la publicación en el diario "L'ESTEL DE MALLORCA" del 15 de Enero de 1.996, de la columna genéricamente titulada "Galería de Fantasmas" y en concreto "Luis Mª Anson", firmado por D. Josep Palou, condenando a los demandados a estar y pasar por tal declaración y a indemnizar al actor por daños morales en la cantidad de DOSCIENTAS CINCUENTA MIL PESETAS (250.000 PTAS); condenando a dichos demandados a publicar, luego de su firmeza, la presente resolución a su costa en el diario "L'Estel de Mallorca"; todo ello con expresa imposición de costas.

Contra esta resolución cabe recurso de apelación que se interpondrá por escrito ante este Juzgado en término de cinco días a contar desde el siguiente a su notificación para ante la Ilma. Audiencia Provincial.

Así por esta mi Sentencia, lo pronuncio, mando y firmo.

PUBLICACION. Leída y publicada fue la anterior Sentencia por el/la Sr/a. Juez que la suscribe, estando celebrando audiencia pública en el mismo día de su fecha, doy fe en Palma de Mallorca.

Bones Festes!
Millor Any 1998!

Buscant la "nación española"
hem descobert que ne és tal.
Perquè la història real
diu que és MULTINACIONAL !

Els castellers

Un castell és una construcció humana formada per diferents pisos que té una estructura ordenada. Els castells vénen determinats per dos paràmetres: el nombre de persones que en constitueixen la base i el nombre de pisos de què consta la construcció, així, al 4 de 6 hi ha quatre persones a la base i té sis pisos. El castell es pot dividir en tres parts: la pinya, el tronc i el pom de dalt. La pinya té dues funcions bàsiques: d'una banda

fa d'estructura de suport dels pisos baixos i segons i de l'altra serveix de matalàs de seguretat en cas d'una eventual caiguda. El tronc és la part que va des del pis de baix fins al pis immediatament inferior del pom de dalt (baixos, segons, terços...). Finalment, el pom de dalt és la part del castell formada pels seus tres darrers pisos. Està integrat pel pis de dosos, el de l'aixecador i el de l'enxaneta.

Breu història dels castells

La tradició d'aixecar castells sorgí fa uns dos cents anys a les comarques del Camp de Tarragona i el Penedès. La hipòtesi més estesa diu que els castells s'inicien com a evolució d'un antic ball popular (El "ball dels valencians"), que acabava amb l'aixecament d'una petita torre humana. Aquesta construcció va anar adquirint cada vegada més preponderància, fins a arribar a prescindir completament del ball original.

Durant la segona meitat del segle passat es produeix la primera època d'or dels castells de nou pisos, seguida d'un període de decadència que dura fins passada la guerra civil. Als anys setanta es produeix l'eclosió de noves colles, tant a l'interior de l'àrea tradicional com a l'àrea de Barcelona i a partir de 1993 gràcies a la popularització que han duit les retransmissions tele-

visives, les colles castelleres proliferen per tot arreu, arribant fins i tot a Ciutat de Mallorca, Lleida i Manacor.

Sorgiment dels al.lots de Llevant

L'estiu de 1996, després d'assistir a diverses exhibicions, un grup de persones de Manacor es varen plantejar la possibilitat d'iniciar una colla castellera. La colla Castellera "Al.lots de Llevant" naixia de la il.lusió i curiositat d'aquell grup que, ajudat pels consells d'una de les colles punteres com són els xiquets de Reus, varen començar a assajar els primers castells aquell mateix estiu.

Així, després d'un any dels primers assajos han anat bastint castells cada cop més importants de la gama de sis pisos en les actuacions que han fet tant a Manacor i Portocristo com a altres pobles: Campos, Artà, Santa Eugènia, son Carrió, sa Cabaneta, etc.

Actualment, amb un creixement progressiu del nombre de castellers, arriben a la vuitantena, que van dels 6 als 65, esdevenint per tant, com tota colla castellera, un col·lectiu obert a tot tipus de gent i també a tot tipus d'activitats.

Activitats de la colla

La colla castellera es reuneix dos cops per setmana per preparar les estructures que després duren a plaça. Però no només de castells viu el casteller, també organitzen excursions, sopars i festes i acampades pels més petits.

Així mateix s'organitzen sortides per assistir a actuacions principals de la temporada i es fan intercanvis amb altres colles de castellers.

Si voleu contactar amb els castellers podeu fer-ho anant als assajos que fan tots els dimecres i dissabtes a les 19:00 al gimnàs de l'institut "Mossen Alcover" de Manacor. Ànim i amunt! Ω

Redacció

Del seu origen, la seva denominació

La Denominació d'Origen Mahón és la garantia d'una selecta recollida de llet de Menorca, d'una acurada elaboració i d'una producció controlada pel Consell Regulador, que asseguren la categoria d'un formatge de reconegut caràcter.

El seu origen parla per si mateix.

Demanau-lo. Amb tota garantia.

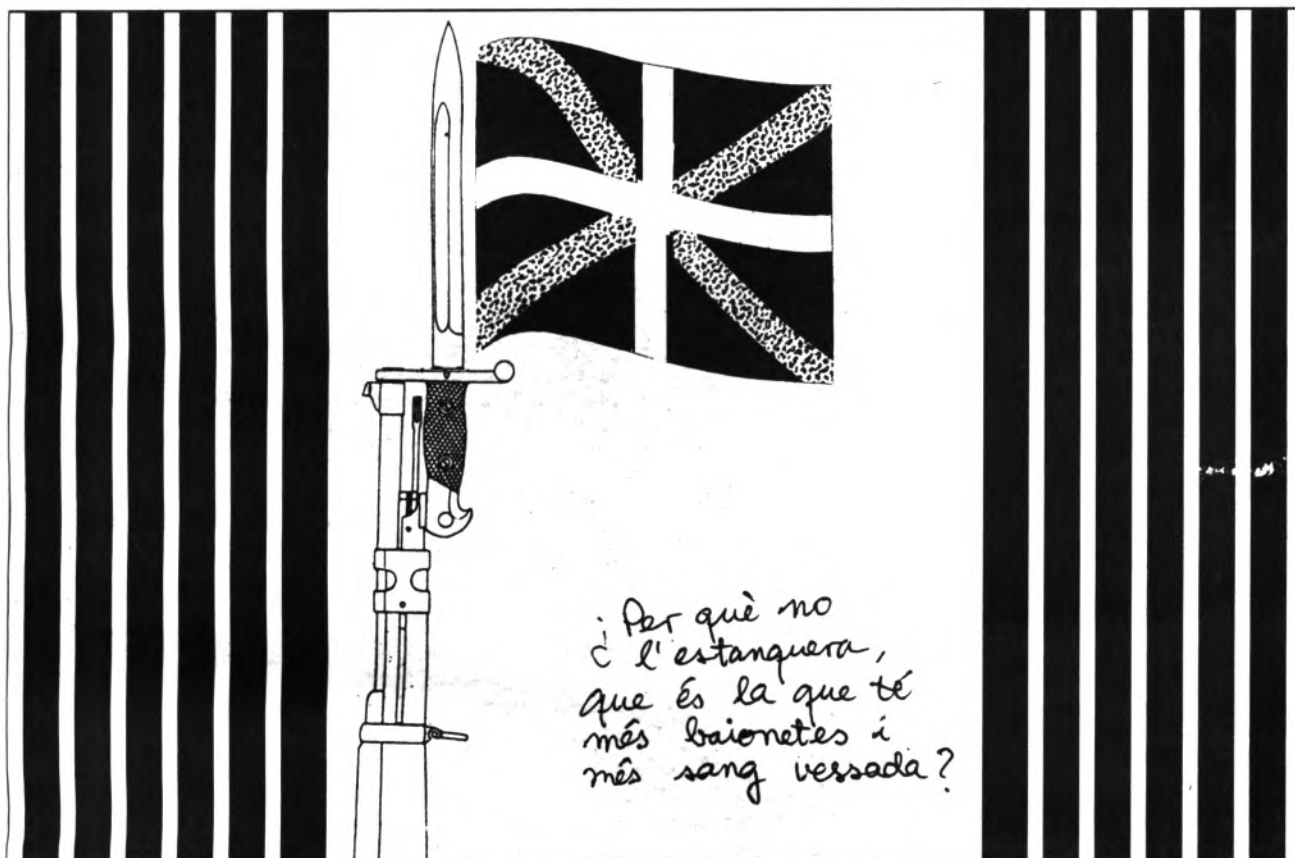
Producte Balear

La Qualitat, també a l'alimentació

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria

Uns dies passen
més lentament que els altres.
Són fugacíssims
aquells que em vénen a veure;
els altres mai no acaben.
Miquel Martí i Pol

Qui sinó tots —i cadascú per torna—
podem crear des d'aquests límits d'ara
l'àmbit de llum on tots els vents s'exaltin,
l'espai de vent on tota veu ressoni?
Publicament ens compromet la vida,
publicament i amb tota llei d'indiciis.
Serem allò que vulguem ser. Debades
fugim del foc si el foc ens justifica.
Miquel Martí i Pol

Carrer d'en Rubí, 5 • 07002 Palma
Tel. i Fax (971) 71 36 21 • Mallorca

Restaurant
Cas Carbone

Dimarts
tancat

Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuiri

J **Jaime Grimalt Massot, c.b.**

**TRANSPORTS I MATERIALS
PER A LA CONSTRUCCIÓ**

Tel. 55 44 61
Fax 55 04 71

Avda. Baix d'es Cos, 82-84
07500 Manacor

ANTIGA IMPREMTA
oler

Josep Lluís Ramis

Per molts d'anys

C/. Convent de Sant Francesc, 2 i 4
Tel. 71 44 31 07001 Palma de Mallorca

NO A LA IMPOSICIÓ DEL CASTELLÀ

NO AL GENOCIDI LINGÜÍSTIC CONTRA LA LLENGUA INDÍGENA

ESTIMA EL TEU PAÍS, ESTIMA LA TEVA LLENGUA.

TENIM DRET A SER ATEOS EN LA NOSTRA LLENGUA.

Automòbils
PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles

C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

**TENNIS
SON RIGO**

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT

PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

RESTAURANTE
Casa Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

**SERVIAUTO
ARENAL S.A.**

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Cami Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

Toldos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 • baixos
Telèfon 27 01 00 07008 - Palma de Mallorca

Toldos
FRAU

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

ASSESSORIA FISCAL-LABORAL

Francisca Roig Riera
Graduado Social Col. n.º 374

C/. Cannas, 48 Bj.
Tlf. 26 18 74
S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

Lloc solar de tres quarterades al carrer de les parcel·les de s'Arenal, apropiat per a restaurant o gran superfície. Tel. 660484.

Per no poder atendre, se traspassa restaurant en ple rendiment a Badia Gran. Tlf. 741191.

Venc casa de tres plantes acabada de restaurar a Sa Pobla. Tlf. 477217.

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

El Trio musical Metropolitano s'ofereix per actuar en ball de saló per a la tercera edat, Insero o hotels. Preus econòmics. Tel. 652674.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Bugaderia Lliterma. Autoservei, rentat en sec i en ba-nyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·lari.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualque vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/Francisc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Venc figures de guix per a decorar. Cinquanta models diferents. Preus sense competència. Des de 150 ptes. unitat. Servei a domicili. Comanda mínima 5.000 ptes. Truqueu els horabaixes i vespres. 294444.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castells. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Al·lots i al·lotes! ens agradaria cartejar-nos amb gent de tots els Països Catalans, des de Perpinyà a l'Alguer, les Balears i València, de 17 a 21 anys. Escriviu-nos les vostres contribucions per la inde-

pendència i de segur que formarem una gran penya catalanista i independentista. Isaben Canela i Cinta Arasa. Apartat 129-43830 Torrendenbarra.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanitxera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevistar podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catòlics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz. C/ 2 Volta 31-07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Viudo mallorquí de 52 anys, abans casat amb una estrangera, se relacionaria amb mallorquina de 35 a 45 anys. També podria ser estrangera, però mai forastera. JABP. Apartat 161-07600 s'Arenal.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escriviu-me a: Óscar, C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estu-

dis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima'ti escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalusí i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Càdis).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escriure'm amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1^a 3^a-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Atenció amics i amigues! Si voleu conèixer gent (25-55 anys) per fer activitats com excursions, sortides, sopars, etc., acosta-vos el divendres de 20'30 a 22'00 a la Cafeteria Niza de la Plaça d'Espanya de Ciutat.

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ensenyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicom-es

Si voleu col·laborar amb "Ajuda per als nens del carrer", grup català d'ajut a nins abandonats sobretot a Sud-Amèrica, podeu informar-vos al telèfon 93/6666354 o ingressar donatius a la Caixa 2100-3071** 721010.

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Grup que té com a finalitat aconseguir la màxima difusió de independentisme arreu de la nació catalana vos enviarà mostres de material editat. Esperam les vostres idees i la vostra col·laboració. Escriviu a l'Apartat 13.203-08080 Barce-lona.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53-Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyans a Dittansia de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques rebir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direcion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2^a-Xixon 33206-Asturies.

La meua col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello. Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

Necessit vaqueria de devers 4 quarterades per llogar al pla de sant Jordi de Ciutat. Telefonau-me al 821405 horabaixes.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquem-nos el vostre nom i

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluita>.

Els damnats a mort als Estats Units tenen dues planes a Internet. www.en.com/penn-pals/drow.html * www2.dcci.com/lltflwr/inmates. Index.html.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

El Centre d'Educació d'Adults la Balanguera de Ciutat t'ofereix classes de: cultura general, graduat escolar, preparació proves de FP1 administratiu i sanitari, cursos de lleure. Truqueu de dilluns a divendres, de 10 a 13 h. al 730265. Queda clar que l'oferta és pública. Ho paga Espanya amb els nostres doblers. Aprofiteu-vos-en.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitem gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Feste Castellà!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Cafè es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlem. Agència oficial Renault, Tel. 413867. Son Ferriol.

Desaparegut Opel Astra Blanc, PM-7017-BV. Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Opel Astra blanc PM-7017-BV. Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Peugeot 106 blanc PM-6255-CM. Gratificació amb 25.000 ptes. per cada cotxe. Tlf. 630286.

Desaparegut Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Es gratificarà amb 25.000 ptes. Tlf. 630286.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939373 151.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Porno

"Qui vol ser fort, de la carn es despulla" (Ausiàs Marc).

"Porno", de grec "prostituta". "Grafia", del grec "dibuix".

Es el porno perillós en algun sentit?

1) EL TEU VALOR PRINCIPAL EN LA VIDA: El porno influeix, a través dels impulsos sexuals, a conformar la teva escala de valors vital. I en concret a posar el sexe com a valor principal, cosa discutible i destructiva per a la convivència. Tal enfocament vital empeny a diverses formes de vida que van des de l'agressió o el domini sexual fins a la prioritització absoluta del sexe front a la criança de nins (descens demogràfic, perillós per a una nació i mostra clara de decadència).

"Si com l'infant que tem mal esperit quan li falta companyia de gent, a mi em passà, en dubtar turment que duu el Desig, acostant-se la nit, vaig desitjar el que ésser no podria perquè fermesa en ell no pot haver, puix no és més que engegat voler i dura tant com la passió el guia..." (Ausiàs Marc, versió lliure actualitzada).

2) INSENSIBILITAT I DELINQUÈNCIA: Es qüestió de rutina de trobar grans quantitats de material pornogràfic en cases de violadors detinguts: a força d'ingerir-lo acaben volent posar-lo en pràctica".

S'han fet estudis entre universitaris ben equilibrats que demostren que se tornen insensibles cap a les emocions de la parella i desenrotllen un capteniment sexual més agressiu.

La pornografia indueix així a la delinquència i particularment a la violació, ja que promou implícitament el mite que les dones volen ser violades, tot i que es resistesquen i protesten: fan que els agressors no creguen que violar-les és traumàtic per a llurs víctimes.

"Si com qui al bosc amagat i ajupit, roba les gents, mata qui es defèn, i pense se de Déu humil servent!, fent-ne retret del temps qui l'ha servit, em passa a mi, que vós, Desig, servia passant afanys, esperant el plaer..." (Ausiàs Marc)

3) PORNO COMERCIAL I HAMPA: En USA el crim organitzat controla directament o indirecta el 85% del porno comercial, ja que moltes botigues paguen "impost" a grups mafiosos (i, de vegades, amb el vist-i-plau de màfies policials). Arreu del món les diferències al respecte no són no són moltes, segurament.

"Quan l'ull no veu i el tacte no es practica mor el desig que sols per ell es guanya; qui en tal punt és, sent dolor molt estranya..." (Ausiàs Marc).

4) AUTODEGRADACIÓ PERSONAL: Els pornoadictes, encastellats en una experiència marginal i fictícia de l'eros, busquen consols compensatoris en alcohol i drogues. Especialment els actors porno, molts dels quals acaben afectats per malalties sexuals, destrucció de relacions familiars, persecució sexual i xantatge, a més d'haver perdut l'amor propi i patir depressions.

"Qui és malalt d'aquella dolça plaga no sap la mort que el sà veu manifesta i de regal, l'amor el plaer presta, i, al sentiment, dolor vinent s'amaga. Se sap i sent el plaer que ens aporta mentre dolor de lluny ens amenaça:

els ulls rient, el plaer ens abraça
i a dolor calla darrera porta"
(AM)

5) TÓRCER LA VIDA: El cervell no vomita pas la brutícia porno: un camí gravada, queda en el record, que reviu les seues imatges pervertides i arrossega la persona lluny de les coses sanes de la vida.

"Jo per muntar el plaer perdurable,
tot quan té el món, gros plaer de mi llança,
creent de cert que el gran fruïr me torba
aquell desig que en fàstic, volant, passa...
I l'altre voler que en plaer s'entitola
d'honestedat és enemic rebel..."

6) CONTAMINAR LES EMOCIONS: El porno: duu cap a perversions sexuals (fetitxisme, incest, pederastia, homosexualitat...), fomenta relacions impulsives, atrevides, irresponsables i egoistes (violació, fornicació, adulteri...), presenta com a acceptables actes extravagants i violents.

Totes aquestes imatges acaben arrelant dins les emocions i trastocuen la personalitat, a força de quaitar-les repetidament. Com que solen anar acompanyades de masturbació i fantasies, acaben petrificant-se en actituds vitals.

"I el vostre cos per ventura es dedica
a usar els fruits que Na Venus conrea!
El vostre seny deuria haver ferea
de fer tals fets (la gent ja en té sospita).
Si els amadors ara entendre poguessen
tan grans dolors que en fi d'amor se prenen,
si bé al començ molts grans plaers ne vénen-
estic segur que ja més no en beguessen".

7) PORNOADICTES: La pornografia pot acabar en franca drogaddicció: si se n'abusa, duu a formes cada volta més excèntriques i difícils d'apagar.

"Els qui amor bestialment practiquen
sense acollir en part plaer d'entendre,
sols per la carn llur apetit se lliga
i només brut plaer els hi acompanya..."

8) CONTRA L'EROS MATRIMONIAL: La pornografia torna insensible la gent que s'hi acostuma i no hi veuen res de patològic. Per fi ja no els satisfà una relació sexual normal, defugen el matrimoni o el repel·len, a canvi de l'exotisme. Recordem la decadència de societats afectades de dissolució sexual com les Republicues de Weimar i Saló, i llurs tragèdies. O el mateix nacionalisme al País valencià (i tot Catalunya potser) tan decadent, i "extramatrimonial", i dramàticament en procés de momificació i dissolució.

"De la virtut és nostra vida exempta
quan la carn venç, a l'ànima, batalles,
i el poc voler el seny humà no aferma,
per tant, molts menys els que passió porten!
I tal "amor" el juí no escolta,
i un tal parany està segur de vèncer:
amb tendres mans, dels diamants, fa pasta".

9) PROMISCUÏTAT: Front al matrimoni, el porno pretén que la satisfacció sexual és obtinguda per relacions casuales, del moment (cosa normalment molt problemàtica, en la realitat).

Es concentra en òrgans i en actes (fantasejats) i no pas en la personalitat, el caràcter o la dignitat d'altri.

Mistifica la joventut a costa de la vellesa, cau així en la injustícia i en la bajanada.

"Dedicant apart aquell sentiment vil
que avui en dia els enamorats ciny,
estic segur que sé jo ben patir
aquell desig carnal, no virtuos
que tant desig de carn fa engoixòs,
no és ver amor, ni per tal s'ha de dir.
De parladors, he tret saber i cura

de retenir el foc d'amor sens'fum
i per açò he cartejat volum
d'aquell saber que, sense amor, no dura".

10) EROS FALS: Estem doncs davant una idea falsejada de la realitat de l'eros. Perverteix el jovent perquè l'enganya sobre la realitat i el futur.

"Plaer present pensament afalaga,
lleva saber del dolor que ha de venir;
es pot saber (¿mes qui ho voldrà sentir?):
la carn no sent el mal que al seu temps paga".

11) CONTRA LA FAMILIA, CAP A LA SOLEDAD: Les revistes porno fomenten el desig sexual egoista i desmesurat i satiritzen el matrimoni. No hi ha lloc per a la paciència, comprensió i tendresa. Tot plegat duu a l'absolutització del desig, a la mitificació d'allò que es té per "ser lliure" i, per antisocial, cap a la soledat, on serà encara presa més fàcil dels mites porno.

"Ma ferma fe ben bé no pot sofrir
en cas tan fort, i per moltes raons,
i també sé que la carn té agullons
que no us veig fre capaç de retenir;
i d'altra part, Desig, que és tot furor,
secretament, en fosc, el cos relliga
en actes que l'honestedat castiga.
¿I pot ser que estimeu d'un tal amor?
Si és així, a Déu pregue: calor
de tots els focs creme la vostra carn,
si no teniu en un terrible escarn
que no venceu una tan gran error".

12) EGOISME: Es un missatge antisocial: no hi cal desenvolupar fortaleza de caràcter ni capficar-se pels resultats de les nostres accions per a l'altri.

"Foc amagat, nodrit dins en les venes,
que fa gran fum per via dreta i torta,
ira en la pau, i turment molt alegre,
llum clar i bell: dins ell duu les tenebres...
Si com empeny ballesta el quadrell
fent tant més, quan la seua força abasta,
la voluntat de l'home o dona és casta
tant com Amor sa força estén en ell..."

13) DECADÈNCIA SOCIAL: Les tandes obscenes atrauen els crims sexuals. Quan un centre d'aquests s'afinca a un veïnat, al voltant s'obren tot seguit de "negocis": prostitució, narcotràfic, malalties sexuals, violències, que poden arribar a comprometre la vitalitat de tot un país.

Espiritualment, deixar entrar tals brutícies dins les emocions i dins la ment, és tancar-nos a unes altres tasques socialment més constructives.

La pornografia és senyal clar de la decadència de l'individu i de la nació.

"Plena de seny, molts hòmens hi ha, qui es vanten
que han vist ells l'Amor, i conegut.

Són portadors d'escrits en llur escut:

No l'han servit i dels deus fets s'espanten";

CLOENDA: L'Eros, a la Bíblia, és una de les tres formes d'amor. Les altres són "Filia" (amistat, amor maternal i familiar) i "Agape" (Amor desinteressat i incondicional de Déu actuant a través de nosaltres).

Però si l'eros és desviat i degradat per la companyia del porno, hom n'acabarà ben escaldat, ni encara que es negue a reconèixer-ho.

"... Després de conèixer Déu, no el glorificaren ni li donarem gràcies, sinó que es van abandonar als seus vans pensaments i se'ls va entenebrir el cor insensat. Pretenien ser savis i acabaren necis,... havien canviat la veritat de Déu per la mentida i havien reverenciat i colt a la criatura en lloc del Creador..."

(Romans 1:21-25). AJUDA EVANGÈLICA DELS PPCC. Ω

Fa 20 anys que en Sebastià Barceló regenta el Bar Paco al mercat de l'Olivar. Són pare, Francesc Barceló de cas Concos fa obrir aquest bar l'any 1952.

Felip Coll i el seu fill Felip regenten des de fa 40 anys una xarcuteria al Mercat de l'Olivar.

Fa 10 anys que en Jesús Comes regenta una carnisseria al Mercat de l'Olivar. La seva padrina, Aina Riera va posar aquesta carnisseria l'any 1951 quan van tancar la Plaça Major de Ciutat.

Fa 10 anys que n'Antònia Zanoguera regenta la carnisseria especialitzada en caça del Mercat de l'Olivar. Abans era una pollastreria. Sa Mare, na Margalida Pocoví de Montuiri va obrir aquest lloc l'any 1955.

Els pobles crucificats, actual servent sofrent de Jahvè (I)

PER JON SOBRINO

Ignacio Ellacuría admirava el conegut llibre de J. Moltmann **El Déu crucificat**, però solia insistir en una altra teologització tan urgent o més: **el poble crucificat**. I no sols per raons històriques: així és la nostra realitat; sinó també per raons teològiques: així és la creació de Déu. Parlar-ne en relació al passat any 1992 és necessari, a més, per recordar les causes històriques d'aquests pobles crucificats.

La finalitat de tot aquest parlar-ne només pot consistir a baixar-los de la creu.

Els pobles crucificats: una evidència esfereïdora

Les coses evidents, ho són tot, menys evidents, solia dir Ellacuría. És amb aquesta convicció que cal començar a parlar dels pobles crucificats. I és que, quan allò que és evident "en altres" (en els pobles crucificats) evidència el que som "nosaltres", tendim a ignorar-ho, encobrir-ho o tergiversar-ho, simplement, perquè ens esfereïx. És així doncs, comprensible que ignorem l'evidència de pobles crucificats, però cal sospitar almenys -sobretot en el món occidental, que presumeix d'haver estat ensenyant pels grans mestres de la sospita- que aquesta Ignorància no és simple ignorància, sinó que és voluntat d'ignorar i d'encobrir. Comencem, així doncs, descobrint la realitat encoberta del nostre món.

Que la creació li ha sortit malament a Déu -segons la frase provocadora, també d'Inaci Ellacuría- és una cosa que afirmen els economistes. La terrible pobresa va en augment a l'Amèrica Llatina. Es calcula que a finals del segle uns 170 milions de llatinoamericans viuran en dura pobresa, i uns altres 170 milions en pobresa crítica biològica. I a aquesta pobresa inhumana s'afegeixen les víctimes de la repressió i de les guerres originades per la pobresa. Només a l'Amèrica Central es calcula que les víctimes arribaran a 250.000.

Ho han dit els bisbes llatinoamericans. Allò que caracteritza l'Amèrica Llatina es "la misèria que margina grans grups humans", que, "com a fet col·lectiu és una injustícia que clama al cel". (Medellin, Justícia, núm. 1, 1968), "la situació de pobresa inhumana en què viuen milions de llatinoamericans" (Puebla, núm. 29, 1979). i Joan Pau II ho va tornar a repetir en al **Sollicitudo Rei Socialis**, 198.

Amb mirada secular o amb mirada cristiana -des del cel i des de la terra- tothom està d'acord en la tragèdia. I aquesta mirada al present que d'alguna manera podem veure i tocar, ajuda a capir què va passar fa segles. A l'origen d'això que avui anomenem Amèrica Llatina hi ha el pecat original i originador. Per dir-ho només amb una dada. Uns 70 anys després de 1492, la població indígena havia quedat reduïda a un 15%; moltes cultures varen ser destruïdes i se'ls va sotmetre a la mort antropològica. Va ser una catàstrofe descomunal, deguda a causes diverses i complexes, sens dubte, però això no treu que es tracti d'una catàstrofe descomunal. Fa temps... que sento la desaparició de pobles sencers com un absurd misteri d'iniquitat històrica que converteix la meua fe en abatiment", diu Casaldàliga.

Hi ha doncs, una debacle històrica, i bé se li ha de posar algun nom. Així ho fa el llenguatge actual, i anomena aquests pobles "tercer món", "El sud", "països en vies de desenvolupament"... D'aquesta manera es vol dir que hi ha alguna cosa que no rutlla. Però aquest llenguatge no manifesta que poc que rutlla aquest món. Per això es fa necessari parlar de pobles crucificats, llenguatge metafòric, certament, però que comunica molt millor la magnitud històrica de la debacle i el seu significat per a la fe. En tot cas, evita molt millor l'encobriment que operen altres llenguatges.

"Pobles crucificats" és un llenguatge útil i necessari al nivell factico-real perquè "creu" significa mort, i mort és allò a què estan sotmesos

de mil maneres els pobles llatinoamericans. És una mort lenta, però real, causada per la pobresa generada per estructures injustes -"violència institucionalitzada"-; i així, "pobres són els qui moren abans de temps". És una mort ràpida i violenta per causa de repressió i guerres, quan els pobres posen en perill aquelles estructures. I és una mort indirecta, però eficaç, quan el poble són privats fins i tot de les seves cultures per afeblir-los la identitat i fer-los més indefensos.

És un llenguatge útil i necessari al nivell històric-ètic perquè "creu" expressa un tipus de mort activament infligida. Morir crucificat no significa simplement morir, sinó ser mort; significa que hi ha víctimes i que hi ha botxins. Significa que hi ha un pecat gravíssim. Els pobles crucificats no cauen del cel si es volgués seguir la inèrcia de la metàfora, més aviat caldria dir que sorgeixen de l'infern. Per molt que es vulgui endolcir el fet, és veritat que la creu dels pobles llatinoamericans els ha estat imposada pels diversos imperis que s'han ensenyorits del continent; espanyols i portuguesos ahir, nord-americans i aliats avui, ja sigui a través d'exèrcits o de sistemes econòmics, a través d'imposició de cultures i de visions religioses, en connivència amb els poders locals.

És un llenguatge útil i necessari al nivell religiós perquè "creu" -mort en creu és el que patí Jesús, i no qualsevol mort- evoca pecat i gràcia, condemna i salvació, acció dels homes i acció de Déu. Des d'un punt de vista cristià, el mateix Déu es fa present en aquestes creus, i els pobles crucificats esdevenen el principal signe dels temps. "Aquest signe (de la presència de Déu al nostre món) es sempre el poble històricament crucificat", (Ellacuría)

Existeixen, doncs, pobles crucificats. És necessari i urgent veure així el nostre món. I és bo anomenar-los així perquè amb aquest llenguatge es remarca la seva tragèdia històrica i el seu significat per a la fe. Ω

Resum de l'homilia pronunciada a Santa Maria del Mar, a Barcelona, el dia 11 de setembre del 1997

En començar aquesta homilia, vull felicitar la Lliga Espiritual de la mare de Déu de Montserrat per la celebració de ja fa molts d'anys, almenys des de principis de segle, d'aquesta Eucaristia per pregar per aquells que moren en ocasió d'aquell 11 de setembre de 1714, i també per tants altres catalans que han sofert per Catalunya.

Les lectures que acabem d'escoltar ens ajudaran a situar bé la reflexió que hem de fer en aquest dia de la nostra Festa nacional. Ens situem en tres moments diferents que cal distingir i valorar.

L'Evangeli ens ha dit que Jesús va plorar per Jerusalem, "si haguessis conegut allò que duu a la pau!". Si Jesús plora, és perquè estima la seva pàtria. I així ens dona exemple per tal que nosaltres també estimem la nostra pàtria. En un altre lloc de l'evangeli llegim aquell esdeveniment de la cananea, una dona pagana que no és del poble d'Israel i que sembla que Jesús no vulgui escoltar-lani fer cas del que li demana. Només ha vingut per al seu poble d'Israel, però ha provat la seva fe i li concedeix el què li ha demanat.

La segona lectura parla de la Pentecosta. Ve l'Esperit Sant i l'Església s'obre a tot el món. Crist ha vingut a salvar-nos a tots. I l'Església comença la seva tasca. Aquell dia, allí a Jerusalem, tothom entenia els apòstols en la seva llengua. I l'Església va començar a parlar totes les llengües conegudes i les altres a mesura que s'estendrà per tot el món.

Així, doncs, l'Església també parla i ha de parlar en català. I on ho ha de fer més que enlloc, si no és aquí a Catalunya? Tenim dret a fer-ho així. I l'hem de defensar. Massa vegades haviem hagut de sentir, quan parlàvem en català a casa nostra, "hable Vd. en cristiano", com si parlar en català no fos fer-ho "en cristiano".

Som una nació i tenim drets a defensar. Us vull llegir ara unes paraules del Papa Joan Pau II, que hem escrit a la primera pàgina del nostre Full diocesà, el de Tarragona, Vic i Solsona. Ja sabeu que quan arriba aquest dia de setembre, es fa cèlebre el nostre Full i els mitjans de comunicació en parlen prou. Aquest any, però, no han dit res, tot i essent potser més fort que altres anys. És que són paraules del Papa, és a dir, doctrina pontificia.

Diu això: "Ningú -ni un Estat, ni una altra nació ni cap organització internacional- no està legitimat per a considerar que una determinada nació no és digna d'existir. El dret a l'existència implica naturalment, per a cada nació, el dret a la pròpia llengua i cultura, mitjançant les quals un poble expressa i promou allò que jo anomenaria la seva originària sobirania espiritual".

Fa pocs dies el Papa era a París, amb motiu de la trobada que des de fa uns anys, té amb la joventut de tot el món. Els va dir això, (que també s'adiu amb el que us vaig dir): "Respectar els drets humans és un deure sagrat". I, per tant, com a dret humà que és, és un deure sagrat estimar i defensar el propi país, la nostra nació catalana. Ω

A. Deig, Bisbe de Solsona.

L'Ekérsito

JAUME SIMONET I BORRÀS

Ja tenim la Seu plena d'ous. Darrerament tots en pogut llegir i escoltar que el govern del P.P. a Madrid (Espanya) està fent les passes grosses perquè a les escoles s'ensenyi als nins les glòries (aventures i desventures) del seu "ekercito nacional". Així, al primer cop d'ull, a mi lo primer que s'em va passar pel cap fou de que ja era ben hora que qualqu intentés d'explicar i fer entendre als nostres fills de que malgrat semblí mentida avui en dia encara hi ha gent que cobra i es prepara per matar altra gent. I el més greu de tot això és que en lloc de barallar-se els exercits d'una part i de l'altre enmig d'un camp fins que no en quedi cap de dret, que seria lo més desitjable, doncs no, el que fan sovint és que ells es resguarden als quarters i a les muntanyes, i els que reben són els vells, les dones i els infants que resten als pobles i ciutats, basta mirar a les guerres que hi ha hagut arreu del món els darrers anys, on els civils se n'han duit la pitjor part.

I jo deman, per què putes han de voler fer propaganda d'un exercit que mai ha tingut allò que els homes tenen a d'alt i abaix, per guanyar una sola guerra a un exercit d'un altre país. I es que si ho mirau bé veureu que sempre les han perdudes totes, començant per "L'Armada Invencible" (1588) on els anglesos els feren córrer més aviat que de pressa. O quan el 21 d'octubre de 1805 a prop de Cadis, a Trafalgar, tingué lloc la batalla de la coalició franco-espanyola contra els

anglesos, on la victòria anglesa fou total, i només nou vaixells dels comandats per l'almirall Federico C. Gravina tornaren a port. Fou la batalla naval més important de l'època i com sempre els militars espanyols la perderen. La convulsió de 1808 ocasionada per la guerra napoleònica posà en evidència la ineptitud i covardia del rei borbó Carles IV, la seva deserció en front de l'invasor precipità l'enfonsament de la superestructura artificial de l'estat castellà i del seu exercit, ja de temps afeblida per la política nefasta de Godoy, primer ministre i amant de la reina, al final va haver de ser el poble amb gent com Agustina d'Aragó, per cert catalana nascuda a Barcelona els que varen posar als exercits napoleònics més amunt dels Pirineus, per què l'exercit espanyol res de res. El 1824 amb la derrota d'Ayacucho al Perú, perderen les darreres colònies continentals americanes i al 1898 la pèrdua de Puerto Rico, Filipines i Cuba davant els EE.UU., fou una derrota tan grossa i la vergonya tan punyent que avui en dia encara calen el cap en sentir-ne de parlar.

La veu d'intel·lectuals mallorquins no s'ha fet d'esperar. N'Amaya Michelena ens diu a la revista "Brisas": El Govern central vol manipular als més joves amb idees centralistes i dretanes, i això es clar, és un crim. Per que ja ens diran aquest del govern central que creuen ells que significa ésser espanyol, quan una bona part de la població ni tan sols

se consideren espanyols. Com explicaran l'"espíritu militar" als nins de les ikastoles basques o als catalans.

L'enyorat i estimat Nadal Batle en digué el passat 19 de novembre al "Diari de Balears": D'ençà del segle XVI, la milícia espanyola no ha guanyat cap guerra en que ha participat, llevat de les ínclites victòries sobre els indis sud-americans... efectuades per escamots de rudes trinxeres que escampaven brutor entre els pobres indígenes, els regiments de la monarquia espanyola han tancat amb un saldo molt negatiu. Va dir un historiador que hi ha tres tipus d'intel·ligència: la de les persones, la dels animals i la dels militars, exactament en aquest ordre.

I d'una manera molt clara també ens ho va exposar en Llorenç Capellà quan ens recorda que el desprestigi militar va tenir el seu punt àlgid en la matança del Barranco del Lobo i en la destitució de Martínez Anido, va maquillar-se momentàniament amb el cop d'estat de Primo de Rivera, un militar tant inestable com pintoresc... tanmateix el trenta-dos el general Sanjurjo s'alçaria en armes contra el govern constituït, encara que el seu intent no reixí. Dos anys després els generals Franco i Lopez Ochoa planificarien i durien a terme una repressió sagnant i del tot desproporcionada contra els miners d'Astúries.

Al voltant de 1650 donaren part de Catalunya (Catalunya nord) als francesos, i tot per voler conservar els països baixos que al final perderen. Al 1713 regalaren als anglesos Menorca i Gibraltar a canvi de annexionar-se els Països Catalans. Avui en dia, nosaltres no som italians quasi bé de miracle, gràcies a que els nazis i els feixistes perderen la segona guerra mundial, ja que en Franco

havia promès a n'en Mussolini, Mallorca a canvi d'ajut militar. De ben segur que, per tenir un exercit que en lloc de defensar-mos ens fa guerres en contra i permet de repartir part de la nostra nació entre els altres estats, crec que ens valdria més de tenir una guarda d'indiots. Hi sortiríem guanyant. I es que han montat un exercit que l'únic que ha estat capaç de fer és un caramull de pronunciaments, aixecaments, cops d'estat, guerres civils, i d'imposar el "derecho de conquista". Recordem al trist general Pavía entrant a cavall dins el congrés (1874) i dissolguent el parlament de la primera república. O al rebel general Franco, que després d'haver jurat fidelitat a la bandera republicana, s'hi va aixecar en contra. O el 23-F quan uns militars espanyols entraren amb mentides i segrestaren tot el parlament, mentre que el desgraciat del general Milans tragué a València els tancs al carrer. I a Mallorca, a capitania, tots ja duïen posat el casc fent conjunt amb el vestit color merda, per si de cas haguesin d'escapolar qualche mallorquí.

Sabeu que vos dic, que si en lloc d'obligar a fer la "mili", fos una cosa voluntària, només la farien quatre moixos i és que com molt bé sovint a dit en Sinto Planas, és molt fàcil de militaritzar als civils, lo que ja costa un poc més és civilitzar als militars. Mirau fins on arriba el poc cervell d'alguns militars que, aquests passats dies s'ha conegut "la trama golpista" del 1985 a La Corunya, on havien preparat assassinar el seu propi rei amb tota la família, el president i vice-president del Govern central i tots els generals que hi haguessin pels seus voltants. Pobres. Tot això és lo que havien d'ensenyar als nins.

I encara no em parlat del cesid. De pena. Ω

Fa 20 anys que la Família Fuster regenta una pollastreria al Mercat de l'Olivar. Abans tenien un magatzem de pollastres al Polígon de son Castelló.

Fa 22 anys que en Nicasí Jimenez i na Francisca Aranda, des Molinar regenten la Botiga Moneries a les Galeries de la Plaça major de Ciutat.

Fa 26 anys que na Xisca Calafell i na Concepció Mates regenten la Botiga Xisca a les Galeries de la Plaça Major.

Fa 45 anys que n'Alfons Massanet regenta la Botiga Optica Alfonso al carrer de sa Llongeta de Ciutat.

Cultura i llengua

Un dels màxims vehicles d'expressió d'una llengua és el de les cançons. Les cançons que, de generació en generació van evolucionant, quan la llengua es viva o al manco quan aquesta llengua gaudeix de bona salut. Quan una llengua es mor, el primer símptoma visible és que el poble no canta, no hi ha cançons en aquesta llengua.

Idò bé, al cançoner en la nostra música tradicional de parados, boleros i mateixes l'hi ha sortit noves cançons i avui en dia se sent cantar en mallorquí gràcies, entre d'altres, a na Maria del Mar Bonet, en Tomeu Penya, na Marisa Rojas,

en Biel Majoral... i molts d'altres grups d'al.lots joves, a més dels grups de ball mallorquí que proliferen per Mallorca i, a més, ara hi ha l'incitativ pel nostres joves i no tan joves interprets de participar en concursos de cançó mallorquina. Aquest estiu passat hi va haver concursos a Alcúdia, la Soledat, es Molinar i son Ferriol.

El passat dia 29 de novembre, a un Teatre Principal de Ciutat ple de gom en gom, es realitzà al cloenda d'aquests concursos de cançó mallorquina que patrocina l'Ajuntament de Ciutat. Tant l'espectacle com les cançons i els interprets esta-

ren a l'altura, oferint al públic un espectacle de gran qualitat.

Els peros, i n'hi va haver, venen dels de sempre. Venen de l'opressors, del qui margina al nostre poble, a la nostra cultura i a la nostra llengua. Venen de l'invasor que, amb el seu poder polític i econòmic ho manipula tot amb la finalitat d'ofegar-nos.

En aquest cas aconseguí que només una petita ressenya sortís en algun mitjà de comunicació. Ens relegà a l'ostracisme i a l'obscuritat alhora que donaven llum i taquígrafs a les artimanyes que duen entre mans els soldats de la cultura castellana.

A tot això cal preguntar-se que fan els partits que s'autodenominen

nacionalistes: On són? Perquè no ens recolzen? Què esperen?

De poder en tenen. Ara dirigeixen el Consell Insular. Però per ara, i ja duen molt de temps, no observen enlloc el seu anomenat nacionalisme, sobretot en la defensa de la llengua.

Ja és hora que es deixondeixin! I un bon camí, seria que organitzin ells mateixos festivals d'aquests tipus. I si no en saben, que recolzin aquest que està en marxa, però no ho fan, o al manco el deixen viure (PSM) i el que és pitjor, el volen matar (UM). Serà perquè no l'han organitzat ells i no el poden presidir. Oh, la la. Presidir.... Ω

Pere Felip i Buades

Pinzells
Vases i Motllures
ARTESANALS
C/. Concepció, 14 - A ☎ 71 67 23 - 07012 CIUTAT

DAUS
C/ Ramon Llull, num. 5
Palma
Tels. 720936 • 209822

Marcos artístics
D'alumini
Passe-partout
Restauració

Catalunya, país descristianitzat i esclau

Fa 8 mesos que en Jaume Fiol ha obert la **Llibreria Turmeda** al complexe els Geranis de Ciutat. Ven llibres nous i d'ocasió, mapes i gravats...

Fa 2 mesos que na Caterina Vidal de Lluçmajor ha obert la **Sabateria d'Infants els Caballets** al Geranis de Ciutat.

En Pep Canals i na Pepa Hiera regenten des de fa 2 mesos el **Bar 3 Nivells** a La Costa de Sa Pols de Ciutat. Despatxen benereñers, i menús a 1100 ptes.

Fa 27 anys que en Miquel Sastre regenta una carnisseria al mercat de L'Olivar.

Crec que na Marina Ferra no ha pas llegit bé el meu article sobre "Nacions i Religions", on en cap moment no dic que els Estats de **majoria protestant** sien més "humans" ni més "sants" que no els catòlics. Només hi dic que són més sòlids, més forts, més eficaços i més avençats, en general (naturalment que n'hi ha de tot, i un fum d'excepcions i massacres!).

Però mira: Cronwell, un purità anglès, ja tallà el coll al rei Carles (autoritari i pro-catòlic) i, **manu militari**, imposà les bases del futur parlamentarisme anglès (mentre els s. XVII i XVIII foren arreu d'Europa d'absolutisme regalista, a Anglaterra l'empenta calvinista imposava el parlamentarisme).

Estats Units fou la primera democràcia moderna, amb separació Església-Estat. Lafayette i d'altres expedicionaris francesos que hi havien combatut per la independència nort-americana contra Anglaterra, volgueren copiar-ho a França i sols atenyeren més de 20 anys de convulsions i guerres per tot Europa, car França i Europa mancaven de la llibertat de què gaudien als Estats Units (sobre religió, consciència i democràcia descentralitzada). El cèsaro-papisme dominava arreu Europa del Sud, i el luteranisme i anglicisme també eren -i són- Esglésies d'Estat.

He conegut personalment alguns bisbes catalans defensors del nostre poble indígena, i en don gràcies a Déu. De fet, normalment, el clergat autocton catòlic no ha estat -al Principat- botifler. Ara bé: el Vaticà ha jugat quasi sempre a afeblir i destruir la nostra nació: les croades del s. XIII contra Occitània i Catalunya, la Contra-reforma recolzada en les armes castellanes, l'ocupació i represiò borbòniques, la "Cruzada" anticatalana entre Franco i Pius XII... Els papers interns del Vaticà

que veuen la llum ho demostren a bastament. Fins i tot -i la majoria de catòlics catalanistes són tan infantilment papistes que ni se'n adonen- tenim el cas insòlit que l'Arquebisbe de Barcelona es troba desintegrant Catalunya i **depèn directament de Roma**, el qual fet equival a una **ocupació vaticana** (fos l'equivalent "religiós" a una **ocupació militar** del rovell catòlic de la nostra nació: del Cap i Casal, **principal** centre demogràfic i de poder polític i econòmic. No és pas cap casualitat, car la Cúria se la sap llarga!

Estats Units i Alemanya són potències catòlico-protestants, si bé als USA el poder polític i d'iniciativa recau més en mans nominalment protestants (allò del W.A.S.P.). Però Franco, Hitler o Mussolini són de famílies catòliques. L'Església catòlica recolza activament l'ascens del nazi-feixisme, si bé Hitler no li donà les gràcies i la marginà. Finalment el Vaticà, com sol fer, se'n rentà les mans i encara col·laborà a la transició devers el postfranquisme semi-democràtic que ara patim.

Però, Marina, malgrat les moltes excepcions, no em negaràs que les trajectòries històriques dels països més protestants són molt més democràtiques que no pas les dels estats de majoria catòlica. Compara Anglaterra, Holanda i Suècia a Espanya, Itàlia o Xile, per ex. No podem negar l'evidència, rai!

Certament Alemanya engegà un esgarriat holocaust. Però l'Imperi espanyol, braç armat del Papa, "espada de infieles, martillo de herejes y forja de Imperios", té la dubtosa honor d'haver provocat el major genocidi de la història de la humanitat, contra dotzenes de milions d'indígenes amerindis. I encara ho celebren i no se'n han repenedit, aquests hispanistes barruts! El III Reich nazi era paganitzant però l'Imperi espanyol es reclama ultracatòlic!

Li aclaresc que a Ginebra hi ha un monument de desgreuge a la mort del científic Miquel Servet, qui -contra el que **pretén la propaganda papista** no era pas catòlico-romà, sinó d'una secta **antitrinitària** semblant als Testimonis de Jehovà o l'arianisme). Si mai visitau Ginebra, pregunteu i la veureu. Les Inquisicions protestants foren normalment efímeres, la cesaro-papista durà del s. XIII al XX i quedà transformada cap al 1920 en un buró vaticà que ara duu Monsenyor Ratzinger (actual Torquemada), amb un nom llarg i novell.

Hi hagué tant catòlics com protestants, **paròquies** i esglésies que ajudaren als jueus. El cas més colpidor fou el danès, on gran part de la població civil (de majoria protestant) amagà els fugitius jueus per a passar-se a Suècia. Els països protestants, i el calvinisme en particular, han estat històricament, per raons de promeses bíbliques, molt filojueus. El gran valedor de l'Estat d'Israel ha estat sempre els E.U.A.. En canvi, els progrons antijueus de països catòlics (Espanya, Polònia...) i ortodoxes (Rússia...) són prou famosos i coneguts.

Els E.U.A. jugaren, fins a la Guerra Freda (ca. 1950-90), un paper progressista per l'alliberament dels pobles, en termes generals: la Doctrina Monroe, Cuba-Filipines, la desmembració dels imperis després de la Primera Guerra Mundial; Irlanda, etc. Durant la Guerra Freda juguen un paper reaccionari. De tota manera els estats "comunistes" eren progressistes en fals: un miratge. Actualment els E.U.A. semblen anar deixant allò pitjor del passat reaccionarisme.

Mentre que l'Església Catòlica Alemanya fou suaument filonazi, l'Església Luterana no: Fou presa a l'assalt pels nazis l'any 1934, i Hitler li imposà, amb pressions de tota

mena, uns dirigents filonazis (els "Deutsche Cristen").

Catalunya, amb Canàries i Galícia són les àrees "més protestants" de l'Estat espanyol (no arriben pas a l'1% d'evangèlics!). Per contra, Extremadura, Castella i Euskalherria és on menys protestants hi ha. Catalunya es troba, però, ben descristianitzada en pràctica i enquadrant eclesial-religiós, si bé no tant quant a moral i costums. És el resultat de les gravíssimes i escandaloses intromissions del Vaticà contra Catalunya. Sovint ens han volgut obligar a triar entre Jesucrist i Catalunya com a una cruel disjuntiva.

Vull transmetre que la fe protestant, en tant que va a **més** a les arrels del cristianisme (la Bíblia) té més a oferir, d'entrada, que no pas el tradicionalisme papista (barreja sincrètica amb cultes pagans com els cultes marians, derivats de cultes a la fecunditat, etc.) No dic pas que a muntó catòlics puguin ser més bíblics, més sants i més intel·ligents que molts protestants, ep! Tampoc no dic que necessàriament ens hàgim de canviar d'església. Sols dic que cal aprendre de tothom, i de la Bíblia, i que els protestants mereixen l'atenció **preferent** dels patriotes catalans conscients: se l'han guanyada!

Els nostres poderosos enemics (París, Madrid i Roma) saben perfectament, car són imperis multiseulars avesats a les tenebres de les manipulacions del poder polític, que la fe i la religió són el nervi i el substrat més profund de qualsevol resistència nacional. Per ço sempre maldaran per descristianitzar catalanistes ensem que fabricar botiflers religiosament robotitzats. I el català qui no ho entengui és, simplement, que l'estan enganyant. O que ell es deixa enganyar perquè "ja li va bé". R.C. Ω

Dia sis de desembre, dia de la Constitució espanyola

L'actual Constitució espanyola, la que fa 12 de les promulgades en menys de dos segles, com totes les anteriors, tampoc no aconsegueix fer quallar l'Espanya unitària que declarà.

La seua farragosa redacció no pot tapar l'existència de diverses nacions a l'àmbit territorial on és implantada.

Aquesta Constitució, com les anteriors, manté el mateix desequilibri, majora el fet castellà i minora tots els trets nacionals de les altres nacions, les quals resten reduïdes a ser base d'expansió i substent de Castella, és a dir, pures colònies de l'atrocinat imperi castellà.

La formació i el manteniment de l'imperi ha estat el motiu de totes les guerres expansionistes de Castella que en la seua interessada versió anomena guerres civils. No ho foren de civils, ni la del primer Borbó ni les Carlines, ni la del rebel general de les colònies "l'africanista" Franco.

Voler encobrir el sotmetiment colonial amb Constitucions que procurin la permanència de "les Noves Plantes" conseqüents a fets consumats imposats per la força i el terror amb guerres colonials, ha estat, el fracàs de totes les Constitucions promulgades fins ara, de totes les guerres d'emancipació, li diguin com la diguin els castellans.

Així com l'Estat espanyol no abasta ser altra cosa que el pseudònim que utilitza Castella per mantenir el seu estatus imperial, el mot Espanya s'utilitza interessadament com argument unitari amb la facècia que la pertinència geogràfica és sinònim d'unicitat política i nacional, (permetent-se veleïtats anexionistes, això sí de difícil satisfacció, amb Portugal i Gibraltar). Castella, que utilitza els mateixos arguments denunciats internacionalment als Balcans, on Iugoslàvia era l'excusa per fer una Sèrbia més gran, ha reduït Espanya al seu truc per fer-se més gran.

L'actual "Constitució espanyola", més o tant castellanista com totes les anteriors, estableix una legislació i règim de desigualtat entre els castellans i els condemnats a castellanitzar-se els quals, si en res es resisteixen a ser esclaus, són criminalitzats i marginalitzats.

Aquesta constitució, com les anteriors, està obsoleta des de la seua promulgació.

La resposta dels no castellans, de molts de catalans, valencians, bascs, gallecs, andalusos és: "SI PER SER ESPANYOL M'HE DE FER CASTELLÀ, NO VULL SER ESPANYOL!!! Ω

Salvador Mas i Santiago.
Crevillent

El cant dels ocells

En veure despuntar
el major lluminar
en la nit més dïtxosa
els ocells cantant
a festetjar-lo van
amb sa veu melindrosa.

Cantava el passarell:
O qu és formós i bell
l'infant que té Maria!
I diu l'alegre tord:
Vençuda és la mort,
ja neix la vida mia.

Cantava la perdiu:
Me'n vaig a fer el meu niu
a dintre l'establia,
per veure bé l'Infant
com plora tremolant
amb braços de Maria.

Pels aires del voltant
diu l'àliga cantant
amb clara melodia:
El bon Jesús és nat
per treure'ns el pecat
i dar-nos alegria. Ω

A Francesc Bergues i Picó

Francesc Bergues i Picó
jo te veig molt pel diari!
jo te vull fer un glossari,
perquè sé que ets escriptor,
i, aprofitant l'ocasió,
Te feré un comentari.

Francesc Bergues i Picó,
natural de Felanitx,
no degué se el teu desig
ser tancat a sa presó.

Francesc Bergues i Picó,
tu vares escriure un llibre,
era de paper o fibra?
que han manat retirar-lo.

Retirar-lo, trob ben fet,
si és que digueres mentides,
sonant bé ses xeremies,
jo te faig aquest retret.

Francesc, haver-te de veure,
en aquesta situació,
diuen que ets molt polissó
jo encara no ho acab de creure.

Fores el meu companyó,
jo de tu, no estic content,
te dig que molta de gent,
diu que tu, ets un traïdor.

Traïdor per a tot Mallorca,
i ses Illes Balears,
i per moltes altres parts,
has fet sa feta més porca.

I no oblidis Francesquet,
que això és una gran vergonya,
però per tú va sa conya,
que dius de mon germanet?

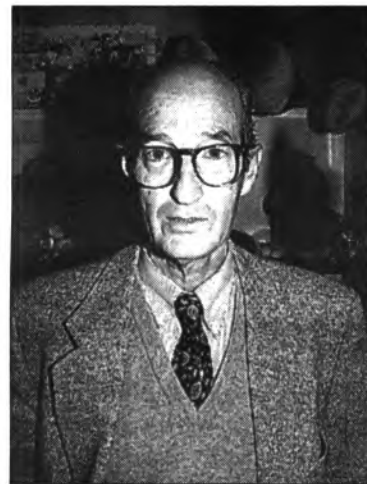
El que et passa encara és poc,
'guessis fet ses coses bé,
emperò jo te diré,
que de res te planyaré,
si de tu fan avalot.

Si trobes que som cansat,
tu ho fores moltíssim més,
desplomares els poblers,
amb el clotell ben pelat.

Te'n feria moltes més,
però ja n'estic cansat,
molta de gent, t'ha odiat,
i quasi tots són poblers.

Emperó així i tot, jo te vull felicitar per
Nadal i cap d'any, pregant a Jesús Infant, te
doni seny i enteniment, Ell que ho pot tot. Ω

Guillem Crespí Pons. Sa Pobla.

Fa 32 anys que en Cèsar Moros va obrir la botiga **Palau del "bebé"** al final de la Rambla de Ciutat. Te moltes dificultats per subsistir degut a la política del Govern Balear de deixar posar totes les grans superfícies que han volgut. I això que sempre els he votat, afegeix.

Fa 10 anys que en Llorenç Mayol amb el seu germà Tolo, regenten el **Celler Sa Premsa** a la Plaça dels Patins de Ciutat. Son pare n'Antoni Mayol va obrir Sa Premsa, ara fa 40 anys.

El Pla de Mallorca

No et saludaren mai els vells poetes
ni vingueren els pintors a acolorir-te,
car tu no tens l'obaga d'una cala o d'una serra
ni una cultura massa il·lustre i refinada.
I has restat només amb les rondalles i amb qualche
mossèn de llatins i tavernes profundes.
Jo he nascut de tu, Pla de Mallorca,
per tu sé bé que no som fill d'una província,
que és el mateix que dir d'uns gestors de la pàtria-
i tu m'has assenyalat enfora la mar i la muntanya
i jo mai no he desclos des d'una finestra ciutadana.
I estimo amb passió poc continguda la geometria dels
teus camps de blat o d'ordi, que destrii be d'enfora.
i et conec els teus camins encara

i el compàs assossegat dels teus dies i present
les banderes amb què es vestirà la plaça poc abans
que la tardor arribi,
i estimo, sobretot, aquelles flames enceses que són
a la boca dels teus infants quan parlen el més
bellíssim català d'aquestes terres, i ens abranden
per continuar mantenint enlaire els nostres braços.
Car tu tens encara les arrels humides a la terra
i els teus carrers oberts a la pleta i a al coma,
i una plaça com cal, amb una parròquia, i tavernes
i un mercat cada setmana i cada any Pasqua.
Retornaran a tu els qui partiren just per sentir
el català quan juga als llavis més tendres de la Pàtria. Ω

Rafel Horrach, rector de Lloseta.

En Víctor Fernandez, d'Andalusia i na Silvene Ferreira del Brasil, regenten des de fa un mes el **Restaurant Sabor Llatí** a la barriada d'Hisenda de Ciutat. Despatxen el menjar brasiler com el Feioder, l'arròs Gallu Pinto i el Tiramisau. A la carta se menja per unes 1500 ptes. El menú en val 1000. A la foto amb el cuiner, n'Angel Martinez de Cuba.

Fa un any que en Joan Sunyer ha obert la botiga d'informàtica **Checkpoint** a la barriada d'Hisenda de Ciutat.

kenia
Hobby Models

Av. Alexandre Rosselló, 9
Tel. (971) 72 59 78 Fax (971) 72 36 58
07002 PALMA DE MALLORCA

**Regals
intelligents
per Cap d'Any
i Reis**

Aeromodelisme
Modelisme naval estàtic i navegable
Ràdio control (R.C.)
Estels clàssics i acrobàtics
Marqueteria
Slot ("Scalextric")
Cotxes i avions comercials per col·lecció
Cotxes R.C. competició
Trens elèctrics (Z, N, HO, LGB.)
Complements i accessoris
per a Diorames i Maquetes

Soldats de plom
Plastic Kits
Retallables de paper
Cases de nines
Puzzles
"Meccano i Lego"
Jocs de estratègia, simulació i Roi
Fusta de rai (balsa)
Eines, materials, coles i pintures
Manualitats per escoles
Llibres, plànols i Revistes

Ara els catalans anan davant

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

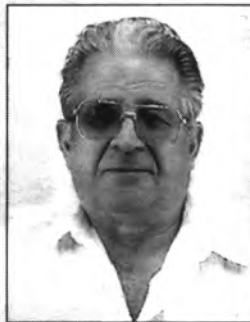
Quan el Rei Jaume Primer
va lluitar al sarrassà,
se brega li va guanyar,
va dir: -Tot canviaré.
El meu parlar posaré,
a dins ses meves conquestes,
seran unes lleis estrictes,
que de fet exigiré.
A dins Mallorca quedà
lo que el rei va exigir,
se va seguir el camí
l'idioma català.
De curiosos n'hi ha,
que fan lo que les convé,
d'ensenyar es foraster,
a n'això se va empenyar.
Dins ses escoles privades,
s'ensenyà es foraster,
es mallorquí no tengué,
ses ajudes senyalades.
Quan ses carreres cursades
s'idioma seu es perdé,
mirau aquest trist paper!
i els mestres sempre callaren.
Quan en Franco comandà,
es català prohibí,
a s'ensenyança exigí,
que es parlàs en castellà.
Uns quaranta anys va durar,
que sa llei se va complir,

però quan ell va morir,
es ritme va canviar.
Catalunya sempre ha estat
una nació avançada
amb una gent il·lustrada,
aquest fet hem demostrat.
Sa gent sempre s'ha ajudat,
hem fet sa pinya compacta
dins es ball de sa sardana,
que es com un himne sagrat.
Molta indústria hem creada,
de tota classe es pot dir,
de tela de fil molt fi,
an això és senyalada.
Amb tot segueix avançada,
això se pot demostrar.
No trobareu català,
que hagui fuit de sa llocada.
Un terç de los forasters
Catalunya ha invadida,
aquí troben bona vida,
principalment els obrers.
Essent nació d'alt progrés
i de bona direcció
'nam aguantant es timó,
com a valents mariners.
Catalunya a dins el món
la tenen ben senyalada,
ella molt s'ha destacada,
com el pa bo, tret des forn.

Dins un molt ample contorn,
sa matèria hem llançada,
de qualitat comprovada
ses obres bones ho són.
També a dins es deport,
Catalunya és popular,
de tota classe n'hi ha,
molts de camps de sud a nord.
Hem sembrat un bon record,
amb ses gran competicions,

feiem primers i no segons,
no ploram damunt es mort.
Es Futbol club Barcelona
a la lliga va primer,
grosses confiances té
que enguany guanyarà sa copa.
Pels catalans n'és una honra,
de gall es poder cantar,
molt de duros pot gastar,
no li buidaran sa bossa.
Ses regions que conquerí,
el valent Jaume Primer,
va dir: - M'he defensat bé,
lluitant contra el sarrassí.
Seguiré el meu camí,
cap a València pegà,
a dins França va arribà

Allà posà lo seu fi.
Tots una pinya compacta,
hem fet sempre els catalans,
tots mos sentim bons germans
'nam collint sa bona anyada.
A tota província guanya,
amb bona direcció,
tenim petit es sector,
però mos sobra i mos basta.
Respectem el català,
hem de fer honor al Rei,
va ser sa gran obra d'ell,
que aquí mos podem trobar.
Nostra raça defensà,
per esser impetuosa,
és valenta i enginyosa,
tot problema resoldrà. Ω

La pagesia

ESCANDELL

Amb la resplendor del sol,
ens la mostren cada dia,
el menyspreu en tot redol,
que pateix la pagesia.
Terra bona cultivada,
no hauriem de menysprear,
abans dava bona anyada,
i ja no se sol conrear.
Poble de Banyalbufar
bona vinya conreava
l'han deixada de cuidar,
la feina no compensava.
Mallorca, illa preuada,
que tothom vol visitar
hauria de ser cuidada
i el seu valor demostrar.
Molts de molins treien aigua
i els camps eren regats,
han quedat deseparats,
i cauen escrostonats.
El renou que fa la sínia
quan la bístia fa rodar,
ja ha passat a l'història,
va morir el seu grinyolar.
El bon pagès s'ha esforçat
per tenir finca arreglada,
ha acabat desanimat,
en no ser recompensat,
tenint-la ben conreada. Ω

ES GALL

Alemanys a la vista!

Hora és que a nostra senyera
jurem esser-li fidels;
no ens deixaran branca entera
i en faran gran fogatera,
si el nostre arbre no té arrels.

Si qualcú tem d'Alemanya,
tal vegada vagi errat;
el cert és que ha estat Espanya,
amb un jou i amb llengua estranya,
la que primer ens ha esclafat.

Mallorca amb Madrid recula
i ens fa anar de rodolons;
si no ho creus, pensa i calcula
el camí que fa una mula
i el que fan els seus avions.

Govern forà? De cap casta,
ni espanyol ni l'alemany;
per no estar sempre en subhasta,
no ens podem vendre per pasta
ni perdre la clau del pany.

Amb feina i seny cal fer caixa,
preuant la Serra i el Pla;
casa mia, poca o baixa,
o un casal com el de Raixa,
val més que milions en mà.

Si obrim boca, fora bromes!,
xerrem sempre en català;
no canviem els seus aromes,
que, si ho feim, d'altres idiomes
Mallorca s'afartarà.

O defensam nostres senyes
enfront d'Horst, el xarcuter,
enfortint partits i penyes,
o anirem amb esparidenyes
servint a tohom que ve. Ω

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

Adreça.....

C.P.....

Població.....

C.I.F. Tel

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.500 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....

Adreça.....

Núm. entitat.....Núm. sucursal

Compte núm.

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**